

gemeente Bronckhorst

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
Inleiding	5
Financiële afwikkeling Coronagelden	7
We doen voorstellen voor resultaatbestemming	9
Leeswijzer	15
2. Jaarverslag	19
2.1. Programmaverantwoording	19
2.1.1. Programma 1 ZORG EN ONDERSTEUNING	20
2.1.2. Programma 2 WONEN EN LEEFOMGEVING	36
2.1.3. Programma 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING	56
2.1.4. Programma 4 BESTUUR	71
2.2. Paragrafen	80
2.2.1. Lokale heffingen	81
2.2.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	92
2.2.3. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	101
2.2.4. Paragraaf Financiering	108
2.2.5. Paragraaf Bedrijfsvoering	113
2.2.6. Paragraaf Verbonden partijen	122
2.2.7. Paragraaf Grondbeleid	130
2.2.8. Paragraaf Wet open overheid	133
2.2.9. Paragraaf Klimaat	134
3. Jaarrekening	136
3.1. Balans	137
3.2. Overzicht van baten en lasten per programma	140
3.3. Toelichtingen balans	141
3.3.1. We volgen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	141
3.3.2. Toelichting balans, activazijde	144
3.3.3. Toelichting balans, passivazijde	148
3.3.4. Overige gegevens	154
3.4. Toelichtingen baten en lasten programmarekening	158
3.4.1. We sluiten het begrotingsjaar af met een positief resultaat	158
3.4.2. We weten wat onze dekkingsmiddelen zijn	159
3.4.3. We hebben inzicht in onze overhead	162
3.4.4. We geven informatie over Wet Normering Topsalarissen (WNT)	164
3.4.5. We tonen onze baten en lasten op kostensoort	165
3.4.6. Wat geven we anders uit dan verwacht	166
3.4.7. We laten de incidentele baten en lasten zien	172
3.4.8. We kijken ook naar begrotingsrechtmatigheid	174
4. Bijlagen	176
4.1. Overzicht baten en lasten per taakveld	177
4.2. Borg- en garantstellingen	183
5. Bijlage Sisa overzicht	184
6. Bijlage Controleverklaring	195
Afkortingenlijst	196

1. Algemeen

gemeente Bronckhorst

Inleiding

Hierbij bieden wij u de jaarstukken over 2022 aan. We sluiten het jaar af met een positief saldo en voegen, rekening houdend met de specifieke bestemmingen volgens verslagleggingsregels, € 5,1 mln toe aan de Algemene reserve.

Nieuwe coalitieperiode

GBB, CDA en PvdA vormen de nieuwe coalitie. Het coalitieakkoord 'Bouwen aan een dienstbaar, leefbaar en sociaal Bronckhorst' vormt de leidraad voor onze ambities en doelen voor de periode 2022-2026. Met elkaar gaan we voor:

- Kansengelijkheid in een sterke economie
- Mooi wonen in vitaal Bronckhorst
- Samen leven, werken en ontmoeten in een gezonde leefomgeving
- Landschappelijke kwaliteit met oog voor verschillende belangen
- Dienstbare overheid

In augustus en september waren we on tour en ontvingen aanvullende wensen en behoeftes van de samenleving. Dit vormde input voor het programmaplan 'Regie op een vitaal Bronckhorst'.

Door de verkiezingen en formatie vulden we een groot deel van 2022 in met het beleid van het vorige college. Vanaf het najaar is de vorm en richting van ons college zichtbaar.

Tijd van onzekerheid

De coronapandemie speelde een groot deel van 2022 nog een prominente rol en daarnaast dienden zich nieuwe urgente vraagstukken aan. De gevolgen van de oorlog in Oekraïne uitte zich in economische onzekerheid, energie-armoede en hoge inflatie. Inwoners ervaren hier de negatieve effecten van, ook in Bronckhorst. Met de 'Klop aan' campagne bieden we hulp aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Ook hebben we te maken met een grote druk op de woningmarkt. Deze druk wordt versterkt door de economische onzekerheid en inflatie als gevolg van de oorlog. De stikstofproblematiek maakt de woningbouwopgave nog complexer en leidt tot veel onrust in de samenleving.

Het tijdig en passend inspelen op bovenstaande aspecten vroeg veel ambtelijke capaciteiten flexibiliteit. Zo troffen we in korte tijd voorbereidingen om Oekraïense vluchtelingen op te vangen en te begeleiden binnen onze gemeente. De sociale teams handelden, naast de extra herplaatsingswerkzaamheden door nieuwe zorgcontracten, ook een groot aantal aanvragen voor energietoeslag af. Deze onzekerheid duurt naar verwachting voort op diverse gebieden.

Regie nemen en kansen pakken

Bovenstaande ontwikkelingen vragen om een sterke overheid. Dit college staat voor regie nemen en kansen pakken. Dat lieten we in 2022 zien en zetten we door in 2023. We zien kansen en we zetten de schouders eronder. Dit deden we in 2022 op diverse terreinen zoals we hieronder toelichten:

Opgave landelijk gebied

- Om invulling te geven aan de grote opgave in het landelijk gebied werkten we samen met omliggende gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties aan een Gelderse invulling van Nationaal Programma Landelijk gebied. Dit krijgt een vervolg in 2023. Gezamenlijk maken we een helder perspectief voor een toekomstgerichte, duurzame en rendabele land- en tuinbouw in Nederland.
- We stelden de omgevingsvisie 'Bronckhorst 2 x zo mooi' vast. Deze vormt voor ons het vertrekpunt voor de regio arrangementen en de basis voor de vier omgevingsprogramma's waar we aan werkten.
- Als onderdeel van de omgevingsprogramma's maakten we het watertakenplan Olburgen (WTPO) dat de water- en rioleringsaspecten beschrijft voor Bronckhorst, Doesburg en Rheden.

Woningbouwambities

- We stelden de woningbouwambitie en koers tot 2030 vast. De kwalitatieve kaders en uitgangspunten voor woningbouw uit de geactualiseerde woonvisie blijven daarbij van kracht. In onze gemeente waren er woningbouwinitiatieven om te zorgen voor extra woningen. Aanvullend daarop wezen we vijf extra locaties, verspreid door de hele gemeente, aan om sneller woningen te kunnen realiseren.
- De mogelijkheden voor wonen in het buitengebied verruimden we met een vastgestelde notitie.
- We pasten een coördinatieregeling (als bedoeld in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening) toe op het woningbouwproject voor jongeren aan de Groeneweg in Hummelo met als doel om hier met voorrang medewerking aan te verlenen. Het betrof een plan voor starterswoningen opgezet vanuit collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO).
- We gingen samen aan de slag in de Bloemenbuurt om bestaande woningen te verduurzamen, energiezuinig te maken én een klimaatbestendige en groene leefomgeving te creëren. Zo wordt de Bloemenbuurt een wijk van de toekomst.
- We organiseerden de Hummelose Charrettes. Bewoners, ondernemers en grondeigenaren gingen samen met vertegenwoordigers van de gemeente, zorgorganisaties en woningcorporatie aan de slag met de vraag: *'Hoe gaan we Hummelo met ongeveer 50 woningen uitbreiden en wat is er verder nodig om ons mooie dorp klaar voor de toekomst te maken?'*

Sociaal domein

- We stelden de verordening Sociaal Domein gemeente Bronckhorst vast. Met deze verordening staat de ondersteuningsvraag van de inwoner centraal en niet de regelgeving. Door één integrale verordening wordt de ondersteuning beter afgestemd en kan weer een stap worden gemaakt richting één gezin, één plan.
- We sloten nieuwe contracten met zorgaanbieders van Jeugdhulp, Wmo en Wonen. Daarmee hebben we samen met de andere Achterhoekse gemeenten een mooie stap gezet om ons zorglandschap overzichtelijker, efficiënter en toekomstbestendiger te maken. En bovenal: om de inwoner nog beter van dienst te zijn.

Economie en bedrijvigheid

- Vanuit ondernemers is er een groeiende behoefte naar meer grond. Met de start van het omgevingsprogramma werklocaties gaven we hier, samen met het Regionaal Programma Werklocaties, invulling aan.
- We reikten ondernemersprijzen uit. De prijs voor Ondernemer van het Jaar ging naar isolatiebedrijf Takkenkamp Groep. Kledingzaak Frederiks by Jessi en Frederiks Mannenmode ging aan de haal met de publieksprijs, terwijl De Wondere Wereld werd verkozen tot Starter van het Jaar.

(Samenwerkings)projecten in de samenleving

- Er kwamen plannen en projecten vanuit Vitale Kernen. Zoals bijvoorbeeld de herinrichting van het Marktplaatsplein in Steenderen, voorbereiding openbare ruimte centrum Zelhem en het opknappen van de entree van het Kulturhus in Vorden. We begonnen de gesprekken met de werkgroepen vitale kernen over het vervolg van de werkgroepen binnen het programma Vitaal Bronckhorst.
- We hadden € 600.000 beschikbaar voor het verduurzamen van maatschappelijke accommodaties en gaven een groot deel van de Winterfondsmiddelen vanuit de provincie als eenmalige financiële tegemoetkoming voor de accommodaties.
- Er werden belangrijke stappen gezet in de realisatie van VO Vorden. Zo werd het bestemmingsplan onherroepelijk en de grond aangekocht. De school maakte een voorlopig ontwerp dat ze presenteerden aan belanghebbenden en omwonenden.

Financiële afwikkeling Coronagelden

Het coronavirus is niet verdwenen, maar maakt steeds meer onderdeel uit van ons leven. We gaven u in de 2^e tussenrapportage aan dat de middelen die wij ontvingen van het Rijk voor het verminderen of voorkomen van problemen door de coronacrisis ('coronamiddelen'), niet volledig besteed waren. Daarna waren er vier relevante ontwikkelingen voor het budget:

- In de September- en de Decembercirculaire ontvingen we extra middelen van het Rijk voor respectievelijk de Sociale Werkbedrijven (opvangen exploitatietekorten) en de continuïteit van zorg (meerkosten jeugd en Wmo).
- We betaalden uit de coronamiddelen een deel terug aan het Rijk vanwege de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS). Een deel van deze middelen bleken we onrechtmatig besteed te hebben. De onrechtmatigheid zat bijvoorbeeld in de uren van gelegenheids- of buurtsportgroepen zonder KvK inschrijving of rechtspersoonlijkheid en die volgens de regeling niet onder amateursportorganisaties vielen.
- We hielden er rekening mee dat de zorgaanbieders niet of onvoldoende gecompenseerd werden door rijksmiddelen. Het verschil vergoedden we uit de coronamiddelen.
- De subsidie die we ontvingen voor het vrijheidsontbijt (75 jaar vrijheid) betaalden we terug omdat de activiteit – vanwege corona – niet kon plaatsvinden.

Bovenstaande ontwikkelingen betaalden we uit die beschikbare (niet bestede) middelen. Het financiële beeld hieronder houdt rekening met de verwachte uitgaven. Wanneer een bedrag feitelijk nog betaald moet worden, nemen wij dit bedrag in onderstaand overzicht mee.

Overzicht coronamiddelen	
<i>Beschikbare middelen :</i>	
Overgebracht van 2021 naar 2022 (resultaatbestemming)	980.898
Overgebrachte overige coronamiddelen	63.145
verkiezingen	53.815
Handhaving quarantaine (meircirculaire)	620
Totaal beschikbare middelen	1.098.478
<i>Bestemmingen:</i>	
Inzet schuldverleningen + Jeugd + WMO	116.002
Inzet communicatieadviseur	25.200
verkiezingen	53.815
Covid materialen Minima	6.403
Meerkosten Jeugd en WMO	50.000
<i>Subsidies:</i>	
Samen Bronckhorst	23.280
Derving inkomsten	60.574
Culturele infrastructuur	23.500
Ventilatie schoolgebouwen	145.058
Verduurzamen maatschappelijke accommodaties	150.000
Vergoeding Vrijheidsontbijt	3.660
	-
<i>Resitutatie / terugbetaling</i>	94.140
Totaal bestede middelen	751.632
Overschot Coronamiddelen	346.846

In de 2^e tussenrapportage namen we u mee in de verschillende scenario's voor de corona-aanpak. Daarbij gaven we aan dat wanneer de worst case scenario plaatsvindt, we verwachten de middelen in 2023 nodig te hebben voor het verminderen of voorkomen van problemen door

corona. Dit scenario is in het najaar uitgebleven. In de jaarrekening zijn - volgens de afspraken in de 2^e tussenrapportage - de nog beschikbare middelen aan de Algemene reserve toegevoegd. Mocht een bedrag - waar we in het financiële beeld rekening mee houden - niet volledig zijn uitgegeven in 2022 en een resultaatbestemming worden naar 2023, dan leest u hierover bij het betreffende onderwerp.

We behouden ons gezonde financieel beeld

In november 2021 boden we u een begroting over 2022 aan, waarbij we een egalisatiereserve 'Openeinde regelingen Zorg en ondersteuning' van € 1 mln vormden. Daarmee kwam het begrotingsoverschot op € 172.000, waarmee we het jaar 2022 startten. Na tussentijds aangebrachte wijzigingen ramen we een begrotingsoverschot € 0,6 mln.

We laten nog eens de actuele cijfers zien: de raming

Door ontwikkelingen in het jaar stellen we het beeld steeds bij en leggen we de wijzigingen aan u voor in de tussenrapportages. Bekijken we het begrotingssaldo en de wijzigingen hierop, dan zien we het volgende beeld:

Omschrijving	Voordelig	Nadelig	Bedrag
Primitieve begroting / Programmaplan			172
Effecten 2e tussenrapportage 2021		123	
Effecten 1e tussenrapportage 2022		1.466	
Effecten 2e tussenrapportage 2022	1.394		
Effecten septembercirculaire 2021	1.926		
Effecten septembercirculaire 2022	345		
Rentebaten lening Alliander	50		
Bijdrage aankoop Station Vorden		200	
Tussentijds resultaatneming 2022		1.500	
<i>Totaal mutaties</i>	<i>3.715</i>	<i>3.289</i>	<i>426</i>
Totaal geraamd resultaat			598

Nu kijken we naar de actuele cijfers op 31 december: de werkelijkheid

Volgens de verslagleggingsregels van het BBV sluiten we het jaar 'technisch' af met een overschot van € 8,7 mln. Om van opdracht tot uitvoering te komen kostte in 2022 meer tijd dan van tevoren was ingeschat. De belangrijkste factoren hiervoor waren:

- We voerden veel onverwachte werkzaamheden uit voor het opvangen van Oekraïners en het bieden van ondersteuningsmaatregelen aan inwoners en organisaties bij de energiecrisis.
- De inflatie, energiecrisis en nasleep van corona maakten dat er gebrek was aan brandstoffen, grondstoffen en personeel. Onze leveranciers en zorgaanbieders voerden hun werkzaamheden in een lager tempo, of zelfs niet, uit.
- We merkten dat er grenzen aan de formatie zitten. Bronckhorst heeft net als andere gemeenten te maken met toenemende taken en complexe maatschappelijke vraagstukken, terwijl er tegelijkertijd sprake is van een krappe arbeidsmarkt.
- Opnieuw kregen we vanuit het Rijk aan het eind van het jaar nog een fors bedrag aan extra middelen, we hadden geen tijd om op zo'n korte termijn bijbehorende plannen nog uit te voeren.

De uitgaven en inkomsten in vogelvlucht

In de infographic ziet u de inkomsten en uitgaven. De indeling past bij de meest herkenbare inkomstenbronnen en uitgaven. Onder de uitgaven van Bestuur staat ook 'organisatie', dit zijn de bedrijfsvoeringsuitgaven van onze gemeente.

Inkomsten 2022		bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijzigingen	Rekening	
Het grootste deel krijgen we van het Rijk:	71.135	73.212	
De rest krijgen wij uit:			
Lokale heffingen	18.324	19.427	
Onroerendezaakbelasting (OZB)	8.198	8.344	
Rioolheffing	4.360	4.451	
Afvalstoffenheffing	3.934	3.969	
Omgevingsvergunningen	995	1.441	
Leges rijbewijzen, reisdocumenten etc	388	517	
Toeristenbelasting	260	504	
Forensenbelasting	65	60	
Reclamebelasting	125	141	
Overige inkomsten	7.454	4.687	
Doorberekende rente	701	863	
Dividend	559	564	
Opbrengsten begraafplaatsen	567	529	
Opbrengsten huren en pachten	814	838	
Overige inkomsten	4.813	1.893	
Dekking uit reserves	5.067	4.625	
Totale inkomsten 2022	101.980	101.951	

Uitgaven 2022		bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijzigingen	Rekening	
Zorg en ondersteuning	40.108	38.639	
Vitale inwoners en samenleving	3.047	2.912	
Toegang en Individuele voorzieningen	37.060	35.727	
Wonen en leefomgeving	35.097	31.563	
Passend wonen	6.487	2.143	
Aantrekkelijke leefomgeving	28.610	29.420	
Bedrijvigheid en ontwikkeling	7.133	6.727	
Economie	1.913	2.154	
Duurzaamheid	5.220	4.573	
Bestuur	15.392	14.589	
Besturen en organisatie	15.392	14.589	
Overige uitgaven	3.653	1.689	
Totale uitgaven 2022:	101.382	93.206	
Geraamd overschot	598		
Gerealiseerd overschot		8.745	

We doen voorstellen voor resultaatbestemming

In de actuele cijfers op 31 december 2022 zitten 'vooruit te schuiven' bedragen. Dat zijn onze voorstellen voor resultaatbestemming. We onderscheiden hierin vier soorten van specifieke bestemmingen.

U ziet ze hieronder in het totaaloverzicht en geven de toelichting erop na de tabel.

Voorstel		Bedrag
Rekeningoverschot		8.745.195
Inzetten van restant budgetten projecten 2022 naar 2023		
Haalbaarheidsonderzoeken Integraal Huisvestingsplan (IHP)	60.000	
Vorbereiding van de bouw van de VO-school in Vorden	40.000	
Versterking van het landschap	92.000	
Invoering Omgevingswet	228.000	
Erf-coaches Vitaal buitengebied	50.000	
Revitaliseren van bedrijventerreinen	40.000	
Invoering financieel pakket	85.000	
Inzetten van restant budgetten projecten 2022 naar 2023		595.000
Afgesproken bestemmingen		
Armoedebestrijding jeugd	188.890	
Egalisatiereserve Open einde regelingen Zorg en ondersteuning	381.318	
Bijdragen bovenwijkse voorzieningen	57.409	
Verduurzamen maatschappelijke organisaties	55.436	
Groot onderhoud wegen	-400.000	
Afgesproken bestemmingen		283.053
Algemene uitkering; uit te werken opgaven		
Versterking sociale basis	30.571	
Gezond in de stad	16.884	

Voorstel		Bedrag
Clïentondersteuning	37.500	
Energietoeslag 2023	577.522	
Wet openbare overheid	110.000	
Algemene uitkering; uit te werken opgaven		772.477
Voorgestelde bestemmingen		
Opvang Vluchtelingen Oekraïne	665.550	
Vorbereiding Zomerweg Drempt	50.000	
Bijdrage vervanging bruggen voor toeristische infrastructuur	100.000	
Resultaat riolering	461.000	
Resultaat afvalstoffen	757.000	
Voorgestelde bestemmingen		2.033.550
Resultaat, toevoegen aan de algemene reserve		5.061.115

Bedragen x € 1

Inzetten van restant budgetten 2022 naar 2023 (€ 0,6 mln)

Werkzaamheden konden door omstandigheden niet in 2022 gedaan worden en doen we in 2023 alsnog. Dit heten 'resultaatbestemmingen'.

Haalbaarheidsonderzoeken Integraal Huisvestingsplan (IHP)

In december 2021 stelde u het IHP vast, waarna we verkenden hoe de opdracht voor de toekomstbestendige huisvesting Zelhem en Halle eruit moest zien voor de uitvoerende externe partij. We gaan de kosten van het onderzoek in 2023 maken.

Vorbereiding van de bouw van de VO-school in Vorden

De voorbereiding is gestart en loopt over de jaargrens heen. In 2023 maken we ook nog kosten voor advies en projectleiding.

Versterking van het landschap

Met de opbrengsten uit de ruilverkaveling doen we werkzaamheden om het landschap te versterken. Voor de uitvoering hebben we met de Stichting Streekfonds Achterhoek een prestatieovereenkomst getekend. Die zal in januari 2023 en januari 2024 de werkzaamheden voor ons uitvoeren.

Invoering Omgevingswet

Met het uitstel van de Omgevingswet naar 1 juli 2023 stellen we een deel van de geplande werkzaamheden uit. We willen het budget van 2022 gebruiken om de kwaliteit en voortgang van de reguliere processen te borgen en om extra externe ontwerp- en procesexpertise in te huren. Op die wijze lopen de reguliere processen (kwaliteit dienstverlening en mogelijke uitval van medewerkers) en de invoering van de wet niet vast (bestuurlijke ambities en wettelijke vereisten).

Erf-coaches Vitaal buitengebied

In de Regiodeal voor de Achterhoek zit het programma Vitaal Buitengebied, waarin doelstellingen staan om te komen tot een toekomstgericht erf. Het programma richt zich op het in gesprek komen met de bewoners van de erven in het buitengebied, samen met hen de aanzet te geven tot het realiseren van een vitaal en een toekomstgericht erf. Hiervoor zetten we erf-coaches in. Door corona was het project met een jaar verlengd, einddatum is nu april 2023.

Revitaliseren van bedrijventerreinen

We pakken voor het Omgevingsprogramma binnen de meerjarige programmaliijn 'Herstructurering bedrijventerreinen' minimaal drie bedrijventerreinen aan. Dit begint met een scan en van daaruit mogelijk een herstructurering. Ook de herstructurering van het Industriepark Zelhem loopt door in 2023.

Invoering financieel pakket

In december 2022 werd de inrichting en implementatie afgerond voor het nieuwe financieel pakket waar Bronckhorst vanaf 2023 mee werkt. Niet alle stappen konden we al zetten. De inrichting van ondersteunende overzichten en uitleg erover, koppelingen voor de PC-cyclus, koppelingen met de nieuwe systeem voor de omgevingsvergunningen, etc. kunnen we, al werkende weg, pas in 2023 afronden.

Afgesproken bestemmingen (€ 0,3 mln)

We kennen een aantal bestemmingsreserves. Volgens de criteria van die bestemmingsreserves voeden we met specifieke middelen. Hoeveel dat is, is niet altijd van tevoren bekend.

Armoedebestrijding jeugd

Bij amendement (2019) hebt u de Klijnsmagelden specifiek gelabeld voor bestrijding van armoede onder kinderen; het geld mag alleen direct ten goede komen van een kind in armoede.

We zien een onderbesteding van de middelen. Daarvoor gaan we een bestedingsplan opstellen wat onze aandacht heeft in de herijking van het armoedebeleid.

Egalisatiereserve Open einde regelingen Zorg en ondersteuning

In de Programmabegroting 2022 is vastgelegd dat we het resultaat op de taakvelden voor de open einde regelingen Jeugd, Wmo, arbeidsparticipatie en Beschermd wonen verrekenen met de ingestelde bestemmingsreserve. Het resultaat is € 1.149.539. Door van dit resultaat € 381.318 toe te voegen aan de egalisatiereserve Open einde regelingen Zorg en Ondersteuning komt die egalisatiereserve weer op de afgesproken maximale omvang van € 1,7 mln.

Bijdragen bovenwijkse voorzieningen

Voor bovenwijkse voorzieningen brachten we € 104.822 via leges in rekening gebracht en besteedden we € 8.250 aan sloopsubsidies. Het verschil voegen we volgens de verslaggevingsregels toe aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen. We hadden bij de 2^e tussenrapportage 2022 al € 39.163 toegevoegd aan de bestemmingsreserve, nu volgt de rest (€ 57.409) van het verschil.

Verduurzamen maatschappelijke organisaties

In december 2022 stelden we € 270.000 beschikbaar gesteld voor het verduurzamen van maatschappelijke accommodaties (€ 240.000) en ondernemers (€ 30.000), zodat ze liquiditeitsproblemen, etc. vanwege de energiecrisis konden oplossen. Vanuit twee budgetten vormden we dat bedrag, noodfonds en bijdrage provincie. Van de provincie kregen voor ondersteuning van organisaties in de energiecrisis € 170.000 (Winterfondsmiddelen). Wat we niet uitgaven in 2022, willen we in 2023 voor dit doel gebruiken. Vanuit die Winterfondsmiddelen willen we € 30.000 gebruiken om in 2023 de ondernemers te ondersteunen bij het vinden van oplossingen voor hun energieproblemen.

Groot onderhoud wegen

Bij de 2^e tussenrapportage 2022 gingen we ervan uit dat aannemers minder in staat waren (vanwege de arbeidsmarkt) om de uitgezette werken in 2022 op te pakken en schoven we € 400.000 aan budget door naar 2023. De werken zijn wel allemaal uitgevoerd. De eerdere resultaatbestemming draaien we nu terug.

Algemene uitkering; uit te werken opgaven (€ 0,8 mln)

Voor verschillende taken, vooral binnen het sociaal domein, ontvingen we via de Algemene uitkering in december extra middelen (Decembercirculaire). De uitvoering en uitwerking van de taken, waarvoor we die gelden kregen, kunnen we pas in 2023 starten.

Voorgestelde bestemmingen (€ 2,0 mln)

Na de opstelling van de 2^e tussenrapportage 2022 hebben we voorstellen voorbereid waarvoor we u hier om budget vragen. Bij twee voorstellen volgen wij de werkwijze vanuit eerdere raadsbesluiten.

Opvang Vluchtelingen Oekraïne

We gaan de opvang van Vluchtelingen vanaf 2023 projectmatig organiseren. Door de nieuwe Spreidingswet is voor gemeenten de opgave om de drie stromen van Oekraïners, statushouders en asielzoekers integraal te benaderen. We werken het in 2023 verder en weten nog niet wat dit betekent voor de bekostiging en de kosten hiervan.

Vorbereiding Zomerweg Drempt

We verbeteren de Zomerweg in overleg met de inwoners. Het investeringsvoorstel komt in 2023, maar vraagt om voorbereiding. Daarvoor vragen we nu budget.

Bijdrage vervanging bruggen voor toeristische infrastructuur

De toeristenbelasting zetten we in voor de toeristische sector. Een van de doelen die we nastreven is het in stand houden, verbeteren en doorontwikkelen van de toeristische infrastructuur en recreatieve voorzieningen. Twee belangrijke bruggen in de toeristische infrastructuur zijn aan vervanging toe (te weten voor de bruggen voor het knopenlaantje en het Pieterpad). De toeristische infrastructuur in zijn geheel is voor de gehele sector van belang, dit is dus niet plaatsgebonden. Daarnaast worden beide routes ook veelvuldig gebruikt door de eigen inwoners. Wij zijn geen eigenaar of verantwoordelijke van deze bruggen, maar zien wel degelijk het recreatief belang. We gaan het eigenaarschap dan ook niet overnemen, maar willen een substantiële bijdrage doen voor het vervangen van beide bruggen. Daarvoor willen we € 100.000 van de meeropbrengst van de toeristenbelasting inzetten.

Resultaat riolering

We ontvingen meer rioolheffing dan dat we aan kosten hadden. Dit overschot willen we storten in een egalisatievoorziening rioolheffing omdat we verwachten dat de kosten van het vastgestelde Watertakenplan veel hoger worden.

Resultaat afvalstoffen

De afvalbegroting sluiten we af met een overschot, wat we als volgt willen gebruiken:

- € 391.300 storten in de voorziening vervangingsinvesteringen ondergrondse afvalcontainers
- € 365.700 storten in de egalisatievoorziening grondstoffen. Met de toevoeging hebben we een redelijke buffer om tekorten op te vangen.

Toelichting overschot 2022 na bestemmingen (€ 5,1 mln)

We noemden hiervoor al oorzaken voor het rekeningoverschot. Wij stellen voor om het restant overschot van € 5.061.115 over 2022 toe te voegen aan de Algemene reserve.

Hieronder volgen van het restant de belangrijkste oorzaken.

Personeelskosten (€ 1.463.000)

In de begroting nemen we voor vacatures en inhuur een flexibel formatiebudget op. Vanuit het programmaplan kwam voor realisatiekracht nog meer budget. Door krapte op de arbeidsmarkt konden we deze gelden niet inzetten. Ook door doorberekening van personeelskosten en overhead aan projecten (Oekraïne en het Regionaal Data Centrum) steeg het flexibele budget.

Renteontwikkeling (€ 819.000)

De economische onzekerheden en hoge inflatie heeft invloed op de renteontwikkeling. Voor Bronckhorst betekende dit hogere renteinkomsten op uitgeleende gelden en lagere pensioenvoorzieningen voor wethouders.

Sociaal domein (€ 769.000)

Hierboven bij oorzaak "Egalisatie Open einde regelingen Zorg en ondersteuning" melden we al welk bedrag er in die bestemmingsreserve toegevoegd wordt tot aan het plafond. Het meerdere van de overgebleven gelden wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

Algemene uitkering (€ 755.000)

Uit het gemeentefonds ontvingen we eind 2022 weerr niet verwachte gelden. Ook laten we de niet bestede coronamiddelen vrijvallen.

Baten (€ 693.000)

We ontvingen aan leges bouwvergunningen, bestemmingsplannen en toeristenbelasting een hogere opbrengst dan geraamd.

Onvoorzien (€ 73.000)

De post onvoorzien spraken we voor een deel niet aan.

Grondenexploitaties (€ 501.000 nadeel)

We verkochten voor € 177.000 diverse (rest) percelen grond. Maar leden verliezen op de exploitaties CPO-Jongerenhuisvesting en Vinckenkamp in Zelhem (€ 457.000). Ook hebben we de voorziening voor het verwachte verlies op de exploitatie Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem opgehoogd (€ 221.000).

Leeswijzer

Over de Jaarstukken 2022

Onze jaarstukken maken wij zo kort, helder en overzichtelijk mogelijk. We rapporteren op basis van onze ambitie uit de Programmabegroting 2022-2025. De jaarstukken bestaan uit:

- hoofdstuk 1: de inleiding, de voorstellen voor het jaarresultaat en de leeswijzer van de jaarstukken
- hoofdstuk 2: het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen)
- hoofdstuk 3: de jaarrekening
- hoofdstuk 4: de bijlagen

Wat hebben we bereikt

In de programmaverantwoording benoemen we de belangrijkste opgaven die in 2022 bijdroegen aan het bereiken van onze maatschappelijke doelen. Het jaarverslag bestaat uit de *programmaverantwoording* en de *paragrafen*.

De programmaverantwoording heeft vier delen (hoofdstuk 2.1)

We werken met vier raadsprogramma's met daarin een aantal deelprogramma's: de programmaverantwoording. In ieder programma is naast aandacht voor de beleidsdoelen en opgaven ook aandacht voor indicatoren, risico's en de financiën. De financiële informatie wordt zichtbaar door te klikken op de taakvelden in de tabellen bij de programma's.

De indicatoren geven een beeld van de (beoogde) effecten van ons beleid

We maken onderscheid tussen lokale en landelijke indicatoren:

- De lokale indicatoren laten zien wat het effect van het beleid was, gericht op onze lokale beleidsdoelen.
- De landelijke indicatoren geven inzicht in waar we staan en maken vergelijking met andere gemeenten mogelijk. Wij zijn op grond van wetgeving (BBV) verplicht om deze indicatoren op te nemen in de programmaverantwoording.

In de deelprogramma's benoemen we de belangrijkste financiële risico's

Het gaat om de risico's die op 31 december 2022 een financiële impact hebben van 0,5% of meer van het totale risicobedrag. We beschrijven de risico's ook in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (2.2.2).

Elk programma sluiten we af met financiële informatie

De inzet van middelen ziet u ook terug in een programma: welke investeringen deden we en hoe zijn de reserves ingezet. En u ziet per taakveld de verschillen tussen de ramingen, na wijziging en de uiteindelijke realisatie. In de taakveldenrekening 2022 lichten we de verschillen per taakveld toe.

In de paragrafen (hoofdstuk 2.2) beschrijven wij de aspecten die voor alle beleidsvelden belangrijk zijn

In de negen paragrafen beschrijven we kort hoe we ons beleid inrichten en uitvoeren. Het gaat dan om:

- alle belastingen (lokale heffingen);
- alle risico's (weerstandsvermogen en risicobeheersing);
- het onderhoud van de openbare ruimte (onderhoud kapitaalgoederen);
- hoe we de taken financieren (financiering);
- de werkwijze bij de uitvoering van de taken (bedrijfsvoering);
- de samenwerking met andere organisaties (verbonden partijen);
- de grondposities (grondbeleid);
- de openbaarheid van stukken (Wet Open Overheid);

- de inzet voor klimaatdoelen ([klimaat](#)).

In de jaarrekening staat ons financieel beeld centraal

De jaarrekening geeft gedetailleerd inzicht in de financiële situatie van onze gemeente. In de financiële overzichten staat ook de wettelijke en provinciale informatie die vereist is voor toezicht. De informatie in dit hoofdstuk gebruikt de accountant bij de controle van de jaarstukken. De jaarrekening bestaat uit de *balans*, het *overzicht van baten en lasten per programma* en *toelichtingen*.

Balans (hoofdstuk 3.1)

De balans geeft inzicht in de bezittingen, de schulden en het vermogen van de gemeente aan het begin en het eind van 2022. In hoofdstuk 3.3 lichten wij de balansposten toe.

Overzicht van baten en lasten per programma (hoofdstuk 3.2)

Het overzicht van baten en lasten geeft het resultaat per programma en dat van de gemeente Bronckhorst als totaal weer. Wij lichten de baten en lasten toe (hoofdstuk 3.4). Daar tonen we u ook een overzicht van baten en lasten weergegeven op kostensoorten (3.4.5) met daarop een toelichting (3.4.6). Hiermee geven we u inzicht in alle typen baten en lasten.

In de bijlagen is de volgende informatie opgenomen

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakvelden zijn wettelijk verplicht en de onder de taakvelden opgenomen activiteiten zijn voor elke gemeente hetzelfde. Hiermee zijn gemeenten op dit niveau vergelijkbaar.

Borg- en garantstellingen

Hier geven we een overzicht van gewaarborgde geldleningen, gegarandeerde geldleningen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en borgstelling van in het verleden verstrekte hypothecaire geldleningen aan ambtenaren door het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel (HVO).

SiSa overzicht

Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het (rijks)geld hebben besteed. Dit doen we via SiSa (Single information, Single audit). Dit betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige accountantscontrole. We zijn verplicht deze verantwoording als bijlage in de jaarstukken op te nemen.

Overzicht geldende verordeningen

Een actueel overzicht van alle verordeningen vindt u via [deze link](#) op de website van gemeente Bronckhorst.

Taakveldenrekening

Naast de Jaarstukken 2022 stellen we de taakveldenrekening 2022 op. Hierin geven we een nadere uitleg over de cijfers en de verschillen tussen de raming na wijziging en de realisatie over 2022. Het is mogelijk om vanuit de financiële overzichten per programma ('Wat heeft het gekost') en vanuit [bijlage 4.1](#) door te klikken naar de taakveldenrekening.

Controleverklaring

De accountant beoordeelt de jaarstukken en controleert of de baten en lasten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De controleverklaring en het opgestelde rapport van bevindingen bieden we afzonderlijk aan de raad aan.

Goed om te weten

- De jaarstukken zijn als pdf-bestand doorklikbaar (de inhoudsopgave en de onderstreepte woorden of zinnen), wat navigeren naar onderliggende stukken eenvoudiger maakt. Terug naar waar u was, gaat het snelst met de toetsencombinatie Alt + pijl links.
Deze jaarstukken zijn ook online, als website, beschikbaar. Dit geeft veel mogelijkheden voor het doorklikken naar beleidsstukken en websites. De betekenis van afkortingen wordt via een mouse-over getoond (stippellijn onder de afkorting). Het is mogelijk om vanuit de financiële overzichten door te klikken naar de taakveldenrekening waar we de financiële toelichting per taakveld geven.
- In de financiële overzichten bij 'Wat heeft het gekost?' staat bij de saldoregel een '+' voor baten of overschotten en een '-' voor lasten of tekorten.
- In de overige overzichten staat in het onderschrift vermeld wat een '+' of '-' betekent.
- De cijfers in tabellen, grafieken en opstellingen in deze jaarstukken staan in euro's maal 1.000 en zijn afgerond tot het dichtst bijzijnde duizendtal, tenzij anders vermeld.
- Waar we in toelichtingen een 'V / N' gebruiken, staat V voor voordeel en N voor nadeel.

gemeente Bronckhorst

2. Jaarverslag

2.1. Programmaverantwoording

2.1.1. Programma 1 ZORG EN ONDERSTEUNING

Algemeen

Onze doelen voor dit programma waren

- We willen jeugdigen weerbaar en gezond op laten groeien en zorg zoveel mogelijk voor zijn.
- We investeren in preventie en vroegsignalering, zodat inwoners nu en in de toekomst vitaal oud kunnen worden.
- Bronckhorst moet voor iedere inwoner een plek zijn waar hij/zij zich thuisvoelt, waar geen belemmeringen zijn voor zelfontplooiing en zelfredzaamheid.
- Iedereen heeft een stevige basis nodig om mee te kunnen doen naar vermogen.
- We versterken de leefbaarheid en samenredzaamheid van de samenleving als geheel.
- Beheersbaarheid en toekomstgerichte haalbaarheid van het sociaal domein.

Deelprogramma 1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING

Bestuurlijke trekker: Evert Blaauw
Ambtelijke trekker: Huub Westendorp

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

Het preventieakkoord: van regionaal naar lokaal

Inleiding

We keurden de nota lokaal gezondheidsbeleid goed en we leidden deze ter besluitvorming door naar de gemeenteraad. Hierin staan actuele gezondheidsdata van onze inwoners. Het preventieakkoord is een van de onderdelen van het nieuwe beleid. Vanuit de pijlers in het beleidskader sociaal domein staat bovendien beschreven welke doelen we zien voor de komende jaren.

Resultaten

We pakten bij preventie vooral eenzaamheid aan

We zetten ons in om eenzaamheid te verminderen. We zagen dat inwoners meer moeite hebben om na corona actief te worden en sociale contacten (weer) op te bouwen. Het sociaal team ging in gesprek met inwoners, aan welzijns- en maatschappelijke organisaties vroegen we om er extra aandacht aan te besteden in hun activiteiten. Onze combinatiefunctionarissen organiseerden extra activiteiten voor jeugd en jongeren.

We vroegen aandacht voor de rookvrije generatie

We maakten 86 speelplekken rookvrij (Speeltuinen, trapveldjes en jeu-de-boule-banen). Er was aandacht voor de landelijke campagne 'Stoptober' die ondersteuning bood aan inwoners die wilden stoppen met roken en 'Puur rookvrij'. Ook kregen ouders van kinderen in groep 8 van de basisschool informatie over diverse gezondheidsthema's, zoals het voorkomen dat jongeren gaan roken.

We stimuleerden een gezonde leefstijl

We informeerden inwoners over de mogelijkheid tot het volgen van diverse beweegactiviteiten via de Fitgids 55+ en over de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI). De combinatiefunctionarissen organiseerden activiteiten zoals een Oudersportdag FitVedân en Old Stars.

We werkten aan suicidepreventie

Er was via (social) media aandacht voor de landelijke campagne suicidepreventie. We bevestigden in vijf kernen een plaquette op een bankje met de tekst: 'Een goed gesprek begint bij elkaar echt zien, 1KZ1EJ3'. Op de plaquette staat een QR-code naar een gratis online cursus over de manier waarop je een gesprek over zelfmoordpreventie kunt voeren.

We signaleerden via onze professionals

We hadden oog voor de kwetsbare mensen in de samenleving door signalering van eenzaamheid door sociaal consultants, energiecoaches, huishoudelijke hulpen en wijkverpleegkundigen.

We boden mogelijkheden om mee te doen

Dorpsbelangenorganisaties organiseerden diverse activiteiten, zoals kookclubs. We organiseerden diverse activiteiten zoals de bezoekdienst senioren door sociaal consultants, telefoonboom, 'Kunst aan de keukentafel', activiteiten van de Gruitpoort en ontmoeting bij Dorpskamers. Ook stimuleerden we inwoners om deel te nemen aan diverse beweegactiviteiten georganiseerd door de combinatiefunctionarissen. Deze activiteiten richtten zich met name op ontmoeten. Voorbeelden hiervan zijn de cursus 'Blijven staan' (valpreventie) en een wandelchallenge.

We versterkten ons netwerk

We zetten in op 'Welzijn op recept' om samen met huisartsen inwoners in beeld te krijgen. Er was aandacht voor ouderen via het Netwerk Ouderen Veerkracht Achterhoek (NOVA) en we hebben vele meer jonge mantelzorgers bereikt.

We waren alert op armoede na corona

Inleiding

Onze gemeente moet voor iedere inwoner een plek zijn waar hij/zij zich thuis voelt, en waar geen belemmeringen zijn voor zelfontplooiing of zelfredzaamheid. Na een pauze tijdens corona zijn veel activiteiten nu weer opgestart.

Resultaten

We toetsten effecten van de afbouw van steunmaatregelen

De ondersteuning op armoede vroeg extra aandacht en zorg. Met de oorlog in Oekraïne, de hoge energiekosten en inflatie hadden we na corona opnieuw zorgen of onze inwoners een voldoende stevige basis hadden. De overheid beëindigde per 1 april 2022 het coronasteunpakket. Voor de gemeente gaat dit met name om de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO). De terugbetalingsregeling van de TOZO verschoof van 1 januari naar 1 juli 2022. Vanaf die tijd hadden zelfstandige ondernemers zes jaar de tijd om de TOZO af te betalen. De tijdelijke vereenvoudiging uitvoering van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz), die kon worden gezien als alternatief voor de TOZO, eindigde per 1 april 2022.

We breidden de ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen uit

Door een raadsbrede motie konden we in het najaar snel schakelen om inwoners die te maken kregen met hoge (energie)kosten te steunen. De grens voor steun uit de minimaregelingen verhoogden we van 110% naar 130% van het minimum inkomen. Dit resulteerde in een stabiel jaar qua signalen van betalingsachterstanden. De aanvragen schuldhulpverlening zijn ook stabiel gebleven. Er waren wel situaties die acuut om ingrijpen vroegen, maar door aanpassing van het beleid was ondersteuning ook direct mogelijk en bleven escalaties uit. Er is een toename te zien in aanvragen minimaregelingen waarbij meer toekenningen van de kindregelingen, de tegemoetkoming eigen risico zorgverzekering en de energietoeslag er uit springen.

We ondersteunden maatschappelijke organisaties

We riepen regelingen in het leven om organisaties die in de klem kwamen, een steun in de rug te bieden. In 2022 zijn de energielasten voor eigenaren van maatschappelijke organisaties gestegen. De dienstverlening van deze organisaties kwam hierdoor onder druk te staan. Dit is zorgelijk omdat deze dienstverlening bijdraagt aan onze sociale opgaven. Het omlaag brengen van de energiekosten door te verduurzamen wordt zowel door de gemeente als de

maatschappelijke organisaties als prioriteit gezien. Om deze versnelling te stimuleren konden eigenaren van maatschappelijke accommodaties vanaf 15 november 2022 een aanvraag indienen voor investeringen gericht op verduurzamen en een eenmalige tegemoetkoming in de kosten. In totaal zijn er 25 aanvragen ingediend (4 daarvan zijn afgewezen).

We hielpen ondernemers met steunmaatregelen

We hielpen 65 ondernemers met de steunmaatregelen. Op dit moment zijn 55 ondernemers bezig met een terugbetaling van de TOZO lening. In navolging op de TOZO werd de Bbz Light-regeling in het leven geroepen wat liep tot 1 april 2022. Deze regeling was op een aantal punten versoepeld, zodat de aanvragen sneller verwerkt werden. Binnen deze regeling gold geen speciale kredietmogelijkheid, alleen de normale Bbz kredietmogelijkheid. We ontvingen 22 aanvragen inkomensaanvulling Bbz Light en kenden 18 inkomensaanvullingen toe. Daarnaast voerden we 15 oriëntatiegesprekken over het starten van een onderneming. Drie ondernemers kregen een starters inkomensaanvulling toegekend en twee een verlenging van de inkomensaanvulling. Verder zijn er geen kredieten aangevraagd door (potentiële) ondernemers uit Bronckhorst. De uitvoering hiervan besteedden we uit aan Regionaal Organisatie Zelfstandigen (ROZ).

We richtten ons op armoede, dementie en meedoen

We voerden activiteiten uit voor de inclusieagenda en dementievriendelijke gemeente. We gingen aan de slag met de inclusieagenda, zoals het in regionaal verband oppakken van het onderwerp inclusie en het vergroten van bewustzijn binnen de organisatie.

We gaven aandacht en uitvoering aan verschillende activiteiten van Bronckhorst Regenbooggemeente samen met de Regenboogwachters, zoals deelname aan de Achterhoek Pride. Vanuit het programma Dementievriendelijke gemeente maakten we een inventarisatie met een programma voor inwoners. De Kei in Steenderen stelt zich open om actief inwoners met dementie te ontvangen.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nulmeting	Jaar nulmeting	Real. 2020	Doel 2021	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022
Kader 1: gezond en weerbaar	Percentage jeugdigen/ouders/verzorgers dat het (helemaal) eens is met de stelling: door de hulp voel(t) ik mij/mijn kind zich beter	Kto wmo/jeugd	83%	2018	91%	83%	Geen info	83%	*
	Percentage jeugdigen in jeugdhulp van het totaal	Civision	12%	2018	12%	11%	9%	8%	9%

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Real. 2020	Doel 2021	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022
	jeugdigen (aantal jeugdigen met een indicatie voor jeugdhulp)								
Kader 2: vitaal oud worden	Het percentage (kwetsbare) ouderen dat (ernstig) eenzaam is, is afgenomen	GGD-monitor	11,5%	2016	13%	10%	8%	<10%	Nog onbekend
	Percentage jongeren (15- en 16 jarigen) dat laatste 4 weken 5 of meer alcoholische drankjes heeft gedronken bij 1 gelegenheid	GGD E-movo	26%	2015			nvt (eens per 4 jaar)	24%	31%
Kader 3: Bronckhorst inclusief	Percentage WSW-gerechtigden die passend werk hebben (aansluitend bij loonwaarden en mogelijkheden)	Eigen database	100%	2020	97%	100%	93%	100%	90%
	Percentage WSW-gerechtigden die gedetacheerd zijn bij een bedrijf in de private sector (vanaf 2020 alleen medewerkers vanuit Delta en naar verwachting vanaf 2021 ook Laborijn)	Eigen database	76%	2020	77,5%	76%	68%	76%	75%
Kader 4: zo doen we dat	Het percentage Wmo-verwijzingen naar professionele hulp t.o.v. totaal aantal inwoners is gelijk gebleven	Civision	2,75%	2018	6%	2,75%	6%		7%
	Percentage overbelaste mantelzorgers t.o.v. totaal aantal mantelzorgers	Onderzoek Moventem	32%	2016	Geen actuele geg.	32%	Geen actuele geg.		**
Kader 5: iedereen een stevige basis	Percentage uitstroom van inwoners die volwaardig aan het werk zijn vanuit een uitkeringssituatie	Civision	9%	2018	28%	20%	18,2%	25%	21%
	Percentage inwoners in een leerwerktraject	Civision	54%	2020	55%	55%	57%	60%	56%
	Hoogte van de schuldenlast bij instroom schuldhulpverlening	Stadsbank RIS Inforing	23 k	2019	15 k	10 k	€ 10.775	10 k	52 k***

* Onderzoek is aangepast naar continu onderzoek. Respons was onvoldoende voor betrouwbaar beeld totale groep. Daarnaast vragen aangepast, waardoor niet volledig vergelijkbaar is. Op de vraag hoe men de ondersteuning ervaart, zegt 86% dat het goed is. Op de vraag of men zich nu beter kan redden zegt 76% dat dit zo is.

** Zoals al bij het doel aangegeven zijn er geen actuele gegevens voor handen. Indicator wordt herzien.

*** We werken met een nieuwe dataset. Hierdoor zijn gegevens niet vergelijkbaar. Met nieuwe dataset zou 2021 € 23.143 zijn. Het gemiddelde is zo hoog door een beperkt aantal hele hoge schuldbedragen. Ook mogen niet alle signaalpartners meer signalen afgeven, waardoor we later mensen in beeld krijgen.

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet) financieel)
Extern - Oorlog Oekraïne-Rusland en ontstaan vluchtelingenstroom vanuit regio Oekraïne (en Rusland)	Er te weinig taalonderwijs, begeleiding kan worden gegeven en de druk op de maatschappelijke voorzieningen (bijvoorbeeld zwembaden,	Financieel - Onvoldoende compensatie van het rijk; tekort aan personeel.	50%	€ 200.000	-

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet financieel)
	sporthallen, cultuurhusen) neemt toe. Ook neemt de vraag naar voorzieningen en materialen voor de vluchtelingen zelf toe.				

Deelprogramma 1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Bestuurlijke trekker: Antoon Peppelman/Evert Blaauw

Ambtelijke trekker: Huub Westendorp

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We sloten aan op de nieuwe Wet inburgering

Inleiding

De Wet inburgering 2021 ging in. In deze wet ligt de focus op participeren van deze doelgroep, het liefst via betaald werk. De voornaamste wijziging ten opzichte van de vorige wetgeving was dat de regie bij de gemeente ligt. Daardoor voeren we zelf regie op aanbieders en handhaven we zelf de trajecten van inburgeraars. Daarnaast kreeg de nieuwe inburgering van statushouders meer verbinding met verschillende levensgebieden binnen het sociaal domein, zoals gezondheid, financiën en een sociaal netwerk. In Bronckhorst werkten we al integraal, de nieuwe wet paste precies in de bestaande werkwijze. We sloten een dienstverleningsovereenkomst met de verschillende taalaanbieders, Het Graafschap college, Hogeschool Arnhem en Nijmegen, Interbeek Support en Toptaal. Deze aanbieders deden een inburgeringsaanbod aan statushouders die zich in Bronckhorst vestigden. Dit aanbod baseerden zij op de uitkomst van de leerbaarheidstoets.

Resultaten

We ondersteunden inburgeraars waar dat nodig is

We hielpen statushouders bij inburgering, participatie en integratie onder de nieuwe wet door ze te ondersteunen via het Sociaal Team, de gecontracteerde partijen en via initiatieven als Buddy to Buddy en Samen Bronckhorst.

We voldeden ruimschoots aan de huisvestingstaakstelling

De taakstelling voor het huisvesten van statushouders betrof 49 personen. Het lukte ons om meer mensen te huisvesten dan landelijk en regionaal van ons gevraagd werd. We zorgden voor

huisvesting van 66 personen. Daarnaast boden we nog acht personen tijdelijk onderdak via de landelijke HAR-regeling (Hotel en Accommodatie Regeling).

We zorgden voor stabiliteit en perspectief voor het sociaal domein

Inleiding

Het Rijk stelde meer geld beschikbaar voor Jeugdhulp. Daardoor kwam er meer rust in het (financiële) perspectief van het sociaal domein in onze gemeente.

Resultaten

We rondden de transitiefase sociaal domein snel af

De afgelopen jaren transformeerde het sociaal domein; zorg dichtbij, aansluitend op het dagelijks leven en maatwerk voor de inwoner. Die uitgangspunten zijn inmiddels normaal en de stappen die we zetten zien we als de verdere ontwikkeling van zorg en welzijn. Vanuit de visie op positieve gezondheid werkten we aan een zo passend mogelijke ondersteuning. Dat deden we met zorgaanbieders, welzijn en inwoners zelf.

We startten regionaal het traject “brede monitoring” rondom de thema's: passend & duurzaam, positieve gezondheid en ambulantisering, oftewel het dicht bij de inwoner organiseren van ondersteuning, in plaats van de inwoner naar de zorg laten komen. Het woonplaatsbeginsel liet geen negatieve effecten zien.

We omschreven de dienstverlening opnieuw

We sloten de nieuwe contracten met zorgaanbieders voor Jeugdhulp en Wmo voor de Achterhoek. Daardoor konden we beginnen met de kwaliteitsslag in de samenwerking met zorgaanbieders. Het tweede halfjaar was een overgangperiode. In deze periode realiseerden we een warme overdracht van cliënten die bij niet-gegunde aanbieders zorg ontvingen. Daar waar de situatie dat niet toeliet, boden we een oplossing op maat. We zagen dat (niet gegunde) aanbieders zorgvuldig en consequenter declareren, waardoor administratieve processen soepel liepen. Om te voorkomen dat cliënten tussen wal en schip belanden verlengden we de overgangperiode tot 1 april 2023.

Met de nieuwe inkoop werkten we met bevoorschotting van aanbieders. De zorg voor cliënten kwam niet in gevaar omdat we ruimer bevoorschotten. Eind 2022 stelden we de bevoorschotting bij, in overleg met de aanbieders op basis van de bezetting van plekken. Een aantal aanbieders ontving teveel en we bereidden de afhandeling daarvan voor. Met de nieuwe werkwijze houden we meer grip op de uitgaven.

We volgden de ontwikkeling van de hervormingsagenda Jeugd

Het rijk werkte een hervormingsagenda Jeugd uit. We volgden de interactie tussen het Rijk en de VNG. Het Rijk deed een voorstel voor een financieel kader. De VNG oordeelde dat dit voorstel de gemeenten onvoldoende garanties biedt, mocht er ondanks hun inspanningen sprake zijn van tekorten op de jeugdhulp. Eind december deed de VNG een eigen voorstel, we ondersteunden dit voorstel.

We hadden een betere dekking van de tekorten op Jeugdzorg

Ter compensatie van de tekorten in de Jeugdzorg kwam landelijk € 1,314 miljard extra beschikbaar voor gemeenten. Dat komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen. Hierin is opgenomen dat gemeenten uitvoering geven aan maatregelen die een besparing van € 214 miljoen op Jeugdzorg opleverden. We ontvingen uit deze budgetten een bedrag van € 1,5 miljoen. Daardoor hadden we een betere dekking van de kosten. Maar we zagen wel dat de kosten blijven stijgen door de inzet van intensievere zorg.

We brachten scherper in beeld hoeveel we jaarlijks uitgeven aan zorg

De inzet op Wmo-begeleiding voor jongvolwassenen bleef stijgen. Ook zien we dat bestaande casussen vaker plotseling pieken, waardoor snelle en zware inzet vanuit consulenten en zorg nodig was. Dit had meestal te maken met vechtscheidingen.

We werkten vanaf 1 januari 2022 met het nieuwe woonplaatsbeginsel

Inleiding

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor Jeugdhulp. Om hier meer duidelijkheid in te verschaffen veranderde het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022 wettelijk. De gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven, direct voorafgaand aan de Jeugdhulp met verblijf, is nu verantwoordelijk. Zo kan er beter uitvoering gegeven worden aan de jeugdwet.

Resultaten

We sloten beter aan bij de doelen van de Jeugdwet

We droegen in totaal 50 jeugdigen 'warm' over naar andere gemeenten. (14 binnen de regio Achterhoek en 36 buiten de regio). We kregen vanuit andere gemeenten 11 jeugdigen overgedragen naar onze gemeente (9 vanuit de regio Achterhoek en 2 van buiten de regio). Deze overdrachten verliepen zonder problemen. De sociaal consulenten namen de contacten met deze jeugdigen en/of de zorgverleners over.

We regelden zorg dichterbij huis

We brachten de zorg dichterbij huis, onder meer door de professionele ondersteuning van de welzijnsstichtingen. We vroegen veel van de welzijnsstichtingen om adequaat op de zorgvraag van inwoners in te spelen of deze ondersteuning noodzakelijk is.

We koppelden een beroepskracht aan welzijn

De stichtingen in Vorden en Steenderen hebben inmiddels een beroepskracht. Deze beroepskracht zorgt ook voor aansluiting bij het sociaal team. We borgden de ontwikkeling van de Dorpskamers en de welzijnsstichtingen; eenieder kan van elkaar leren en er is vervanging bij

vakanties en ziekte. Met Stadskamer Doetinchem is contact gezocht omdat zij hiermee ervaring hebben op dit terrein. Voor Steenderen en Vorden maakten we afspraken met de Stadskamer Doetinchem, de andere kernen volgens zo spoedig mogelijk.

De dorpskamers gingen van start

In Vorden en Steenderen gingen ook de dorpskamers van start. De dorpskamer is er voor iedereen maar is ook een aanvullende voorziening voor mensen die anders mogelijk naar een dagbesteding gaan. De mensen hoeven dan niet eerst geïndiceerd te zijn.

We bereidden ons voor op de wetswijziging beschermd wonen

Inleiding

De taak beschermd wonen gaat per 1 januari 2024 over naar de gemeente. In regionaal verband bereiden we dit zorgvuldig voor. Daarnaast zijn we hierover in overleg met buurtplein Doetinchem, die deze taak momenteel uitvoert, over wat dit betekent voor onze cliënten.

Resultaat

Sociale consulenten blijven goed geschoold

De sociaal consulenten en de kwaliteitsmedewerker volgden een tweedaagse training over de werkwijze en consequenties van de decentralisatie. Daarnaast worden onze consulenten betrokken bij de indicatiestelling van cliënten afkomstig uit onze gemeente

We stimuleerden werkgevers via loonkostensubsidies

Inleiding

Een groot percentage inwoners dat gebruik maakt van een uitkering stroomt snel uit. Door snelle uitstroom is het aantal uitkeringsgerechtigden in Bronckhorst laag ten opzichte van de regionale en landelijke cijfers. Daardoor kunnen we deze kwetsbare groep snel helpen richting werk of scholing. Dit doen we met de inzet van het sociaal team en de Werkcarrousel Bronckhorst. Uit de landelijke DIVOSA-benchmark bleek dat we het goed doen rond de participatiewet.

Resultaat

We bleven inzetten op loonkostensubsidie

Het aantal uitkeringsgerechtigden is relatief gezien lager dan in de andere Achterhoekse gemeenten. Ook ten opzichte van vergelijkbare gemeenten en het landelijke gemiddelde deden we het goed. Met onder andere loonkostensubsidie als re-integratie-instrument begeleiden we uitkeringsgerechtigden richting werk. Met name jongeren (18-27 jaar) en ouderen (vanaf 55 jaar) stroomden in. De mensen die een uitkering ontvingen zijn goed in beeld bij de sociaal consulenten. We boden ondersteuning op maat om ze weer aan de slag te helpen. De kosten per

uitkeringsgerechtigde waren ongeveer € 1.000 per persoon lager dan het landelijk gemiddelde. Ook hadden mensen gemiddeld een jaar korter een uitkering dan het landelijke gemiddelde van 65 maanden. Voor beschut werk was er een lichte groei in aantallen zichtbaar en zitten we nu op acht personen met een beschut werk indicatie. Deze zitten allemaal op een werkplek en krijgen de begeleiding vanuit de sociale consulenten.

Uitvoeringsprogramma Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

Inleiding

Een groep inwoners maakt gebruik van een oude regeling, genaamd de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Deze regeling is voor mensen die door een lichamelijk, psychische of verstandelijke beperking niet onder normale omstandigheden het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Sinds 1 januari 2015 kunnen er geen nieuwe mensen meer instromen in de WSW. Alleen mensen die voor 2015 een WSW indicatie hadden, komen in aanmerking voor verlenging van die indicatie. Deze groep wordt waar mogelijk begeleid naar regulier werk. Of zij stromen uit naar WIA of AOW. De groep WSW medewerkers in Bronckhorst bestaat uit 65 personen die werkzaam zijn bij Laborijn (voormalige WEDEO) en 89 personen die via de sociaal consulenten van de gemeente Bronckhorst richting werk begeleid worden (voorheen Delta).

Resultaten

We hielpen WSW medewerkers zoveel mogelijk aan het werk

Alle WSW medewerkers hebben een begeleider die hen ondersteunt en de lijnen kort houdt. Daarnaast zitten alle medewerkers op een werkplek om zo de arbeidsritme te behouden en te onderzoeken of er ontwikkeling naar een reguliere werkplek mogelijk is. Van de 89 personen die door ons werden begeleid is 58% betaald aan het werk (2021 = 55%) en heeft 35% een onbetaalde werkplek (2021 = 35%). 7% van de mensen heeft geen werkplek of is langdurig ziek zonder werkplek. Van de 65 personen die werkzaam zijn bij Laborijn is 82% betaald aan het werk (2021 = 67%), heeft 16% een onbetaalde werkplek (2021 = 33%) en heeft 2% op het moment geen werkplek of is langdurig ziek zonder werkplek (2021 = 0%).

We zochten ondernemers die beschutte werkplekken bieden

Er zijn een aantal werkgevers die beschutte werkplekken bieden. In een nieuwe samenwerking met Aviko in Steenderen konden we meer beschutte werkplekken creëren voor inwoners die over deze indicatie beschikken. Dit jaar zijn bij Aviko er 4 personen gestart met een beschut werk- of WSW indicatie. Van de 65 personen die werkzaam zijn bij Laborijn is 82% betaald aan het werk (2021: 67%), heeft 16% een onbetaalde werkplek (2021: 33%) en heeft 2% op het moment geen werkplek of langdurig ziek zonder werkplek (2021: 0%).

We pasten onze dienstverlening aan op Wmo-vervoer

Inleiding

Omdat de provincie het OV-vangnet anders organiseert, namen we als gemeente maatregelen om de mobiliteit van onze inwoners te borgen. Het vervoer blijft recht doen aan de behoefte aan mobiliteit van inwoners die dit niet meer zelf kunnen organiseren. We kijken kritisch naar wat echt moet blijven en waar we de dienstverlening kunnen aanpassen, om binnen de financiële mogelijkheden te blijven.

Resultaten

Als regio pasten we onze dienstverlening aan voor Wmo-vervoer via ZOOV

We voerden een mix van aanpassingen door in het productaanbod van ZOOV Op Maat.

Uitgangspunten waren om de toename van kosten te beperken, het aanbod zoveel mogelijk in stand te laten en de kwaliteit van het vervoer te borgen.

We voerden de 'Voor Elkaar Pas' in

Per 1 januari 2022 voerden we de Voor Elkaar Pas in als aanvulling op het Wmo-vervoer.

Hierdoor nam het gebruik van het openbaar vervoer toe. We pasten de begin- en eindtijden van ZOOV Op Maat aan, waardoor minder stilstaande voertuigen in de stille uren. We stelden de minimale ritprijs op 3 kilometer om korte ritten te ontmoedigen. Per 3 april 2022 voerden we een drempelbijdrage in van € 60,- per jaar voor reizigers om met een Wmo-indicatie met korting te reizen. Hierdoor wordt bewuster gekozen of een Wmo-indicatie voor vervoer daadwerkelijk nodig is. Ongeveer 330 mensen zetten hun indicatie stop. We hebben de indruk dat deze mensen er al geen gebruik van maakten, het sociaal team hield en houdt dit in de gaten.

We ontwikkelden nieuwe mogelijkheden

We voerden een brede evaluatie onder het team ZOOV Beheer en de deelnemende gemeenten uit. Met de uitkomsten van deze evaluatie zijn aanbevelingen en voorstellen in voorbereiding voor een nieuw concept *vraagafhankelijk vervoer* voor 2024 en verder.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Gelderland 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
Kinderen in uitkeringsgezin (% tot 18 jarigen)	CBS 2021	3%	3%	2%	5%	geen data	geen data
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	CBS 2021	1%	1%	1%	2%	geen data	geen data
Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	CBS 2021	geen data	geen data	geen data	1%	geen data	geen data

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Indicator	Bron	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Gelderland 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 inwoners van 12 tot 17 jaar)	Halt 2021	5	5	8	8	geen data	geen data

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Indicator	Bron	Realisatie 2e hj 2020	Realisatie 1e hj 2021	Realisatie 2e hj 2021	Gelderland 2e hj 2021	Realisatie 1e hj 2022	Gelderland 1e hj 2022
Personen met een bijstandsuitkeringen (aantal per 10.000 inwoners)	CBS 2021	194,7	170	136,6	324,9	geen data	geen data
Lopende re- integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar)	CBS 2022	geen data	geen data	geen data	geen data	175,2	195,1
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	CBS 2022	1,6%	1,4%	1,3%	1,2%	1,1%	1,1%
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	CBS 2022	geen data	geen data	geen data	0,2%	geen data	0,2%
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	CBS 2022	10,1%	10,9%	11,3%	12,0%	9,6%	11,1%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	CBS 2022	600	590	600	635	600	624

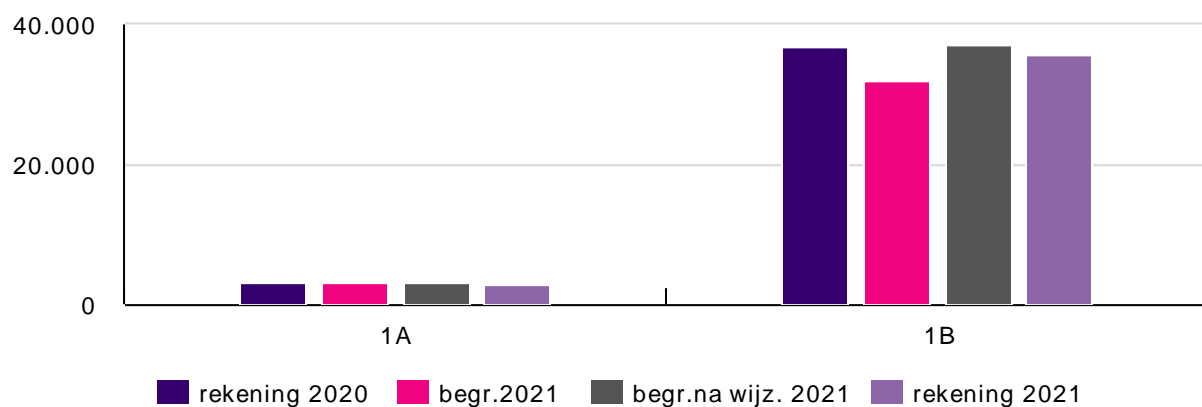
Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

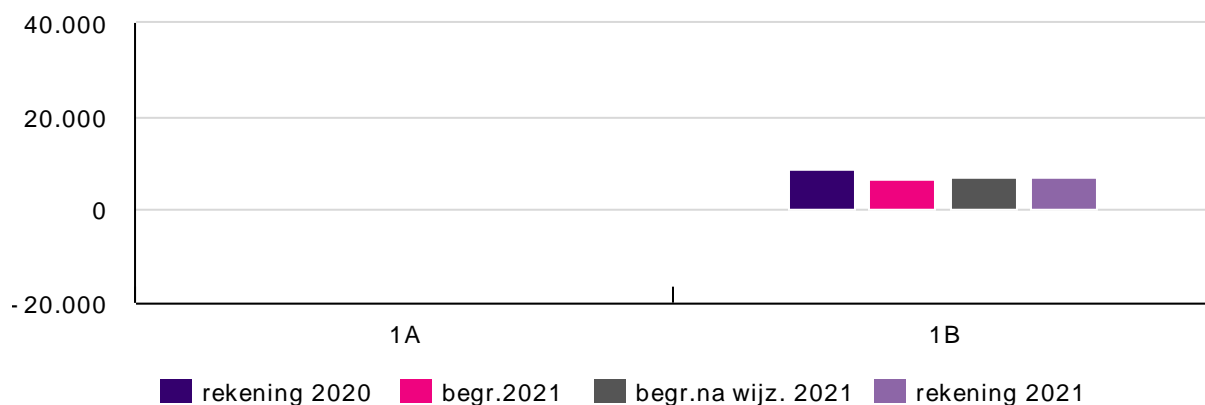
Wat heeft het gekost

Programma 1 Zorg en ondersteuning	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Lasten:				
1A Vitale inwoners en samenleving	3.023	3.221	3.047	2.912
1B Toegang tot passende voorzieningen	36.971	32.119	37.060	35.727
Totaal lasten:	39.994	35.339	40.108	38.639
Baten:				
1A Vitale inwoners en samenleving	62	-	6	-4
1B Toegang tot passende voorzieningen	8.597	6.778	6.921	6.810
Totaal baten:	8.660	6.778	6.927	6.806
Saldo:				
1A Vitale inwoners en samenleving	-2.961	-3.221	-3.041	-2.916
1B Toegang tot passende voorzieningen	-28.374	-25.341	-30.139	-28.917
Saldo totaal:	-31.334	-28.561	-33.180	-31.833

Lasten

Baten

Financiële afwijkingen

1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	Vershil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
6-1_ Samenkracht en burgerparticipatie	116	V
7-1_ Volksgezondheid	9	V
Totaal 1A	125	V

1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	Vershil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
6-2_ Wijkteams	152	V
6-3_ Inkomensregelingen	-416	N
6-4_ Begeleide participatie	480	V
6-5_ Arbeidsparticipatie	386	V
6-6_ Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-50	N
6-71_ Maatwerk dienstverlening 18+	249	V
6-72_ Maatwerk dienstverlening 18-	496	V
6-81_ Geëscaleerde zorg 18+	43	V
6-82_ Geëscaleerde zorg 18-	-119	N
Totaal 1B	1.222	V

Een toelichting op de financiële afwijkingen geven we in de taakveldenrekening. Ook geven we een grafische weergave van de verschillende kosten tussen raming na wijziging en realisatie. De toelichting vindt u door te klikken op het taakveld.

Investeringsplan

Voor dit programma hebben we geen investeringen gedaan.

Dekking projectkosten uit reserves

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging	Onttrekking
Bijzondere bijstand tlv Minimafonds	Basisbegroting	BR Minima		13
Armoedebestrijding Jeugd	R 22-06-2022	Algemene reserve		145
Invoering Wet inburgering, statushouders	R 22-06-2022	Algemene reserve		132
Beschermde Wonen	R 22-06-2022	Algemene reserve		400
Impuls integraal werken SD	R 22-06-2022	Algemene reserve		47
Versterking / ondersteuning soc. Wijkteams	R 22-06-2022	Algemene reserve		60
Tekort SD open einde regelingen	R 20-10-2022	BR Open einde regelingen Zorg en ondersteuning		381
Beschikking reserves Programma 1			-	1.178

2.1.2. Programma 2 WONEN EN LEEFOMGEVING

Algemeen

Onze doelen voor dit programma

- We willen jeugdigen weerbaar en gezond op laten groeien en zorg zoveel mogelijk voor zijn.
- We investeren in preventie en vroegsignalering, zodat inwoners nu en in de toekomst vitaal oud kunnen worden.
- Bronckhorst moet voor iedere inwoner een plek zijn waar hij/zij zich thuisvoelt, waar geen belemmeringen zijn voor zelfontplooiing en zelfredzaamheid.
- Iedereen heeft een stevige basis nodig om mee te kunnen doen naar vermogen.
- Versterken van de leefbaarheid en samenredzaamheid van de samenleving als geheel.
- Het creëren van vitale leefbare kernen met een woningvoorraad die zowel kwantitatief als kwalitatief aansluit bij de demografische ontwikkelingen.
- Een veilige, gezonde en aantrekkelijke woon- en leefomgeving.
- Gezond en innovatief ondernemersklimaat, bevorderen van werkgelegenheid, productiviteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- De centra van de vier grotere kernen Vorden, Hengelo, Zelhém en Steenderen zijn aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig.
- In 2030 is Bronckhorst energieneutraal en klimaatbestendig en is er sprake van een circulaire economie.
- Samenwerking en verbinding voor een actieve samenleving (dienstbare overheid).

Deelprogramma 2A PASSEND WONEN

Bestuurlijke trekker: Emmeke Gosselink
Ambtelijke trekker: Hettie van den Brink

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We gingen voor de juiste woning op de juiste plaats

Inleiding

Er is grote krapte op de woningmarkt. Door de hoge prijzen van koopwoningen en stijgende energielasten staat de betaalbaarheid van wonen onder druk. We zien ook een toenemende vraag naar sociale huurwoningen. Gemeente Bronckhorst heeft de ambitie om 1.700 tot 2.200 in de periode 2020 tot 2030 toe te voegen, met focus op realisatie van betaalbare koop- en (sociale) huurwoningen. Door vergrijzing en gezinsverdunning is er behoefte aan kleinere woningen. Daarnaast bieden we ook ruimte voor doorstromers en nieuwe (collectieve) woonvormen. We bouwen naar behoefte, sturen op kwaliteit en streven naar een goed evenwicht tussen inbreiding

en uitbreiding. Het gaat hierbij om zowel transformatie van bestaand vastgoed als nieuwbouw. We zoeken naar koppelkansen met andere opgaven, zoals het vitaal houden van de centra en het buitengebied. De grootste opgave ligt echter in de bestaande woningvoorraad, die nog voor een groot deel duurzaam en toekomstbestendig moet worden gemaakt.

Resultaten

We realiseerden voldoende duurzame en vernieuwende woningbouwinitiatieven

We verruimden de mogelijkheden voor woningbouw in het buitengebied en wezen vijf grotere uitbreidingslocaties aan om de woningbouw te versnellen. Ook stelden we voor de locaties in Zelhem en Hengelo projectleiders aan, maakten we startnotities en namen we omwonenden mee in het proces. We startten in Hummelo met een gebiedsaanpak, waarbij we samen met stakeholders en inwoners onderzochten waar woningbouw het beste kan plaatsvinden. Met de corporaties zochten we naar geschikte locaties waar we extra permanente sociale huurwoningen en flexwoningen kunnen bouwen. We zetten gemeentelijke locaties in de markt voor woningbouw, zoals de Vordering in Vorden en de Mammoet in Velswijk. Het woonbeleid werd herzien in 2022 en ook de VAB-locaties (wonen in het buitengebied) kwamen ter sprake. We rondde de lopende CPO's nagenoeg af, Steenderen leverde we op in 2022. Ook investeerden we in het zichtbaar maken van processen, projecten en resultaten in de communicatie met de inwoners en stakeholders. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwsbrief 'Wonen in Bronckhorst' en de gemeentelijke website waarop onder andere allerlei relevante informatie en de besluitvormingsstukken worden geplaatst. Ook voegden we een digitale kaart toe met de woningbouwprojecten in verschillende fases.

De daadwerkelijke realisatie van woningen blijft nog achter bij de vraag. In 2022 werden er 28 woningen gebouwd. Echter, we vergunden veel plannen in de voorbereiding, waardoor er nog veel woningen in de pijplijn zitten die gerealiseerd zullen worden. Versnelling van de woningbouw blijft een onderwerp van de nieuwe Regionale Woonagenda, die is opgesteld in opdracht van de thematafel Wonen en Vastgoed. We bereidden een regionale woondeal voor met provincie en Rijk, waarin we afspraken opnamen over het aantal te realiseren woningen en het aandeel betaalbare woningen. Ook stond hierbij het agenderen van de problematieken van woningbouwontwikkeling in een plattelandsomgeving en de opgaven waar wij ruimtelijk voor staan centraal.

We handelden woningbouwinitiatieven snel en adequaat af

Door de hoeveelheid woningbouw aanvragen en beperkte capaciteit, prioriteerden we in de behandeling van aanvragen. Er is een grote inspanning geleverd en er zijn nieuwe mensen aangetrokken om de achterstanden weg te werken en wachttijd terug te dringen. Inmiddels is de

wachttijd van plannen verkort met enkele maanden. In 2022 zijn 80 aanvragen in behandeling genomen en 33 plannen goedgekeurd.

We stimuleren externe partijen om de juiste woning op de juiste plaats te realiseren. In samenwerking met de dorpsbelangenorganisaties (DBO's) en ontwikkelaars waren we in de kleine kernen actief om locaties te ontwikkelen voor de concrete woonbehoefte. Daarnaast werkten we bij meerdere inbreidingslocaties, in verschillende kernen, actief samen met initiatiefnemers om te komen tot een goed woningbouwplan.

We maakten wijken leefbaarder en toekomstbestendig

Inleiding

We hebben in Bronckhorst woningen en wijken van 40 tot 60 jaar oud die nog niet verduurzaamd zijn en onvoldoende passen bij de woonwensen. Ook corporaties hebben veel sociale huurwoningen die toe zijn aan groot onderhoud. Vaak liggen er opgaven in zowel het sociale als fysieke domein.

Resultaat

We maakten dorpen en buurten toekomstbestendig en verbeterden de leefbaarheid

Samen met de woningcorporaties zijn we aan de slag in de Bloemenbuurt in Zelhem en stadje Bronckhorst om deze aardgasvrij-ready te maken. Daarover leest u meer bij 'energietransitie' in [deelprogramma 3B Duurzaamheid](#). We hebben gesproken met diverse dorpsbelangenorganisaties en de woningcorporaties over de leefbaarheid en eventuele maatregelen die nodig zijn om deze te verbeteren. Leningen vanuit Toekomstbestendig Wonen werden via het Agem Energieloket en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) beschikbaar gesteld. We verstrekten aan 99 inwoners een lening met een totaalbedrag van € 894.664.

Indicatoren

Lokale indicator

Thema	Effectindicator	Bron	Nulmeting	Jaar nulmeting	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2023	Doel 2024
Wonen	Leegstandspercentage in de woningvoorraad	Regionale Woningmarkt monitor rapportage	2,2% (2021: 2,1%)	2018	2,8%	max 2%	*	max 2%	**
	Waardering buurt en kwaliteit van de woning	AWLO	8	2018	8,1	8	8,1***	8	8
	<i>Het aantal aangesloten huishoudens "veilig thuis in de Achterhoek" neemt maximaal 50% af</i>	<i>project leefsamen</i>	<i>Pilot is afgerond en heeft vervolg gekregen bij de woningcorporaties. Als gemeente hebben we hier geen invloed op. De indicator komt daarmee te vervallen.</i>						
	Uitbreiding woningvoorraad (netto toename aantal woningen (aantal gereed gemelde woningen minus gesloopte en samengevoegde woningen))	Gemeentelijk datasysteem	-	2019	102	100	38****	120	120
	Aanbod sociale huurwoningen in het bezit van woningcorporaties	Gemeentelijk datasysteem	2848	2019	2876	2860	2694	2880	2900

*In monitor wordt leegstand niet meer meegenomen i.v.m. nieuwe regionaal beleid en prioriteitstelling

**Geen prioriteit; ontwikkelingen woningmarkt (inzet op indicator niet in verhouding met wat het oplevert).

***Onderzoek eens per drie jaar (geen nieuwe waarde)

****Zie toelichting tekst in het jaarverslag

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2021
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	ABF 2021	4,7	5,8	1,9	8,4

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet financieel)
Omgeving - Anticiperen op demografische ontwikkelingen.	Het (in het verleden) schrappen van woningbouwplannen door demografische ontwikkelingen. Dit komt voort uit een dossier van 2010.	Financieel - Extra kosten voor de gemeente.	50%	€ 1.000.000	-
Organisatie - Verslechterde economische vooruitzichten.	Minder legesopbrengsten dan geraamd.	Financieel - Begrotingstekort.	50%	€ 250.000	-

Deelprogramma 2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING

Bestuurlijke trekker: Marianne Besselink/Evert Blaauw/Emmeke Gosselink/Wilko Pelgrom/Antoon Peppelman

Ambtelijke trekker: Herman Tinselboer

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?**We actualiseerden onze handavingsprogramma's****Inleiding**

Ons huidig toezicht- en handavingsbeleid liep af. We actualiseerden de processen, regelgeving en prioriteiten in ons nieuwe beleidsplan.

Resultaten

We actualiseerden het beleidsplan Toezicht en Handhaving (T&H) en het beleidsplan Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2022

Wij beschreven in het beleidsplan hoe wij de taken voor toezicht en handhaving in de periode 2023-2027 gaan uitvoeren. De belangrijkste speerpunten die we uitwerkten waren ondermijning, brandveiligheid, openbare orde en veiligheid, strijdig gebruik en controle van evenementen. In onze werkwijze blijft het goede gesprek het uitgangspunt en gaan we in de komende beleidsperiode extra inzetten op mediation.

We actualiseerden het beleidsplan Integraal Veiligheidsbeleid en voor integrale veiligheid 2023 – 2026. Hierin blijft ondermijning nog steeds een belangrijk speerpunt. Afgelopen periode zagen we cybercrime toenemen. Dit verwerkten we als extra speerpunt in het beleidsplan. Daarnaast zetten we extra in op de verbinding tussen zorg en veiligheid.

De vaststelling van beide beleidsplannen konden we niet in 2022 realiseren. Dit staat begin 2023 gepland.

We volgden de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek, toezicht en handhaving en het integraal veiligheidsbeleid

Uit het rekenkameronderzoek kwamen enkele aanbevelingen naar voren die wij meenamen in de uitwerking van het beleidsplan toezicht en handhaving 2023-2027. We maakten een duidelijke koppeling tussen het handhavingsbeleid en Openbaar Orde en Veiligheid (OOV) beleid. Dit deden we met name op het onderwerp ondermijning. We namen smart geformuleerde doelstellingen op in het uitvoeringsprogramma.

Prioriteiten ondermijning en handhaven

Inleiding

Veiligheid en criminaliteit gaat over gemeentegrenzen heen. Samenwerking is daarom van groot belang. Binnen de Achterhoek werken we samen op gebied van ondermijning. We stelden een programmamanager aan die de projecten voorbereidt en coördineert.

In ons lokale ondermijningsplan geven we aan hoe we de aanpak van ondermijning vormgeven in samenwerking met onze netwerkpartners.

Resultaat

We versterkten de lokale aanpak van ondermijning (Achterhoeks plan van aanpak)

We versterkten de lokale aanpak van ondermijning door in te zetten op beleidsvorming, kennisdeling en acties. Dit deden we samen met netwerkpartners en de Achterhoekse gemeenten. We creëerden bewustwording binnen onze organisatie.

We voerden diverse acties uit in de strijd tegen ondermijning. Zo waren er twee Groene Nachten en ontvingen we ook de tweede ster van het keurmerk Veilig Buitengebied omdat we dit project verder hebben uitgebouwd. We investeerden in datagericht werken op het thema ondermijning via Datalab GO. Hierdoor waren we in staat op basis van gerichte data actie te ondernemen. We voerden ook een exploitatievergunning in voor bepaalde horeca-inrichtingen.

Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland

Inleiding

De Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland (VNOG) is een regionaal samenwerkingsverband van 22 gemeenten. VNOG werkt samen op het gebied van ambulancevoorziening, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding- en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Resultaat

Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

De VNOG pleegde grote inzet de COVID-19- en Oekraïne-crisis te coördineren. De brandweer en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) stonden paraat. VNOG rondde het aanbestedingstraject voor de tankautospuitten en de basisvoertuigen van de brandweer af.

Zelfredzaam & risicobewust

De afdeling Risico- en Crisisbeheersing werkte verder aan het programma 'zelfredzaam & risicobewust' (o.a. brandbarometer). VNOG verstreekte in het kader van vergunningverlening adviezen aan de gemeenten.

Vakbekwaam & deskundig

VNOG startte het wekelijks oefenen op de brandweerposten weer op nadat het tijdens de coronaperiode stillag. De crisisteams zijn geoefend.

Sterke informatiepositie

VNOG ontwikkelde nieuwe dashboards (o.a. t.b.v. de Oekraïne-crisis). De dashboards ondersteunden het multidisciplinair informatiemanagement en de crisisorganisatie. Ook investeerde VNOG in informatieveiligheid en zette het stappen om een Veiligheid Informatie & Coördinatie Centrum (VICC) in te richten.

Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers

De doorontwikkeling van de organisatie, die startte in 2020, sloot VNOG op 30 juni 2022 formeel af. Zo stelde VNOG het Organisatieplan vast. De organisatieontwikkeling gaat verder (leiderschap, duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, etc.). VNOG startte met een traject om het inkoopproces te verbeteren.

Demarcatie

VNOG besliste dat de kazernes in eigendom van de gemeente blijven. Ook beoordeelde VNOG in samenspraak met cluster Vastgoed de kazernes op Arbo-eisen en wensen (blauwdruk voor kazernes). Een ander onderdeel van de demarcatie zijn de facilitaire kosten. In 2022 is besloten dat VNOG deze taken in 2023 uitvoert. Het jaar sluiten ze af met een positief saldo.

Verkeersveiligheid Laag Keppel

Inleiding

Het doorgaande verkeer op de Hummeloseweg (gemeente) en de Dorpsstraat (N814, Provincie) zorgt voor verkeersonveiligheid en overlast. Samen met de provincie en betrokken inwoners, dorpsbelangorganisaties en ondernemers doorliepen we een gebiedsproces om te komen tot aanvaardbare (verkeerskundige) oplossingen voor de knelpunten.

Resultaten

Maatregelen Hummeloseweg en Dorpsstraat Laag Keppel

We hebben hier nog geen resultaten behaald. Eventuele maatregelen zijn afhankelijk van de resultaten van de deelprojecten.

Keppel – Eldrik, deelproject 1

Om de verkeerseffecten van een afsluiting voor het doorgaande verkeer te kunnen meten namen wij en ook de provincie een verkeersbesluit voor de aanleg van landbouwsluizen. Wij over de Barlhammerweg en de provincie over de Wehlsedijk, N814. Het door ons genomen besluit voor het plaatsen van een landbouwsluit in de Barlhammerweg is definitief. Tegen het besluit van de provincie is beroep aangetekend bij de rechtbank, dat wordt behandeld in 2023. In dat jaar

wordt ook een proef gedaan met het afsluiten voor het doorgaand verkeer door het plaatsen van landbouwsluizen, op basis waarvan de provincie een definitief besluit neemt.

Zomerweg Drempt, deelproject 2

We vormden een werkgroep met de direct betrokkenen bij de herinrichting van de Zomerweg. Dorpsraad Drempt, inwoners en ondernemers maken deel uit van de werkgroep. Een externe partij ondersteunt het ontwerpproces.

Keppel - Hummelo, deelproject 3

We bespraken het ontwerp van de zogenaamde koude oversteek met, Dorpsraad Hummelo, IKC de Woordhof en overige betrokken inwoners en ondernemers. De koude oversteek is een kruising die je wel mag oversteken maar niet op- en af mag rijden. We pasten het ontwerp aan met het oog op: betere veiligheid voor fietsers, behoud van het milieupark op deze locatie en behoud van het aantal parkeerplaatsen.

We stimuleerden kansengelijkheid in het onderwijs

Inleiding

Het onderwijs is op de proef gesteld door corona. Het Rijk stelde met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen ter beschikking om de (onderwijs)kansen van leerlingen te vergroten. Met een schoolscan analyseerden scholen de ontwikkelingen van leerlingen tijdens corona. We bespraken dit in de Lokale Educatieve Agenda (LEA). We gaven invulling aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor herstel en ontwikkeling van kinderen in Bronckhorst.

Resultaat

We gaven een extra impuls aan de ontwikkeling van kinderen

In een samenwerking met alle scholen zetten wij de NPO-middelen in om de (onderwijs)kansen van kinderen te vergroten. De scholen konden naar behoefte zelf de middelen inzetten op een aantal doelen zoals: extra begeleiding, taalonderwijs, sociale vaardigheden en weerbaarheid, sport en cultuur. De combinatiefunctionarissen organiseerden een extra aanbod waar kinderopvang en onderwijs gebruik van konden maken, zoals weerbaarheidstrainingen, peutergym en extra gym.

We werkten toe naar toekomstbestendige onderwijshuisvesting

Inleiding

Vanuit het Integraal plan onderwijshuisvesting (IHP) zetten we de eerste stappen om invulling te geven aan een toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Samen met schoolbesturen gaven we uitvoering aan de doelen, zoals het verduurzamen van de gebouwen en het onderzoeken van de haalbaarheid van een aantal huisvestingslocaties.

Resultaat

We deden in Zelhem onderzoek naar de toekomstbestendigheid van het primair onderwijs

De uitvoering van het IHP heeft vertraging opgelopen. We spraken de schoolbesturen om tot verdere invulling te komen. De Rank in Toldijk en de Kraanvogel in Kranenburg verbeterden, met een subsidie, hun binnenklimaat. Eind 2022 stelden we de uitvraag op om te komen tot een haalbaarheidsonderzoek voor de basisscholen in Halle en Zelhem.

Kompaan College (Vorden) kreeg een gezicht

Inleiding

In december 2021 stelden wij samen met het schoolbestuur het projectplan en de bijbehorende intentieovereenkomst voor de nieuwbouw van het Kompaan College in Vorden vast.

Daarmee kon in 2022 gestart worden met verwerving van de grond en het opstellen van een realisatieovereenkomst.

Resultaat

Samen met Achterhoek VO bereidden we de bouw van de VO-school voor

We betrokken inwoners nauw bij de ontwikkeling van de school en werkten verder aan de realisatie van het projectplan. We kochten de grond aan waar de school haar plek gaat krijgen en het bestemmingsplan is definitief. De volgende fase van het project kon daardoor van start gaan. De school is nu het ontwerp aan het uitwerken zodat de bouwvoorbereiding kan starten.

We gaven uitvoering aan de sportagenda

Inleiding

We gaven uitvoering aan de sportagenda en het Lokaal Sportakkoord. Door samenwerking en activiteiten versterken we verenigingen en investeren we in een mooi sportaanbod.

Resultaat

We startten met het verduurzamen van gemeentelijke sportaccommodaties

We onderzochten hoe we vier gemeentelijke accommodaties kunnen verduurzamen. We faseerden de aanpak van deze vier en vroegen voor twee van deze locaties landelijke subsidie aan om te kunnen starten.

We gaven een impuls aan het lokale sportaanbod

Op basis van het afwegingskader impulsbudget private sportaccommodaties kende u drie subsidies toe aan verenigingen in Bronckhorst. Deze subsidies ondersteunden de realisatie van

twee padelbanen in Zelhem, een loods voor handicarts bij golfclub 't Zelle en aanleg van een weerbestendige wedstrijdbak voor de paardensportvereniging Zelhem.

We scherpten de kaders van de agenda aan

We legden u de resultaten van het afwegingskader uit de sportagenda voor. U gaf aan dat er onvoldoende recht werd gedaan aan de samenhang tussen sport en leefbaarheid in onze kernen. Er was behoefte aan een integrale gebiedsvisie. We startten met het opstellen van deze visie, gericht op een toekomstige spreiding en kwaliteit van voorzieningen, die wij u in 2023 aanbieden.

We hadden meer aandacht voor agrarisch erfgoed

Inleiding

We stelden het uitvoeringsprogramma Cultuurhistorie en Erfgoed 2022- 2023 vast. Het budget voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten wordt hoofdzakelijk ingezet voor het meest bedreigde agrarische erfgoed.

Resultaat

We pakten drie agrarische monumenten aan

We voerden, in overleg met de eigenaren van een boerderijcomplex in Zelhem, een haalbaarheidsonderzoek uit gericht op het hergebruik van drie agrarische schuren op dit complex. Samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) onderzochten we voor een landgoed in Hengelo hoe zij diverse (agrarische) gebouwen op hun landgoed een nieuw leven in kunnen blazen. Dat deden wij op basis van een tuinhistorische quickscan.

We behielden en versterkten de biodiversiteit

Inleiding

Samen met inwoners, ondernemers en andere partners behouden, herstellen en versterken we het landschap en werken we aan een prettige en gezonde leefomgeving. We streven naar meer diversiteit aan planten, struiken en bomen in het openbaar groen. Dit draagt bij aan een rijk voedsel- en leefgebied voor verschillende insecten, vogels en kleine zoogdieren.

Resultaten

We beheerden 80% van onze bermen en greppels ecologisch

We breidden het ecologische beheer uit van 20% naar 80%. Zo maakten we afspraken voor nieuw beheer. Dit is in 2022 voor het eerst uitgevoerd. De reacties uit de samenleving zijn positief, inwoners hechten veel waarde aan bloemen en kruiden in de berm. Spaarzame kritiek richtte zich op het onjuist of te vaak maaien van stukken bloemrijke en kruidenrijke berm. De aannemer neemt dit mee in toekomstig beheer. We startten het project om vrijwilligersgroepen te werven om telgroepen op te leiden die insecten tellen. Door te beperkte beschikbaarheid van projectleiding (zowel intern als extern) lag de uitvoering in 2022 stil.

We vormden gazons om naar bloemrijk grasland

Op zes locaties in de grotere kernen vormden we gazons om naar grasland met bloemen en kruiden. We zaaiden mengsels van bloemen en kruiden in, pasten het beheer aan en informeerden de buurt. De reacties daarop uit de samenleving zijn ook hierover positief. Uit de kleinere kernen kwamen vragen of we ook daar locaties kunnen omvormen.

We cofinancierden landschapsinitiatieven

Inleiding

Door initiatieven van inwoners, ondernemers en vrijwilligersgroepen te (co)financieren, dragen we bij aan een grotere biodiversiteit, een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving en een *beleefbaar* landschap met kleine, waardevolle cultuurhistorische elementen.

Resultaten

We gaven uitvoering aan het meerjarig uitvoeringsprogramma voor landschap en biodiversiteit

Met de provinciale bijdrage uit de landschapsregeling ondersteunden we projecten die bijdragen aan de landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit. We voerden dit uit via projecten als: Levend Landschap en Dorp en Rand. Vooral door aanleg van landschapsbeplantingen op particuliere erven en percelen.

We steunden initiatieven van inwoners en ondernemers

We voerden diverse beplantingsprojecten uit met bijvoorbeeld de werkgroepen in Steenderen, Vierakker en Halle, zaaiacties rond Veldhoek en Bekveld. Wildbeheereenheden zaaiden akkerkruiden en wildmengsels in. We organiseerden erfinrichtingsplannen bij boeren en buitenlui, een uitdeelactie van geboortebomen en 'een boom mot kunn'n'. Hiervoor gebruikten we de landschapsregeling van de provincie en budgetten voor Dorp en Rand en openbaar groen. Bij deze projecten plantten we bijna 1.000 bomen en 1 hectare bosplantsoen. Inwoners zaaiden ruim 54.000 m² (ca. 38 voetbalvelden) grond in met akkerkruiden en bloemrijk grasland. Daarnaast ondersteunden we 15 educatieve projecten. Bij het project IVN-jongerenadviesbureau maakten ruim 200 leerlingen van het Kompaancollege in groepjes blogs over biodiversiteit. We sloten een prestatieovereenkomst met Stichting Streekfonds Achterhoek en ondersteunden zo grondeigenaren bij het aanleggen en beheren van landschapselementen. Hiervoor vulden we het budget aan met de opbrengsten van de kavelruil tot een totaal van € 170.000.

Extra aandacht voor Nationaal Landschap Graafschap

De diverse benoemde projecten droegen bij aan het geven van speciale aandacht aan de versterking van het Nationaal Landschap De Graafschap.

We werkten aan een omgevingsvisie die voldoet aan de Omgevingswet

Inleiding

Ons integrale beleid voor de fysieke leefomgeving bestaat uit een omgevingsvisie en omgevingsprogramma's. Beide richten zich op de mogelijkheden om te wonen, werken, recreëren, ondernemen, maar ook op een gezond en veilig leefklimaat in Bronckhorst. In de visie staat onze strategische koers en de omgevingsprogramma's vormen het kader voor de uitvoering.

Resultaten

Begin 2022 stelden we onze omgevingsvisie vast

Begin 2022 stelde de gemeenteraad de omgevingsvisie 2035 'Bronckhorst Twee keer zo mooi' vast. De raad bepaalde dat voor de uitvoering van de omgevingsvisie vier omgevingsprogramma's worden opgesteld: Werklocaties, Wonen, Energietransitie & Klimaatadaptatie en Landschappelijke kwaliteit, Erfgoed & Landbouw.

We stelden de omgevingsprogramma's Werklocaties, Wonen en Energietransitie & Klimaatadaptatie vast en startten met de uitvoering

We maakten het omgevingsprogramma Werklocaties gereed voor besluitvorming en ter inzagelegging. Voor het programma Landschappelijke kwaliteit, erfgoed en landbouw stelden

we een startnotitie op. Voor Wonen en Energietransitie & Klimaatadaptatie werkten we verder aan de uitvoering van de programmatische aanpak. In 2023 vertalen we beide naar formele omgevingsprogramma's.

We werkten het stramien en de systematiek voor het nieuwe omgevingsplan uit

Dat deden we met de ontwikkelde bouwstenen in de eerste helft van 2022. We vormden onze aanpak om van een themagerichte aanpak naar een gebiedsgerichte aanpak. Dit deden we op basis van ervaringen met drie bouwstenen (inrit, monumenten en werklocaties). We starten met de gebiedsgerichte aanpak in 2023. We hebben tot 2029 de tijd om onze twee huidige bestemmingsplannen om te zetten naar één omgevingsplan voor de hele gemeente.

Wij gingen verder met voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet

Op 1 januari 2023 zouden we voldoende gereed zijn geweest voor invoering van de Omgevingswet. Het uitstel van de wet gaf ons meer tijd voor de implementatie. De inzet voor de programmatische aanpak van de invoering werd met een jaar verlengd. We werkten aan:

1. *Noodzakelijke regelingen*: De gemeenteraad stelde regelingen vast die noodzakelijk zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Het ging om het bindend adviesrecht van de gemeenteraad, de verordening op de Commissie Ruimtelijke kwaliteit en Erfgoed, het delegatiebesluit en de verordening nadeelcompensatie.
2. *Eerste omgevingsprogramma bedrijventerreinen*: Extra overleg met de provincie bleek nodig over de interpretatie van de mogelijkheden van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) voor het invullen van Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) locaties.
3. *Raadswerkgroep Omgevingswet*: De raadswerkgroep kwam na de gemeenteraadsverkiezingen in nieuwe samenstelling vijf keer bijeen om mee te denken over diverse onderdelen van de invoering van de wet. De opdracht van de werkgroep loopt tot aan de invoeringsdatum.

Dienstverlening ontwikkelde zich door in geest van de Omgevingswet

Inleiding

Een van de pijlers uit het coalitieakkoord 2022-2026 is Dienstbare overheid. We gaan voor een vlotte en transparante dienstverlening waarin we inwoners adequaat betrekken. De kern van de omgevingswet is een manier van werken die de omgang met initiatiefnemers centraal zet. Dit wordt vaak aangeduid als werken vanuit een "ja mits" – houding. Daarnaast introduceerden we nieuwe instrumenten en een nieuw loket.

Resultaten

We bereidden ons voor op een nieuw digitaal loket

We bleven initiatieven indienen voor het nieuwe digitale loket en installeerden het nieuwe systeem, zodat wij ermee konden oefenen. Het uitstellen van de Omgevingswet gaf ons iets meer tijd om 'onze kant' van het systeem te finetunen.

We maakten onze digitale dienstverlening nog toegankelijker en laagdrempeliger

We werkten aan het laagdrempelig maken op vorm en inhoud van de communicatie met inwoners in vergunningprocedures. We werkten verder in de geest van de Omgevingswet door een 'ja mits'-houding aan te nemen en door integraal te werken. We realiseerden de gewenste transparantie en snelheid. Daarvoor investeerden we in houding en gedrag van onze medewerkers en zorgden we voor een update van onze communicatie-uitingen.

10 experimenten omgevingslab

We voerden experimenten uit rond uiteenlopende vraagstukken. We ontwikkelden in deze sessies vooral participatieaanpakken. Verder werkten we in het lab onder meer aan beleidsregels voor vrijkomende agrarische bebouwing.

We pasten onze cultuur en werkprocessen aan

We organiseerden gedurende het jaar goedbezochte *webinars* over alle aspecten van de Omgevingswet. Collega's wisselden via podcasts ervaringen uit. Voor het gebruik van het nieuwe digitale loket startten we met opleidingen.

We vergrootten de leefbaarheid door vernieuwing in kernen en buitengebied

Inleiding

Vitale Kernen (VK) staat voor kwaliteit, vitaliteit en leefbaarheid van de vier grotere dorpscentra. We werkten aan projecten met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Vanuit de door deze werkgroepen opgestelde centrumvisies maakten we concrete plannen en startten we met de uitvoering van de eerste projecten. Ook in andere kernen en in het buitengebied werkten we aan verbeteringen van de woon- en leefomgeving vanuit de investeringsagenda leefbaarheid.

Resultaten

We startten met de herinrichting van het Marktplaatsplein in Steenderen

Samen met de werkgroep vitale kern Steenderen en andere belanghebbenden maakten we een ontwerp voor het nieuwe Marktplaatsplein en presenteerden deze aan inwoners. We selecteerden daarna een aannemer voor de verdere uitwerking en realisatie van dit ontwerp. We begonnen met de uitvoering van de reconstructie van de J.F. Oltmansstraat e.o. Voor de Burgemeester

Smitstraat begonnen we met het ontwerpproces om te komen tot een breed gedragen herinrichtingsplan.

We maakten het centrum van Hengelo groener en veiliger

De herinrichting van de zogenaamde Strip rondten we af, met kwalitatief betere verharding en andere beplanting. Daarbij besteedden we veel aandacht aan duurzaamheid en klimaat. Dit deden we door maatregelen voor wateropvang en biodiversiteit. Samen met de werkgroep Vitale kern Hengelo en de centrumregisseur werkten we voortvarend aan een pandenbank en stelden we een winkelcontour vast. We stelden een subsidieregeling vast voor de verplaatsing van winkelfuncties naar het centrumgebied. We verplaatsten een winkel naar de zogenaamde A-zone.

We richtten de omgeving van het Kulturhus opnieuw in en we bereidden plannen voor de Zutphenseweg en de Dorpsstraat in Vorden voor

In aansluiting op de visie van de werkgroep Vitale kern Vorden vernieuwden we de entree van het Kulturhus. We maakten plannen om de Dorpsstraat in het centrum verder te vergroenen en wegen als de Zutphenseweg verkeersveiliger en -luwer te maken.

We startten met de inrichting van het Zelhemhus en maakten plannen voor de aanpak van verkeersknelpunten in Zelhem

We bereikten met betrokken partijen overeenstemming over de mogelijke activiteiten in het toekomstige Zelhemhus en de gewenste ruimte. Daarmee creëerden we een eerste basis voor een multifunctionele plek waar diverse partijen samenwerken op sociaal- cultureel vlak. Voor de herinrichting van de Markt maakten we een schetsontwerp. Daarbij hielden we rekening met de herontwikkeling van de locatie van het Witte Paard en het parkje achter de bibliotheek. Voor de aanpak van verkeersknelpunten in de Smidsstraat en Magnoliaweg stelden we diverse varianten op. Bij de planvorming voerden we overleg met de werkgroep Vitale kernen en diverse eigenaren, bewoners en ondernemers.

De directe woonomgeving van de Bloemenbuurt in Zelhem werd duurzaam ingericht

We startten met het duurzaam inrichten van de woonomgeving van de Bloemenbuurt. We ondervonden enige vertraging door leveringsproblemen van materialen.

De provincie zegde een subsidie toe waarmee we het plangebied vergrootten. We namen ook meer straten op in het uitvoeringsplan om de structuur in de wijk te versterken. We verbeterden de begaanbaarheid door goede voetpaden te realiseren, de parkeersituatie te verbeteren en water af te koppelen.

We ondersteunden en begeleidden diverse initiatieven uit de samenleving op het vlak van leefbaarheid

We werkten niet alleen samen met de werkgroepen Vitale kernen, maar ondersteunden ook leefbaarheidsinitiatieven uit andere dorpen. We dachten mee met particulieren en organisaties over kleine initiatieven. We leverden een bijdrage aan grotere fysieke maatregelen, soms gefinancierd uit de investeringsagenda leefbaarheid. We startten met een eerste verkenning om tot een nieuwe aanpak te komen. Deze nieuwe aanpak moet onder voorwaarden ruimte bieden aan initiatieven in alle kernen en het buitengebied.

Indicatoren*Lokale indicatoren*

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2021	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2023
Biodiversiteit	Toename van biodiversiteit op basis van het voorkomen en toenemen van het aantal oranjetipjes (soort vlinder) in een nog te selecteren deelgebied van het leefgebied natte berm	Bijestg. educatie & advies	32x	2020	+3%	5x	+3%	5x*	+3%
	Percentage ecologisch bermbeheer ten opzichte van totale bermbeheer (maaien, afvoeren en klepelen)*	Gem.adm.	20%	2019	60%	16%	80%	80%	80%

*Met name door opzet onderzoek en weersomstandigheden kunnen we geen conclusies verbinden aan het aantal getelde Oranjetipjes. Het monitoringsproject zegt daardoor niets over de effectiviteit van onze inspanningen, of de staat van biodiversiteit in onze gemeente. We zetten het project niet verder voort (indicator komt te vervallen).

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2021	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2023
Huisvesting bibliotheek	Aantal inwoners dat lid is van de bibliotheek binnen de gemeente Bronckhorst	Jaarverslag bibliotheek West Achterhoek	21,5% aant. inw. 7751	2019	7751	6912	7325	Nog onbekend	7325

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2022	0,4	0,4	0,3	1,9
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2022	1,4	1,4	1,2	3,6
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2022	1,5	1,1	1,2	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2022	2,4	3	3,3	5,6
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) (leerlingen 12-23 jaar zonder startkwalificatie)	DUO 2021	0,6%	0,7%	geen data	geen data
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	Ingrado2018	geen data	geen data	geen data	geen data

Indicator	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	Ingrado2021	3	8	geen data	geen data

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Indicator	Bron	Realisatie 2016	Realisatie 2020	Gelderland 2020
% Niet-sporters	RIVM 2020	42,5%	49,1%	49,4%

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Risico's

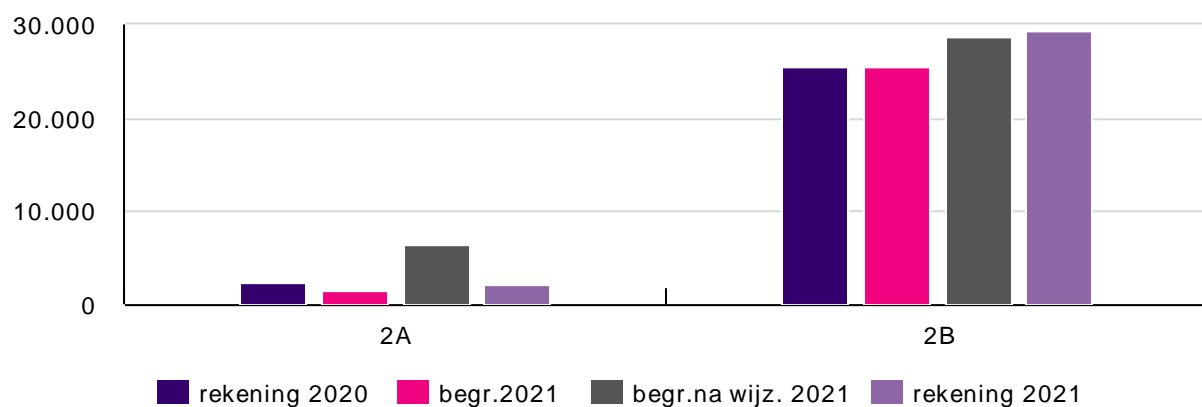
Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet financieel)
Omgeving - Vertraging in het bouwproces nieuw school gebouw VO in Vorden en stijging van de prijzen van bouwmaterialen.	Er niet binnen de budgetten en de geplande termijnen gebouwd kan worden.	Financieel - Het investeringsbudget wordt overschreden; Niet financieel - Vertraging in de bouw kan leiden tot regionale imagoschade.	80%	€ 4.500.000	4
Omgeving - Een niet sluitende exploitatie van een zwembad.	Eén of meerdere zwembaden moeten sluiten.	Financieel - Er alsnog kosten voor sloop of andere kosten moeten worden gemaakt die voortvloeien uit het recht van eerste aankoop; Niet financieel - plaatselijke imagoschade.	50%	€ 650.000	3
Extern - Inflatie/ prijsstijgingen.	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt.	Financieel - Vertraging en extra kosten voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald.	50%	€ 500.000	3
Extern - Tekort aan personeel en schaarste.	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt.	Financieel - Vertraging en extra kosten voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald.	50%	€ 500.000	3

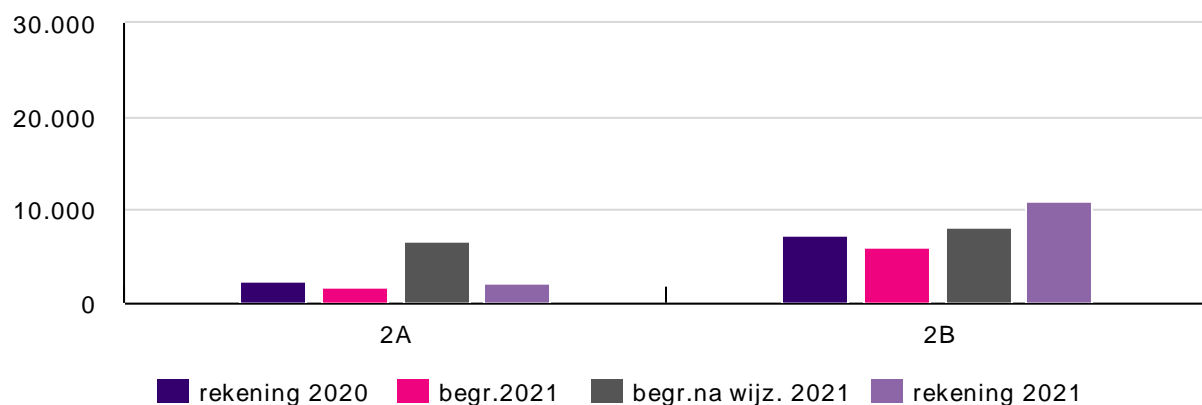
Wat heeft het gekost

Programma 2 Wonen en leefomgeving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Lasten:				
2A Passend wonen	2.277	1.592	6.487	2.143
2B Aantrekkelijke leefomgeving	25.568	25.512	28.610	29.420
Totaal lasten:	27.844	27.104	35.097	31.563
Baten:				
2A Passend wonen	2.274	1.693	6.678	2.165
2B Aantrekkelijke leefomgeving	7.303	6.087	8.239	10.905
Totaal baten:	9.577	7.781	14.918	13.070
Saldo:				
2A Passend wonen	-2	102	191	23
2B Aantrekkelijke leefomgeving	-18.265	-19.425	-20.370	-18.515
Saldo totaal:	-18.268	-19.323	-20.179	-18.492

Lasten

Baten

Financiële afwijkingen

2A PASSEND WONEN	Vershil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
8-2_ Grondexploitaties (niet-bedr.terreinen)	-479	N
8-3_ Wonen en bouwen	311	V
Totaal 2A	-168	N
2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	Vershil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
0-3_ Beheer overige gebouwen en gronden	204	V
1-1_ Crisisbeheersing en brandweer	685	V
1-2_ Openbare orde en veiligheid	79	V
2-1_ Verkeer en vervoer	-239	N
2-2_ Parkeren	-1	N
2-5_ Openbaar vervoer	-43	N
4-1_ Openbaar basisonderwijs	1	V
4-2_ Onderwijshuisvesting	116	V
4-3_ Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-71	N
5-1_ Sportbeleid en activering	138	V
5-2_ Sportaccommodaties	34	V
5-3_ Cultuur-presentatie, productie, particip	32	V
5-4_ Musea	-1	N
5-5_ Cultureel erfgoed	-28	N
5-6_ Media	-33	N
5-7_ Openbaar groen en (openlucht)recreatie	240	V
7-2_ Riolering	425	V
7-5_ Begraafplaatsen en crematoria	-35	N
8-1_ Ruimtelijke ordening	352	V
Totaal 2B	1.856	V

Een toelichting op de financiële afwijkingen geven we in de taakveldenrekening. Ook geven we een grafische weergave van de verschillende kosten tussen raming na wijziging en realisatie. De toelichting vindt u door te klikken op het taakveld.

Investeringsplan

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2021	Besteed in 2022	Restant krediet
Vervanging instructieruimtes brandweer	2021	28	-	-	28
Reconstructie Dorpstraat Halle	2019	190	33	155	2
Reconstructie Bloemenbuurt Zelhem	2021	550	10	133	406
Reconstructie Oltmansstraat Steenderen	2021	700	-	102	598
Rode fietsstroken Drempt en Laag Keppel	2021	250	240	10	-
Herinrichting Marktplein Steenderen	2022	875	-	7	868
Voortgezet onderwijs Vorden		-	-	617	-617
Grond Voortgezet onderwijs Vorden	2023	620	-	570	50
Renovatie kantine Sporthal Jebbink Vorden	2022	58	-	58	-
Afkoppelen	2019	619	371	70	177
Vervanging vrijvervalriolering	2020	655	304	272	79
Verbetering vrijverval riolering	2020	101	21	54	26
Renovatie gemalen en drukr. mechanisch	2020	419	99	315	5
Afkoppelen	2020	110	-	-	110
Vervangen vrijvervalriolering	2021	589	-	74	515

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2021	Besteed in 2022	Restant krediet
Renovatie gemalen en drukr. mechanisch	2021	402	-	20	382
Renovatie gemalen en drukr. civiel	2021	18	9	9	-1
Renovatie IBA's	2021	28	-	21	7
Afkoppelen	2021	246	-	-	246
Vervangen vrijvervalriolering	2022	535	-	-	535
Verbeteren vrijvervalriolering	2022	101	-	7	94
Renovatie gemalen en drukr. mechanisch	2022	317	-	-	317
Renovatie gemalen en drukr. Electro	2022	177	-	-	177
Renovatie gemalen en drukr. civiel	2022	24	-	-	24
Renovatie IBA's	2022	28	-	14	14
Afkoppelen	2022	246	-	-	246
ICT toepassingen Omgevingswet	2020	65	26	12	28
Aankoop station Vorden	2021	359	371	2	-14
Aankoop Stacaravans - OVO	2022	225	-	182	43
Materieel buitendienst, afgesloten kredieten	div.	588	-	720	-133
Materieel buitendienst, lopende kredieten	div.	200	-	-	200
Investerings Programma 2		9.323	1.484	3.426	

Dekking projectkosten uit reserves

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging	Onttrekking
Bovenwijkse voorzieningen	R 20-10-2022	BR Bovenwijkse voorzieningen	39	
Invoering omgevingswet, implementatiekosten	R 22-06-2022	Algemene reserve		428
Onderhoud bomen	R 22-06-2022	Algemene reserve		445
Verkeersaanpassingen Hummeloseweg	R 22-06-2022	Algemene reserve		100
Verkeersaanpassingen Hummeloseweg	R 20-10-2022	Algemene reserve	100	
Vorbereidingskosten VO school Vorden	R 22-06-2022	Algemene reserve		65
Haalbaarheidsonderzoek IHP	R 22-06-2022	Algemene reserve		60
Beschikking reserves Programma 2			139	1.098

2.1.3. Programma 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING

Algemeen

Onze doelen voor dit programma

- Een veilige, gezonde en aantrekkelijke woon- en leefomgeving.
- Gezond en innovatief ondernemersklimaat, bevorderen van werkgelegenheid, productiviteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- De centra van de vier grotere kernen Vorden, Hengelo, Zelhem en Steenderen zijn aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig.
- In 2030 is Bronckhorst energieneutraal en klimaatbestendig en is er sprake van een circulaire economie

Deelprogramma 3A ECONOMIE

Bestuurlijke trekker: Antoon Peppelman/Wilko Pelgrom

Ambtelijke trekker: Hettie van den Brink

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We kregen inzicht in de structuur en ontwikkeling van de landbouwsector voor de omgevingsvisie

Inleiding

Ingenieursbureau Aveco de Bondt analyseerde in 2021 de agrarische sector in Bronckhorst. Door de spanningen in het landelijk gebied in 2022 kreeg het bureau een vervolgoopdracht om een verdiepingsslag te doen naar de opgaven voor stikstof, water en bodem in Bronckhorst. Dit onderzoek ronden we in de eerste helft van 2023 af.

Resultaten

We creëden wederzijds begrip tussen boeren en burgers

In keukentafel- en persoonlijke gesprekken met boeren haalden we op waar de kloof tussen boer en burger zit. Daarbij was ook aandacht voor de persoonlijke omstandigheden binnen de familiebedrijven.

Innovatiecentrum de Marke werd zelfstandig

Samen met de Regio Achterhoek, de Vruchtbare Kringloop Achterhoek (VKA) en de Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek (VALA) steunden wij de doorontwikkeling van de Marke tot het Agro-innovatiecentrum en de innovatiehub tussen overheid, onderwijs en (agro) bedrijfsleven. De Marke diende plannen in voor uitbreiding en vernieuwing van hun gebouwen. Wij ondersteunden de Marke bij de uitbreiding, vergunningverlening en de bestemmingsplanwijzigingen.

Er namen 70 boeren deel aan Vruchtbare Kringloop Achterhoek (VKA)

Tijdens onze bedrijfsbezoeken en keukentafelgesprekken met boeren brachten wij de deelname aan de VKA onder de aandacht. Zeven boeren namen het besluit zich aan te sluiten bij de VKA, hierdoor staat het totaal op 57.

We ondersteunden boerenbedrijven met erfcoaches

We namen deel aan het project Werken Aan Toekomstgerichte Erven Achterhoek (WATEA), gefinancierd uit de Regiodeal. Professionele agrarisch coaches voeren keukentafelgesprekken met boeren en eigenaren van leegstaande agrarische gebouwen. Het project wordt gefaseerd in 3 jaar uitgevoerd. We stuurden 400 uitnodigingen en voerden 15 keukentafelgesprekken.

Het accountmanagement voor bedrijven werd verder ontwikkeld en we ondersteunden innoverende bedrijven

Inleiding

De accountmanagers ontwikkelen zich vakinhoudelijk met als insteek om ons bedrijfsleven te ondersteunen bij gemeentelijke zaken en maatschappelijke initiatieven.

Resultaten

Meer bedrijven namen deel aan een regionaal innovatieprogramma

We stimuleerden bedrijven in Bronckhorst om deel te nemen aan regionale innovatieprogramma's die door de verschillende thematafels van de Regio Achterhoek werden ontwikkeld. In de praktijk leerden we dat de bedrijven vaak zelf hun weg vonden naar de innovatieprogramma's en meestal ook rechtstreeks contact zochten met hogescholen en universiteiten.

We gebruikten het bedrijvenpanel

Na een bijeenkomst met ondernemers over werklocaties stuurden we alle deelnemers een korte vragenlijst over hun specifieke ruimtevraag. We vroegen de ondernemersverenigingen dezelfde vragen onder hun leden uit te zetten. Het leidde tot een aantal groepen die met ons in gesprek gingen over de uitwerking van de programma werklocaties.

We ontwikkelden de rol van accountmanagers verder

De accountmanagers zijn proactief betrokken bij hun beroepsvereniging, waarbij zij relevante seminars en themabijeenkomsten bezoeken. Daarnaast reikte we de ondernemersprijzen uit om het ondernemerschap te waarderen. De prijzen waren voor Ondernemer van het Jaar, de Publieksprijs en Starten van het Jaar.

We maakten energietransitie bespreekbaar bij het bedrijfsleven

Bedrijven kunnen via Achterhoek onderneemt duurzaam al geruime tijd gebruikmaken van een gratis energieonderzoek. Via onze #klopaan campagne vroegen we bedrijven in actie te komen tegen energiearmoede bij hun medewerkers. Vanwege de stijging van de energiekosten gaven we ondernemers de mogelijkheid om de terugbetaling van verstrekte bijdragen uit de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) voorlopig te stoppen. Op verzoek schortten we de betaling van gemeentelijke belastingen op. Daarnaast kunnen ondernemers tot en met 31 december 2023 via het Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ) een renteloos krediet Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ) aanvragen. We onderzochten wat we nog meer kunnen en mogen doen om bedrijven te steunen in de energietransitie. Bijvoorbeeld door het oprichten van een energie-expertisecentrum.

We faciliteerden initiatiefnemers om locaties met Vrijkomende agrarische bedrijven (VAB's) om te vormen tot nieuwe werklocaties

Tijdens bedrijfsbezoeken aan agrariërs, in gesprekken met de landbouworganisaties, agrarisch adviseurs en -makelaars en bij de keukentafelgesprekken door de agrarisch coaches kwam de mogelijkheid om VAB's om te vormen naar nieuwe werklocaties ruim aan bod. Dit leverde tot nu toe geen respons op, stoppende agrariërs met VAB's kozen vaak voor een andere invulling zoals woningbouw.

We herstructureerden bedrijventerreinen en troffen voorbereidingen om nieuwe terreinen aan te leggen

Inleiding

In aansluiting op het Regionaal Programma Werklocaties maakten we een ruimtelijke verkenning naar mogelijkheden voor de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen.

Resultaten

We herstructureerden bestaande bedrijventerreinen

Op basis van de analyses en afspraken uit het Regionaal Programma Werklocaties Achterhoek (RPW) startten we gesprekken met ondernemers en deden eerste verkenningen naar de mogelijkheden om bedrijventerreinen uit te breiden of toe te voegen. We vormden een eerste beeld van de kwaliteit van de bedrijventerreinen in Vorden, Hengelo en Steenderen.

We maakten plannen voor herstructurering van Industriepark Zelhem

We kochten het pand Industriepark 12-14 en schreven het bestek om het pand in 2023 te slopen en de grond te saneren. Over het pand Industriepark 8-10 bereikten we een mondeling akkoord met de eigenaar voor aankoop van zijn pand. We ontwierpen de nieuwe openbare ruimte en de ontsluitingsweg.

We voerden de visie Recreatie en Toerisme uit

Inleiding

Tijdens corona bleven toeristen veelal in eigen land. Ook nu zet deze trend zich voort en zagen we een stijging in het aantal overnachtingen in onze gemeente. In het afgelopen jaar maakten we verdere stappen in de uitvoering van de visie Recreatie en Toerisme. We werkten samen met de toeristische sector aan de uitrol van de campagne Tot Slot! in Bronckhorst. We verbeterden de toeristische informatievoorziening, bijvoorbeeld het door ontwikkelen van de Toeristisch OverstapPunt (TOP) locaties.

Resultaat

We rolden de Tot Slot! in Bronckhorst – campagne verder uit

We werkten het profiel Kastelen en Landgoederen uit in de campagne Tot Slot! in Bronckhorst. Samen met de toeristische platformen, ondernemers, kasteel- en landgoedeigenaren en de Feestfabriek gaven we meer vorm aan de campagne. We organiseerden bijvoorbeeld inspiratiesessies en bijeenkomsten met ondernemers, kasteel- en landgoedeigenaren en andere geïnteresseerden. We spraken daarnaast individueel met kasteel- en landgoedeigenaren. We bouwden samen met de toeristische platformen aan een gezamenlijke website voor de campagne Tot Slot! in Bronckhorst. Op deze website wordt de gehele toeristische sector vertegenwoordigd, ten behoeve van de bezoeker.

We stelden een laagdrempelige subsidieregeling op, voor het aanjagen van product- en arrangementontwikkeling. Binnen de verhaallijn kastelen en landgoederen organiseerden we met de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) en lokale partijen de tentoonstelling 1572 over de geboorte van Nederland. Deze tentoonstelling stond in het teken van de vondst van de muntschat in het stadje Bronckhorst.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nulmeting	Jaar nulmeting	Doel 2021	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2023
Bevorderen ondernemerschap	Onze dienstverlening aan onze ondernemers wordt beoordeeld met minimaal een 7	Ondernemerspar	6,30%	2021	7	6,3	7	Geen peiling	7

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Gelderland 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
% Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen; 0= alleen woningen en 100= alleen banen)	LISA 2021	47,7%	47,5%	53,4%	geen data	geen data
Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	LISA 2021	675,5	673,9	792,6	geen data	geen data
% Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	CBS 2022	70,3%	70,3%	70,9%	72,3	72,9
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	LISA 2021	180,6	188,1	154	geen data	geen data

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet) financieel)
Omgeving - Stopzetten samenwerking.	Er schadevergoeding wegens kosten van de bestemmingsplan- procedure moet worden uitgekeerd.	Financieel - Extra kosten .	20%	€ 100.000	-

Deelprogramma 3B DUURZAAMHEID

Bestuurlijke trekker: Wilko Pelgrom/Emmeke Gosselink
Ambtelijke trekker: Hettie van den Brink

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We namen acties om in 2030 energieneutraal te zijn

Inleiding

We willen in 2030 energieneutraal zijn. Dat betekent dat we alle energie die we verbruiken in de gemeente ook zelf opwekken. Op de ontwikkelde interactieve routekaart (externe link), is te zien welke mooie stappen al zijn gezet maar ook welke uitdagingen er nog zijn. Op het energiedashboard (externe link) is te zien waar we staan qua energiebesparing en opwek van duurzame energie. Zo ontstaat inzicht in verschillende aspecten van de energietransitie.

Resultaten

We gingen door met 'Zonnige bedrijven'

Samen met de Agem boden we bedrijven een kosteloze quickscan aan waarin een indicatie gegeven werd van de potentie van zonne-energieopwek op het bedrijfsdak. 27 bedrijven maakten van deze mogelijkheid gebruik.

We hielpen bedrijven minder energie te gebruiken en meer energie duurzaam op te wekken

We stelden een subsidie beschikbaar waarmee eigenaren van maatschappelijke accommodaties een éénmalige subsidiebijdrage ontvangen om duurzaamheidsmaatregelen toe te passen. We verstrekten aan 21 maatschappelijke accommodaties subsidie.

Met dat geld kunnen ze het energieverbruik van de accommodatie omlaag brengen en kosten besparen. De subsidie is ook bedoeld voor maatregelen die het gebruik van alternatieve energiebronnen stimuleren.

In samenwerking met Achterhoek Onderneemt Duurzaam (AOD) boden we bedrijven de mogelijkheid een energiescan aan te vragen. Totaal maakten tot en met 2022 66 bedrijven hiervan gebruik. Ook zetten we samen met AOD en ondernemersverenigingen de energiebesparingsmaatregel 'Deuren Dicht actie' op touw. Met een bordje op de deur geven ondernemers aan dat de deur dicht is, maar ze wel geopend zijn.

We gaven zelf het goede voorbeeld

We verkleinden onze CO₂-voetafdruk verder. We verduurzaamden ons gemeentelijke wagenpark, waarmee de buitendienst werkt. Ook zorgde het thuis werken ervoor dat medewerkers minder zakelijke kilometers reden. Uit de cijfers blijkt dat we in 2021 66,6% minder CO₂-uitstoot hadden t.o.v. van het referentiejaar 2018. De zonnecarport op de parkeerplaats is nog niet geplaatst.

We hielpen inwoners energie te besparen en hun huis te verduurzamen

We werkten samen met energiecoöperaties om te zorgen dat inwoners (gezamenlijk) energie kunnen opwekken of besparen. We richtten ons hierbij op buurten (buurtaanpak). De stijging van energiekosten voelden meer inwoners in hun portemonnee. Het Energieloket Achterhoek is het loket voor woningeigenaren om hun woningen te verduurzamen. Zij gaven 32 keer een telefonisch consult, 50 bezoeken aan huis, 22 woningverbeterplannen gemaakt en stonden 289 inwoner te woord (tot en met 3e kwartaal van 2022). De woningcorporaties verwezen de huurders door naar de energiecoaches. Deze vrijwilliger energiecoaches hielpen 11 woningeigenaren en huurders vrijblijvend om inzicht te krijgen in hun energieverbruik en energierekening. De leningen vanuit Toekomstbestendig wonen werden via het Energieloket Achterhoek en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting nederlandse gemeenten (SVn) beschikbaar gesteld. Wij verstrekten aan 99 inwoners een lening met een totaalbedrag van € 894.664. Twee energiecoaches gaven kosteloos ondersteuning aan inwoners. Zij voerden in 46 huisbezoeken uit en namen daarbij energiebesparende maatregelen. Woningeigenaren met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm konden maximaal € 2.500 subsidie aanvragen voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen aan hun woning. De subsidie is aangevraagd door 100 inwoners. Met de duurzame 'Op Morgen Mobiel', die we in 2022 in gebruik namen, kwamen we naar inwoners toe om informatie en advies te geven over het verduurzamen van hun woning en/of tuin. Het Op Morgen Mobiel heeft 321 bezoeker gehad. Ook maakten we een begin met het samen opstellen van een Dorpsenergieplan voor het gebied Keppel/Eldrik en Steenderen. Samen met inwoners en ondernemers werken we verduurzaming van het dorp uit.

We maakten een uitvoeringsprogramma voor de Transitievisie Warmte

In de Bloemenbuurt in Zelhem zetten we flinke stappen op weg naar een aardgasvrije buurt. Dit project staat model voor de toekomstige aanpak. In Zelhem ontstond een buurtwerkgroep waarmee we mooie eerste resultaten boekten. Ontvangen financiële middelen vanuit het Volkshuisvestigingsfonds vertaalden we naar een subsidieregeling die het Agem energieloket de komende tien jaar uitvoert. We organiseerden samen met de buurtwerkgroep in oktober een duurzaamheidsmarkt bij de school in de Bloemenbuurt met stands en lezingen, onder andere over energie(besparing), biodiversiteit en subsidieregelingen. In het stadje Bronckhorst werkten we aan een routeboek/informatiegids voor verduurzaming van monumenten.

We hielpen bij de opwek van duurzame energie

Met de zonactie van het Agem energieloket konden inwoners meedoen met de aanschaf van zonnepanelen. We stelden de grond van Het Hoge in Vorden beschikbaar aan Energie

Coöperatie Vorden zodat zij een zonnepark konden realiseren. Bewoners meldten zich aan om mee te doen. De officiële opening was in november.

We startten met het participatief ontwerpen van energietuin De Langenberg op de voormalige vuilstort in Zelhem en verkenden of er een zonnepark kan komen. We hielden ontwerpessies met de betrokken partijen en omwonenden.

De bezwaren tegen twee zonneparken in Halle werden ongegrond verklaard. Eind december verzocht de gemeenteraad met een motie het college om de gerealiseerde zonneparken te evalueren. We vergunden drie kleine windmolens tot 25 meter.

Netcongestie is een groot knelpunt, ook in de Achterhoek. Veel projecten realiseerden we niet omdat de duurzame energie niet op het elektriciteitsnetwerk kan worden aangesloten.

We zetten in op duurzame mobiliteit

We zijn aangesloten bij een samenwerking waarbij het aanvragen van openbare laadpalen verloopt via organisatie Vattenfall InCharge. Behandeling van aanvragen gebeurt op basis van een aantal door ons gestelde voorwaarden. In totaal staan er nu 21 openbare laadpalen in gemeente Bronckhorst.

We maakten een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie

Inleiding

We prioriteerden en kwantificeerden de knelpunten in onze riolering en verwerkten deze in het nieuwe Watertakenplan Olburgen 2023-2027 (WTPO), inclusief de benodigde budgetten. Het WTPO is de opvolger van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) met daarin een extra component hemelwater en grondwater. We nemen, binnen de bebouwde kom, het afkoppelen van verharding mee.

Resultaten

We stelden een uitvoeringsprogramma DPRA op

Vanuit het uitvoeringsprogramma van het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) werkten we aan de Bloemenbuurt in Zelhem en de reconstructie van de J. F. Oltmansstraat in Steenderen.

We werkten aan het programma Aanpak Droogte Achterhoek

De gemeenten in de Achterhoek en Liemers werkten samen met het waterschap om de doelen en de actiepunten helder te krijgen. De Achterhoek is hiervoor in drie gebieden ingedeeld omdat ze verschillen in aanpak en actiepunten:

- Het plateau (rondom Winterswijk)
- Het vlakke middegebied
- Het rivierengebied, het stedelijk gebied en de hoge zandruggen.

Onze gemeente ligt in het 3e deelgebied: het rivierengebied.

We maakten gebruik van landelijke subsidies bij uitvoering van projecten

Vanuit het Deltaplan Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) kregen we subsidie voor de Bloemenbuurt in Zelhem, de reconstructie van J.F. Oltmansstraat en het marktplein in Steenderen. De subsidie is een bijdrage om wateroverlast te voorkomen en droogte aan te pakken door het afkoppelen van hemelwater en het bergen van water. We begonnen met de eerste twee projecten. De start van de uitvoering van het marktplein in Steenderen is gepland in 2023.

We kregen een provinciale subsidie vanuit de tweede fase Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON) voor de aanpak droogte in ons buitengebied. Ook ontvingen we subsidie voor de aanpak van hitte in de kernen vanuit de regeling 'Koele kernen, warme harten'. Deze subsidie zetten wij in voor een watertoestel en het planten van bomen in 'De Strip' in Hengelo, de reconstructies van de J.F. Oltmansstraat en het marktplein in Steenderen.

We maakten een nieuw WTPO

Het Watertakenplan Olburgen 2018-2022 (WTPO) liep af op 31 december 2022. We stelden in samenwerking met de gemeenten Doesburg, Rheden en het waterschap Rijn en IJssel het nieuwe WTPO 2023-2027 op. In het programma en het bijbehorende kostendekkingsplan namen wij naast renovaties en beheer, alle projecten op die een gevolg zijn van de klimaatontwikkeling. Ook maakten wij daarbij de benodigde dekking en de daaruit voortvloeiende rioolheffing inzichtelijk.

Uitvoeringsplan voor klimaatrobust Bronckhorst 2050

Onze inwoners koppelden 0,76 hectare (ha) verhard oppervlak af waardoor regenwater niet meer in het riool stroomt maar infiltreert in de grond. Zelf koppelden we, in de openbare ruimte, 0,7 ha af. We realiseerden dus in totaal 1,46 ha. Dat is minder dan de totale geplande af te koppelen verharding. In 2023 verwachten we meer dan het beoogde gemiddelde af te koppelen. Hierdoor blijft de overlast beperkt en wordt het grondwater aangevuld om de gevolgen van droogte te beperken. De kosten hiervan (€ 70.000) maken deel uit van de investeringsbudgetten voor riolering (programma 2 'Wat mag het kosten').

De doelstelling van 30kg restafval in 2025 komt in beeld

Inleiding

We zetten ons in om de hoeveelheid restafval terug te dringen. Daar voeren we actief beleid op. Goede afvalscheiding draagt in belangrijke mate bij aan minder restafval.

Resultaten

We namen maatregelen om in 2025 maximaal 30 kg restafval per inwoner per jaar te hebben

We hebben maximaal 30 kg restafval per inwoner per jaar in 2025

In 2022 realiseerden wij al 38 kg per inwoner. We lopen hiermee landelijk voorop. Toch zien we dat er nog steeds herbruikbare grondstoffen in ons restafval zitten.

We wilden minder restafval in de PMD en GFT-containers

Uit de sorteerproeven in het voorjaar van 2022 bleek dat er veel verontreinigingen in het PMD, GFT en textiel zat. In september startten we een communicatie-campagne om de kwaliteit van die onderdelen te verbeteren. De resultaten daarvan zijn nog niet bekend.

We voorkomen overlast bij milieuparkjes door bijplaatsingen

We plaatsten bij vier milieuparken in Drempt, Hummelo en Zelhem extra ondergrondse containers om zo de overlast te beperken van afval dat naast ondergrondse containers wordt gezet. In het najaar startten wij de voorbereidingen voor het plaatsen van nog eens vier containers op nieuwe locaties. Ook startte grondstoffenverwerker Circulus in het najaar met "dynamisch inzamelen". Ondergrondse containers worden op basis van gemeten vullingsgraad geleegd.

De afvalstoffenheffing dekt de kosten van de afval- en grondstofinzameling

De jaren van achterblijvende inkomsten lieten we achter ons. Inwoners brachten hun restafval weg naar ondergrondse containers. Voor restafval staan bij de milieuparkjes, maar ook op tal van andere locaties, ondergrondse restafvalcontainers. Inwoners die slecht ter been zijn of vanwege

medische redenen hun restafval aan huis opgehaald wilden hebben, konden een zorgcontainer gebruiken.

Wij zagen de effecten van het Grondstoffenplan 2021–2025 niet alleen in goede scheidingsresultaten terug. De doorgevoerde maatregelen hadden ook een voordelig financieel effect. De afvalstoffenheffing dekte de kosten ruimschoots door:

- Lagere kosten bij de inzameling en verwerking van afval.
- Hogere opbrengsten uit Plastic, metaal en drankpakken (PMD).
- Hogere opbrengsten uit oud papier.
- Meeropbrengst afvalstoffenheffing.

We willen het overschot van € 757.000 gebruiken voor de voorziening vervangingsinvesteringen ondergrondse afvalcontainers (€ 291.300) en de egalisatievoorziening grondstoffen (€ 465.700). Door € 465.700 toe te voegen aan deze egalisatievoorziening ontstaat een buffer om eventuele tekorten op te vangen.

Indicatoren

Lokale indicator

Thema	Effectindicator	Bron	Nulmeting	Jaar nulmeting	Real. 2021	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2026	Doel 2030
Duurzaamheid	Percentage besparing energie	CBS/ klimaatmor	0%	2015	ntb*	10%	ntb*	25%	45%
	Percentage hernieuwbare energie	CBS/ klimaatmonitor	4,90%	2017	ntb*	15%	ntb*	45%	100%
	Het totaal in percentage van de uitnutting uit fonds stimulering energietransitie Achterhoek		ntb	ntb	Nog niet in werking				
	Percentage benutte bedrag uit fonds stimulering energietransitie Achterhoek door inwoner Bronckhorst op totaal van benutting		ntb	ntb	Nog niet in werking				

* De informatie is nog niet bekend

Thema	Effectindicator	Bron	Nulmeting	Jaar nulmeting	Real. 2018	Real. 2019	Real. 2020	Real. 2021	Doel 2025
Grondstoffen	Aantal kg restafval per inwoner	Circulus Berkel	91 kg	2015	69 kg	64 kg	51,3 kg	41 kg	30 kg
	Verhouding groente, fruit en keukenafval in de restcontainer	Circulus Berkel	30%	2017	30%	30%		ntb*	
	Percentage afvalscheiding aan de bron per inwoner	Circulus Berkel	78%	2017	80%	81%	85%	87%	
	In te zamelen kg PMD per inwoner	Circulus Berkel	30 kg	2017	38 kg	38 kg	41,6 kg	43,1 kg	

*Dit jaar vindt onderzoek plaats; om die reden geen recente informatie beschikbaar

Landelijk verplichte indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Gelderland 2021
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	CBS 2021	63	44	geen data	102
% Hernieuwbare elektriciteit	RWS 2020	10,3%	15,2%	geen data	geen data

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Risico's

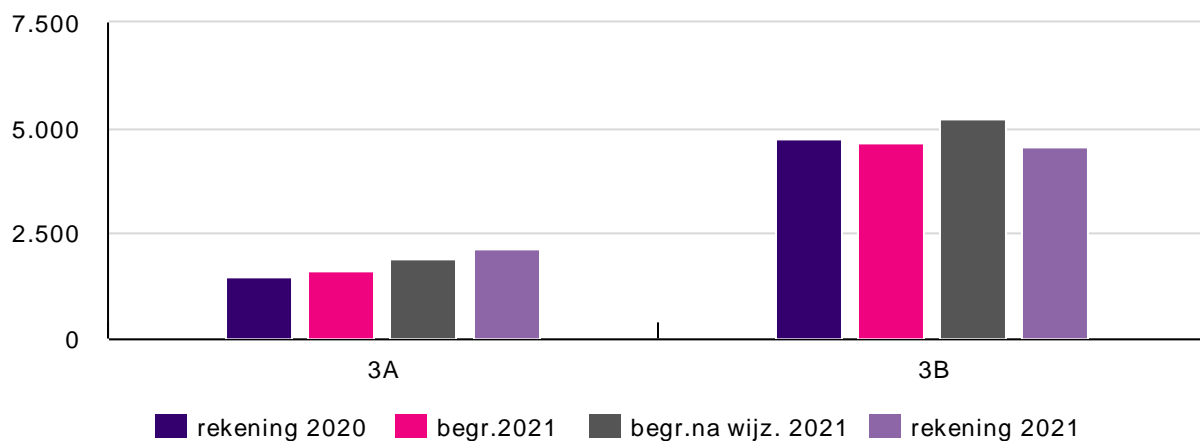
Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet financieel)
Extern - Vernietiging van de omgevingsvergunning; Niet tot stand komen van de subsidiëring via de Stimuleringsregeling Duurzame Energie; Faillissement van de coöperatie.	De initiatiefnemer of energiecoöperatie de lening via het Aanjaagfonds duurzame energieopwekking niet meer (volledig) aflossen.	Financieel - Dit risicogevolg hangt af van het aantal deelnemers en de hoogte van de lening; Niet financieel - Dit kan leiden tot plaatselijke imago schade.	25%	€ 500.000	-
Omgeving - Klimaatverandering	Er door de toename van heftige regenbuien wateroverlast ontstaat.	Financieel - Extra kosten door extra uren brandweer/cluster buiten; Niet financieel - Plaatselijke imagoschade indien niet adequaat wordt gereageerd.	40%	€ 250.000	3

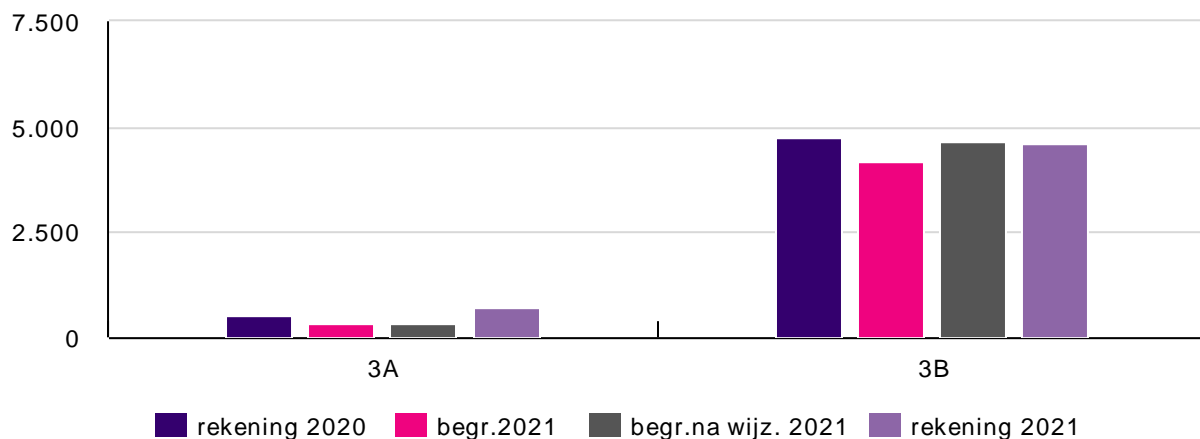
Wat heeft het gekost

Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Lasten:				
3A Economie	1.495	1.615	1.913	2.154
3B Duurzaamheid	4.732	4.666	5.220	4.573
Totaal lasten:	6.227	6.281	7.133	6.727
Baten:				
3A Economie	510	339	339	734
3B Duurzaamheid	4.763	4.155	4.630	4.586
Totaal baten:	5.273	4.494	4.969	5.320
Saldo:				
3A Economie	-985	-1.276	-1.574	-1.420
3B Duurzaamheid	31	-511	-589	14
Saldo totaal:	-954	-1.787	-2.163	-1.407

Lasten

Baten

Financiële afwijkingen

3A ECONOMIE	Vershil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
3-1_ Economische ontwikkeling	-124	N
3-2_ Fysieke bedrijfsinfrastructuur	26	V
3-3_ Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	22	V
3-4_ Economische promotie	231	V
Totaal 3A	153	V
3B DUURZAAMHEID	Vershil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
7-3_ Afval	399	V
7-4_ Milieubeheer	205	V
Totaal 3B	603	V

Een toelichting op de financiële afwijkingen geven we in de taakveldenrekening. Ook geven we een grafische weergave van de verschillende kosten tussen raming na wijziging en realisatie. De toelichting vindt u door te klikken op het taakveld.

Investeringsplan

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2021	Besteed in 2022	Restant krediet
Vervanging milieuparkjes	2020	96	53	95	-53
Vervangen PMD containers	2021	150	142	-	8
Vervanging milieuparkjes	2022	171	-	156	15
Nissan NV 200 (electische auto)	2022	30	-	30	-
Investerings Programma 3		447	196	282	

Dekking projectkosten uit reserves

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging	Onttrekking
Vitale kernen	R 22-6-2022	Algemene reserve		423
Vitale kernen	R 20-10-2022	Algemene reserve	350	
Vitaalbuitengebied, erf-coaches	R 22-06-2022	Algemene reserve		50
Gebiedsprocessen bedrijfsterreinen / revitaliseren	R 29-05-2019	Algemene reserve		5
Revitaliseren bedrijventerreinen	R 22-06-2022	Algemene reserve		40
Beleidsvisie toerisme	R 22-06-2022	Algemene reserve		20
Toerisme	R 22-06-2022	Algemene reserve		115
Toerisme	R 20-10-2022	Algemene reserve	75	
Risicodialoog klimaatadaptatie en actieplan	R 29-5-2019	Algemene reserve		5
Klimaat	R 22-06-2022	Algemene reserve		80
Wegen, groot onderhoud	R 22-10-2022	Algemene reserve	400	
Beschikking reserves Programma 3			825	738

2.1.4. Programma 4 BESTUUR

Algemeen

Onze doelen voor dit programma

- Samenwerking en verbinding voor een actieve samenleving (dienstbare overheid).

Deelprogramma 4A BESTUREN

Bestuurlijke trekker: Marianne Besselink/Evert Blaauw/Emmeke Gosselink/Wilko Pelgrom/Antoon Peppelman
Ambtelijke trekker: Jacqueline Arends

Wat deden we in 2022 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We stonden als bestuur midden in de samenleving

Inleiding

In maart 2022 waren de gemeenteraadsverkiezingen, in juni vormden GBB, CDA en PvdA een nieuwe coalitie. In het coalitieakkoord 'Bouwen aan een dienstbaar, leefbaar en sociaal Bronckhorst' presenteerden zij hun ambities en doelen voor de periode 2022-2026. Met elkaar gaan zij voor:

- Kansengelijkheid in een sterke economie;
- Mooi wonen in vitaal Bronckhorst;
- Samen leven, werken en ontmoeten in een gezonde leefomgeving;
- Landschappelijke kwaliteit met oog voor verschillende belangen;
- Dienstbare overheid.

Resultaten

We zetten extra in op een sterke verbinding met de samenleving

In augustus en september van dit jaar bezocht het *college on tour* vijf locaties in de gemeente. We spraken met onze samenleving over deze speerpunten. We vinden het belangrijk om in gesprek te zijn en staan voor een dienstbare organisatie midden in de samenleving. We hielden ook contact met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties door de inzet van onze gebiedsambtenaren, accountmanagers economie en combinatiefunctionarissen. Daarnaast met doelgroepgerichte communicatie via onze gebruikelijke kanalen. De sociale teams verrichtten veel en belangrijk werk voor inwoners met een zorgvraag of een ondersteuning, al dan niet in de vorm van (tijdelijk) inkomen. Hun positie in de gemeente en de dienstverlening droeg begin dit jaar bij aan de aanpak van de effecten van de coronapandemie en later de gevolgen van de energiecrisis.

We organiseerden gemeenteraadsverkiezingen

Op 16 maart 2022 waren de gemeenteraadsverkiezingen. Vanwege corona kon op drie dagen gestemd worden. In onze gemeente zijn 17.936 geldige stemmen uitgebracht, een opkomst van 60% (landelijk gemiddelde: 50,3 %). Zeven partijen vertegenwoordigen de inwoners in de raad (GBB 8 zetels, CDA 6, VVD 4, Groenlinks 2, PvdA 2, D66 2 en CU-SGP 1). De politieke partijen voerden campagne en gebruikten een stemwijzer. De communicatiekanalen van de gemeente werden ingezet. Via de gemeentepagina, huis-aan-huisblad Contact, website en sociale media wierven we stembureauleden, informeerden we inwoners over de verkiezingen en enthousiasmeerden we inwoners om te gaan stemmen. De 18-jarigen die voor het eerst mochten stemmen, kregen een persoonlijke uitnodiging van de burgemeester.

Een nieuwe bestuursperiode startte

Op 29 maart installeerden we een nieuwe gemeenteraad als start van de nieuwe bestuursperiode. Na een informatie- en formatieronde startte in juni de nieuwe coalitie. Het nieuwe college bestaat dit jaar weer uit vier wethouders. We vertaalden het coalitieakkoord en de uitkomsten van collega on tour in de programmabegroting en in de monitoring van bestaande financiële stukken.

We vingen vluchtelingen uit Oekraïne op (OVO)

Begin 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Dit leidde tot de komst van Oekraïense vluchtelingen, ook naar Bronckhorst. We startten het project 'Opvang Vluchtelingen Oekraïne' vanuit een crisisstructuur. We belegden steeds meer werkzaamheden in de lijnorganisatie. Gemiddeld vingen we tussen de 160 en 180 Oekraïense vluchtelingen op. De vluchtelingen kwamen eerst voornamelijk in particuliere opvanglocaties (POO's) en gedurende het jaar steeds meer in gemeentelijke opvanglocaties (GOO's). We werkten nauw samen met Stichting Thuisopvang Oekraïners Bronckhorst en Doetinchem (eerste maanden), Vluchtelingenwerk en vele betrokken inwoners. Op verschillende plekken in onze gemeente boden we taallessen aan en organiseerden we activiteiten. De Oekraïense jongeren volgden onderwijs in de basisscholen nabij de opvanglocaties en middelbaar onderwijs bij de Internationale Schakelklassen in Zutphen en Doetinchem. Verschillende vluchtelingen vonden betaald werk binnen en buiten onze gemeente. Wij stelden locatiemanagers aan. Zij ondersteunden vluchtelingen bij het vinden van een baan, besteedden aandacht aan fysieke en mentale gezondheid. Ook fungeerden ze als vraagbaak. Het Rijk vergoedde de kosten voor de opvang en begeleiding van de Oekraïense vluchtelingen. We ontvingen de eerste bevoorschotting ter hoogte van € 655.000 en we dienden het verzoek in voor de tweede bevoorschotting ter hoogte van € 1,3 mln.

Een dienstbare overheid

Inleiding

Ons uitgangspunt is dat we als gemeente open, transparant en doelgroepgericht communiceren. We kijken kritisch naar de efficiëntie van onze werkprocessen en werken meer opgavegericht. Ook startten met het herijken van ons dienstverleningsbeleid. Het doel daarvan is dat inwoners en ondernemers zich beter gehoord en gesteund voelen door de gemeente. U startte zelf met bestuurlijke vernieuwing en het meer betrekken van de samenleving bij besluitvormingsprocessen.

Resultaat

We kwamen tot bestuurlijke vernieuwing tussen raad en college

Een afvaardiging vanuit de fracties, het college en de organisatie werkten een nieuw vergadermodel uit waarbij de driedeling Beeldvorming- Oordeelsvorming-Besluitneming de basis vormt. Het resultaat is een toegankelijker vergadermodel dat meer ruimte geeft aan inbreng vanuit de samenleving. De inbreng komt bij voorkeur vroegtijdig in het besluitvormingsproces - de beeldvormende fase - zodat deze van grotere invloed kan zijn. Daarnaast richt het vergadermodel zich op effectief vergaderen: minder vergaderavonden, meer sturen op hoofdlijnen en snellere besluitvorming.

Het bestuur stond na corona weer midden in de samenleving

Na corona konden we onze inwoners weer fysiek ontmoeten. Wij gingen 'on tour' in het kader van het programmaplan 2023-2026 en brachten elke dinsdag een collegebezoek aan ondernemers of organisaties. Ook informatiebijeenkomsten en overlegmomenten konden weer fysiek plaatsvinden. Passend bij de uitgangspunten van het coalitieakkoord bezochten we afwisselend bedrijven, maatschappelijke organisaties, nieuwe projecten en maakten we kennis met organisaties en collega-bestuurders.

We werkten samen met Datalab GO voor data onderbouwde besluitvorming

Met zeven andere regiogemeenten, ondersteund door Datalab Gelderland Oost, werkten we aan ondersteunende data op de thema's klimaatbestendige groene leefomgeving, corona-effecten lange termijn en ondermijning. Deze data gebruikten we als onderbouwing van beleid en uitvoeringsprogramma's.

Naast deze regionale samenwerking werkten we ook aan een Bronckhorster datateam. Dit datateam bracht een open data portal online, met data over de gemeente Bronckhorst. Ook werkten we aan de kwaliteit van data, de beveiliging en privacy en een goede manier van samenwerking met andere partijen die over informatie beschikken. Dit vertaalden we in een vaste set van waarden en uitgangspunten waarin we de uitgangspunten rond datagedreven werken vastlegden.

We maakten daarnaast een start met het bieden van passende leer- en ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers op het gebied van projectmatig werken en datagedreven werken. Hier communiceerden we actief over en daarnaast organiseerden we inloopbijeenkomsten.

We vulden vacatures in ondanks de onzekere arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt kenmerkte zich door krapte. Dat maakte het soms lastig om vacatures snel en goed in te vullen. Het bleek dat de onzekere situatie van de arbeidsmarkt een blijvend karakter heeft. We bleven daarom inzetten op aantrekkelijk en modern werkgeverschap onder andere door kansen en ontwikkeling te bieden. We vulden de vacatures met externen en er stroomden collega's door naar andere functies.

Burgerbegroting, inzicht en behoefte als eerste stap

We betrokken inwoners bij de verdeling van publieke middelen en we experimenteerden hiermee in het kader van project Vitale Kernen.

We namen maatregelen voor 'Onze dienstverlening is ons visitekaartje'

Inleiding

Onze dienstverlening is modern en vernieuwend en heeft voortdurend onze aandacht. De inwoner kan zelf het contactkanaal kiezen en we zijn altijd online bereikbaar. We leveren maatwerk en persoonlijk contact is altijd mogelijk. Onze antwoorden en adviezen zijn compleet en concreet.

Resultaten

We voerden het uitvoeringsprogramma dienstverlening verder uit

We zetten in op het verder digitaliseren van onze dienstverlening. Zo konden inwoners die dat willen en kunnen digitaal een aanvraag doen voor een rijbewijs (DAR). Dit zorgt ervoor dat de

inwoner nog maar één keer naar het gemeentehuis hoeft te komen, alleen om het rijbewijs op te halen.

Onze producten en diensten werden steeds meer 'tijd-en-plaats-onafhankelijk'

We startten met het project zaakgericht werken. We gingen van een papieren archiefsysteem naar digitaal archiefsysteem. We werkten veel digitaal samen via Microsoft Teams. Ook het 'gewoon' ontmoeten op kantoor kon weer en daar was meer aandacht voor. Er ontstond een nieuwe balans die beter past bij de huidige tijd.

We monitorde de klanttevredenheid

We vroegen opnieuw aandacht voor de dienstverlenende houding binnen de organisatie. De eerste stappen voor de klantreis zijn gezet.

We werkten actief samen in de regio

Inleiding

Verschillende lokale vraagstukken vroegen een regionale aanpak, waar naast andere overheden ook ondernemers, onderwijs, inwoners en maatschappelijke organisaties een belangrijke rol in spelen. We vonden de verbinding tussen de lokale en regionale thema's binnen verschillende samenwerkingsverbanden, waaronder de Achterhoek ambassadeurs, P10, VNG en Euregio.

Resultaten

We werkten samen

We werkten actief samen binnen samenwerkingsverbanden op verschillende niveaus. Wethouder Gosselink trad aan als lid van de Achterhoek Board en wethouder Pelgrom werd lid van het dagelijks bestuur van de P10. In het vierde kwartaal van 2022 evalueerden we met het college het voorbereidingsproces rondom de thematafelbijeenkomsten van de Achterhoek ambassadeurs. We pasten het voorbereidingsproces op een aantal aspecten aan, zodat de ambtelijke advisering richting het bestuur efficiënter en doeltreffender plaatsvindt. We ondersteunden grensoverschrijdende projecten vanuit de samenwerking binnen de EURegio. We versterkten de verbinding met Duitsland door deelname van de *Duitslandcoördinatoren* aan de thematafels. Onze duitslandcoördinator nam deel aan de thematafel circulaire economie en energietransitie.

Projecten binnen de regiodeal kregen vorm

Dit jaar is het laatste jaar van de regiodeal tussen het Rijk en de Achterhoek. In totaal is 65 miljoen geïnvesteerd in de diverse regiodealprojecten. Daarvan komt 30% uit de Regio Deal- middelen vanuit het Rijk en 70% is bijgedragen vanuit de Achterhoekse samenwerking. Gedurende de looptijd van de regiodeal droegen we 500.221 euro bij aan in totaal 17 regiodealprojecten, waaronder Proefboerderij De Marke, een haalbaarheidsonderzoek over het gebruik van biogas en waterstof en compactisering winkelgebied Hengelo. In 2022 is door de Achterhoek een aanvraag ingediend voor een nieuwe regiodeal bij het Rijk. We inventariseerden potentiële regiodealprojecten op korte en middellange termijn.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2020	Real. 2020	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2023
Dienstbare overheid	Gemiddelde beoordeling van de dienstverlening over de gemeente Bronckhorst	Algemene dienstver-	7,24	2013	7,6	7,1	7,8	7,1	

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2020	Real. 2020	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2023
		leningonderzoek							
	Percentage respondenten die een onvoldoende geven	Algemene dienstverleningonderzoek	11%	2013		12%	7%	14%	

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
% Demografische druk (som aantal personen tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot personen van 20 tot 65 jaar)	CBS 2022	85,5%	85,9%	86,4%	74,0%

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d. 14-02-2023

Risico's

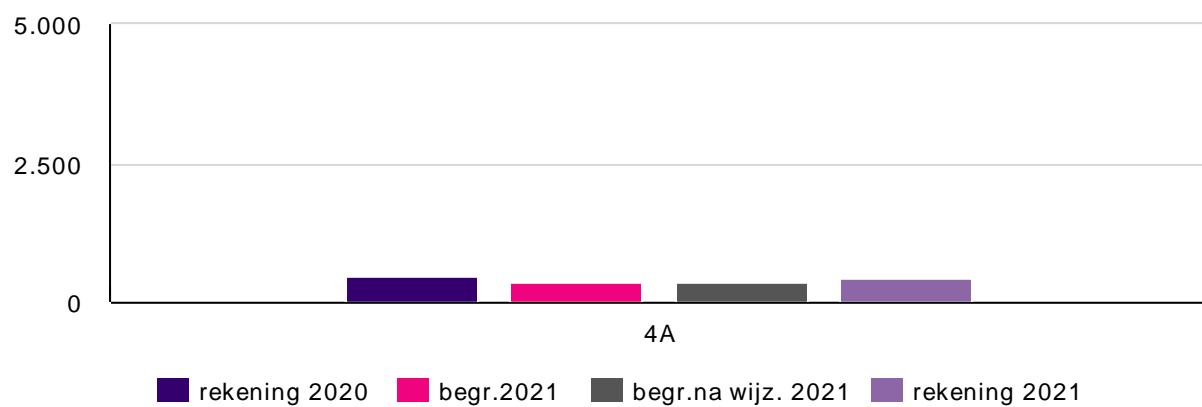
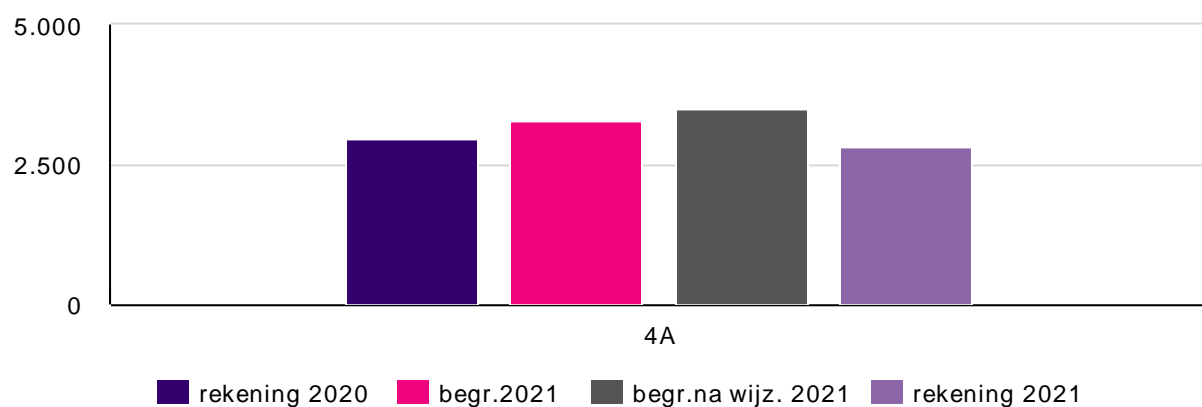
Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Impact (niet financieel)
Mens - Handelen van bestuurders; Omgeving - Regionale afspraken	In het bestuurlijke verkeer worden besluiten genomen en afspraken gemaakt die niet passen binnen de beleidskaders of financiële kaders van de raad. Nieuw beleid wordt uitgevoerd zonder dat hier de zekerheid van middelen voor is (In het bijzonder in tijden van schaarste). Het gaat hier met name om regionale afspraken en afspraken gekoppeld aan verbonden partijen.	Financieel - Financieel nadeel voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade tot op regionaal niveau is mogelijk	40%	€ 500.000	3
Mens - Vertrek wethouder; Mens - Onvrijwillig vertrek wethouder	De voorziening voor wachtgeld niet toereikend is.	Financieel - Uitbetalen van (langdurige) wachtgeldverplichtingen; Voorziening moet worden aangevuld uit andere middelen; Niet financieel - Naast een aanvulling van de voorziening uit andere middelen kan dit tot imagoschade leiden	10%	€ 1.000.000	4

Wat heeft het gekost

Programma 4 Bestuur	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Lasten:				
4A Besturen	2.958	3.288	3.508	2.818
Totaal lasten:	2.958	3.288	3.508	2.818
Baten:				
4A Besturen	470	345	373	442
Totaal baten:	470	345	373	442
Saldo:	-2.488	-2.943	-3.135	-2.376

Lasten

Financiële afwijkingen

4A BESTUREN	Verschil begr.na wijz. / rekening 2022	V / N
0-1G_ Bestuur - griffie	113	V
0-1OV_ Bestuur - overig	698	V
0-2_ Burgerzaken	-51	N
Totaal 4A	760	V

Een toelichting op de financiële afwijkingen geven we in de taakveldenrekening. Ook geven we een grafische weergave van de verschillende kosten tussen raming na wijziging en realisatie. De toelichting vindt u door te klikken op het taakveld.

Investeringsplan

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2021	Besteed in 2022	Restant krediet
Investerings Programma 4		-	-	-	

Dekking projectkosten uit reserves

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging	Onttrekking
Beschikking reserves Programma 4			-	-

2.2. Paragrafen

2.2.1. Lokale heffingen

Inleiding

Onze belangrijkste inkomstenbron is de Algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze krijgen we van het Rijk. Daarnaast zijn de lokale heffingen, zoals belastingen, leges en rechten, een belangrijke inkomstenbron voor ons.

Over ons beleid lokale heffingen

We heffen gebonden en ongebonden belastingen

Als gemeente zijn we beperkt in de soorten belastingen die we mogen heffen. Lokale heffingen bestaan uit twee soorten belastingen:

- Ongebonden belastingen: dit zijn algemene dekkingsmiddelen. Hier staat geen aanwijsbare tegenprestatie tegenover. Besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak.
- Gebonden belastingen: dit zijn geen algemene dekkingsmiddelen. Hier staat een aanwijsbare tegenprestatie tegenover. Denk aan leges rijbewijzen of leges afvalinzameling en -verwerking.

De kosten van onze dienstverlening berekenen we door in de tarieven, zoals vastgelegd in onze Financiële verordening Bronckhorst. Voor de inzet van ondersteunende diensten (overhead) hadden we bij de gebonden heffingen een opslagpercentage van 72% op de ingezette arbeidsuren meegenomen. Dit blijkt in werkelijkheid 73% te zijn.

We heffen de volgende gemeentelijke belastingen:

Ongebonden heffingen	Gebonden heffingen
Forensenbelasting (art. 223 Gemeentewet)	Afvalstoffenheffing (art. 15:33 Wet milieubeheer)
Onroerendezaakbelastingen (art. 220 t/m 220i Gemeentewet)	Begraafrechten (art. 229 Gemeentewet)
Reclamebelasting (art. 227 Gemeentewet)	Rioolheffing (art. 228a Gemeentewet)
Toeristenbelasting (art. 224 Gemeentewet)	Leges en rechten (art. 229 Gemeentewet)

De opbrengsten van de gebonden belastingen vallen in (deel)programma's. De opbrengsten van ongebonden belastingen vallen in de algemene dekkingsmiddelen.

We volgden nog de tarieven volgens het coalitieakkoord uit de vorige bestuursperiode (2018-2022)

Het beleid over lokale belastingen en kwijtscheldingen staat in onze belastingverordeningen en beleidsregels. We pasten vanuit de uitgangspunten van het coalitieakkoord uit de vorige bestuursperiode het volgende toe:

- We leggen niet meer lasten bij de inwoners neer dan aantoonbaar noodzakelijk is.
- We indexerende de opbrengsten (in 2022 met 1,6%).

We compenseerden de OZB-lasten voor maatschappelijke organisaties

Organisaties krijgen op aanvraag de Onroerendezaakbelasting (OZB) weer terug van de gemeente. Dit gebeurt op grond van de Compensatieregeling Onroerendezaakbelasting maatschappelijke objecten gemeente Bronckhorst. We doen dit om belemmeringen voor maatschappelijke initiatieven tegen te gaan. Elk jaar is hiervoor € 70.000 beschikbaar. We keerden in 2022 € 68.000 uit aan 61 maatschappelijke organisaties. In 2021 werd er € 59.000 aan 61 organisaties uitgekeerd.

We stelden de belastingverordeningen vast

De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen regelen we via de jaarlijks vast te stellen verordeningen. Dit deden we in november 2021. In de begrotingsvergadering van november 2021 legde de raad daarvoor het beleid vast. Een uitzondering zijn de verordeningen voor

reclamebelasting (kernen en industrieterrein Zelhem). Deze veranderen niet ieder jaar en kwamen dus niet in december in de raad. Dit spraken we zo af met de ondernemers.

GBTwente voert de WOZ uit en heft en int de belastingen

Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) voert de taxatie, heffing, aanslagoplegging en invordering van de gemeentelijke belastingen uit. Zij beoordeelt ook kwijtscheldingsverzoeken. De contractperiode loopt van 2021 tot en met 2025.

In deze tabel leest u de (werkelijke) opbrengsten per jaar.

Opbrengsten belastingen en rechten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Forensenbelasting	68	65	65	60
<i>- Onroerendezaakbelastingen eigenaren woningen</i>	5.257	5.668	5.668	5.767
<i>- Onroerendezaakbelastingen eigenaren niet-woningen</i>	1.589	1.570	1.570	1.601
<i>- Onroerendezaakbelastingen gebruikers niet-woningen</i>	927	960	960	977
Onroerendezaakbelastingen totaal	7.773	8.198	8.198	8.344
Reclamebelasting	140	125	125	141
Toeristenbelasting	375	260	260	504
Afvalstoffenheffing	3.919	3.734	3.934	3.969
Begraafrechten	162	139	163	157
<i>- Rioolheffing woningen</i>	4.335	3.929	3.929	4.048
<i>- Rioolheffing niet-woningen</i>	452	431	431	403
Rioolheffing totaal	4.787	4.360	4.360	4.451
<i>- Leges titel 1: Algemeen</i>	477	348	348	477
<i>- Leges titel 2: Fysieke leefomgeving</i>	1.425	1.302	1.302	1.307
<i>- Leges titel 3: Europese dienstenrichtlijn</i>	-	-	-	-
Leges totaal	1.902	1.650	1.650	1.784
Totaal	19.127	18.530	18.754	19.411

Over de ongebonden heffingen

De ongebonden heffingen zijn:

- forensenbelasting;
- onroerendezaakbelastingen;
- reclamebelasting;
- toeristenbelasting.

Forensenbelasting

Deze belasting heeft tot doel om mensen die veel in een gemeente verblijven, maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan voorzieningen. Zo dragen ze bij aan de kosten van deze voorzieningen. We heffen alleen forensenbelasting van mensen die meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Eigenaren van woningen en van bedrijven (niet-woningen) betalen eigenarenbelasting. Voor een niet-woning betaalt de gebruiker van een pand de gebruikersbelasting van de OZB. De grondslag is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. (WOZ = Waardering Onroerende Zaak). Het te betalen bedrag wordt op de jaarlijkse aanslag uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde.

Wij hadden alleen invloed op de geraamde OZB-opbrengst

De ontwikkeling van het OZB-tarief is vooral afhankelijk van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt (de WOZ-waarden). Omdat de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt steeg, verlaagden we het OZB-tarief voor 2022. Anders zou de OZB-opbrengst hoger worden dan de raming. Andersom geldt hetzelfde. Zou de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt zijn gedaald, dan hadden we het OZB-tarief verhoogd om te voorkomen dat de OZB-opbrengst daalt. De aanpassing van de tarieven op basis van de ontwikkelingen van de vastgoedmarkt heeft voor de gemiddelde eigenaar en gebruiker geen effect op de hoogte van de OZB-heffing. Een gemiddeld vastgoedobject volgt immers de ontwikkeling op de vastgoedmarkt.

De onroerendezaakbelasting is een tijdstipbelasting

Voor het bepalen van de belastingplicht geldt de situatie per 1 januari van het belastingjaar. Als iemand in de loop van het jaar bijvoorbeeld zijn huis verkoopt, dan nemen we deze verandering mee in het volgende belastingjaar. Voor de waarde van het huis is dat per 1 januari van het jaar ervoor. Deze peildatums maken dat de OZB-aanslagen voor 2022 (en ook nog voor 2023) forse WOZ-waardestijgingen lieten zien vanwege forse stijgingen in verkoopprijzen.

Welke ontwikkelingen zagen wij?

De opbrengst voor eigenaren bedrijven is lager dan in 2021

De werkelijke opbrengst voor eigenaren bedrijven was in het jaar 2021 lager dan verwacht. Vanuit die werkelijkheid berekenden we de verwachte opbrengst voor 2022. Die was dus lager dan de raming van 2021. De werkelijke opbrengst voor 2022 was gelijk aan de geraamde opbrengst voor 2022.

We verwerkten de verhoging van de opbrengst met € 360.000

Tegenover de verlaging van het rioolrecht stond een verhoging van de OZB-opbrengst. De geraamde opbrengsten haalden we voor de twee groepen. De verhoging speelde niet voor eigenaren bedrijven, want die betaalden geen rioolrecht. De uitwerking van de OZB-opbrengst ten opzichte van de waardeontwikkelingen had GBTwente goed uitgewerkt bij de berekening van het (verdeel)tarief. De effecten van de nieuwe waardeparameter (zie hieronder) maakten juiste berekening extra lastig.

We baseerden vanaf 2022 de aanslag voor OZB op m² (oppervlaktemaat)

De omzetting van de waardeparameter m³ naar m² was afgerond bij de verzonden OZB-aanslagen voor 2022. Niet iedereen kreeg in de laatste week van februari 2022 de aanslag, voor sommige objecten (waarvoor bezwaar liep of wat bedrijfsmatige delen kende) had GBTwente meer tijd nodig om te komen tot goede waarden. Vergunningsvrije bouw werd met deze operatie verwerkt in de gemeentelijke Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Onder andere forse waardestijgingen door woningverkoop en juiste inmetingen voor objectdelen maakten dat de gemiddelde waardestijging in Bronckhorst 21% was. Maar vaak was de stijging meer dan dat. Van de bezwaren werd 67% gegrond verklaard. Veel eigenaren maakten bezwaar tegen de aanslag, het aantal bezwaren ten opzichte van 2021 steeg met 134% naar 1.779 bezwaren. Het blijken vooral gegronde bezwaren door de omzetting van de waardeparameter te zijn (66%). De objectdelen (bijgebouwen, grond, etc) waren onjuist meegenomen in de waardebepaling.

Voor de kosten van no cure, no pay-bedrijven namen we € 105.000 mee

Ook in Bronckhorst maakten we proceskosten door de opkomst van no cure, no pay-bedrijven (ncnp). Deze bedrijven maken gratis bezwaar voor inwoners, vooral tegen de hoogte van de OZB. Voor deze bureaus is de proceskostenvergoeding een verdienmodel. In tegenstelling tot het familierecht, is dit geen tegemoetkoming in de kosten voor de inwoner. Woningeigenaren gebruiken deze bedrijven om zo hun aanslag te verlagen. We verhalen die proceskosten via de OZB-opbrengst van woningen volgens het principe 'de veroorzaker van kosten betaalt'.

Dit kostte ons veel geld, namelijk € 191.000. Dat was door het hoge aantal bezwaren hoger (zie bij 'We baseerden vanaf 2022 de aanslag voor OZB op m²'). Het aandeel bezwaren via deze bureaus was laag ten opzichte van de andere deelnemers bij GBTwente. Ruim 66% van de bezwaren werden door inwoners zelf ingediend, dat vonden we prettig.

We volgden de ontwikkeling van de WOZ-waarden

We volgden de waardeontwikkeling van objecten voor de drie groepen die OZB betalen. Dat doen we voor het moment waarop we het tarief bepalen (raming opbrengst) en voor het moment waarop we de aanslag opleggen (realisatie opbrengst).

De WOZ-waarde voor gebruikers was lager dan voor eigenaren

De WOZ-waarde voor OZB-gebruikers bedrijven is altijd lager dan de WOZ-waarde voor OZB-eigenaren bedrijven. Volgens de wet mag over de woononderdelen van een niet-woning geen OZB-gebruikersheffing geheven worden. Dit speelt bijvoorbeeld bij een agrarisch bedrijf, waar de eigenaar ook zijn woonverblijf heeft.

De WOZ-waarden ontwikkelen zich als volgt:

Ontwikkeling WOZ-waarden	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022
WOZ-waarde bij tariefbepaling (oktober)				
Eigenaren woningen	4.059.034	4.878.507	4.597.112	
Eigenaren niet-woningen	787.673	779.484	639.782	
Gebruikers niet-woningen	579.365	638.311	537.605	
Aantal objecten	19.185	19.253	19.253	19.253
Gemiddelde waarde per object (woning en niet-woning)	265	283	272	328.546
WOZ-waarde bij aanslagoplegging (februari)				
Eigenaren woningen	4.344.529	4.666.330		5.543.000
Eigenaren niet-woningen	738.958	787.111		782.500
Gebruikers niet-woningen	585.733	661.405		654.500

Reclamebelasting

Reclamebelasting kunnen we heffen over openbare aankondigingen die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Voorbeelden zijn gevelreclame, bestickering van ramen, posters, vlaggen, uithangborden, luifels of spandoeken. We heffen de reclamebelasting in het centrum van Vorden, Hengelo en Zelhem en voor het industrieterrein Zelhem.

De belastingopbrengst ging naar de stichting Ondernemersfonds van de kern of industrieterrein
De belastingopbrengst gaat met aftrek van de uitvoeringskosten van GBTweente, via subsidie naar de stichting Ondernemersfonds voor de kern waarover we de belasting heffen. Voor het industrieterrein Zelhem gaat de opbrengst naar de stichting die het parkmanagement uitvoert. We verantwoorden de subsidies in deelprogramma 3A Economie (2.1.3).

We ontvingen € 103.000 voor de kernen. We keerden € 98.000 uit als subsidie. We ontvingen € 38.000 voor industrieterrein Zelhem. Daarvan keerden we 33.000 uit als subsidie.

Welke ontwikkelingen zagen we?

We veranderden niets aan de reclameverordeningen

Voor de reclamebelasting was overeengekomen met de deelnemende ondernemers dat we geen automatische inflatiestijging toepasten bij deze belasting.

Toeristenbelasting

Deze belasting heffen we voor overnachtingen binnen Bronckhorst van personen die geen inwoners zijn van de gemeente Bronckhorst. Zij gebruiken bijvoorbeeld een camping, pension,

ligplaats of vakantiehuisje. De verhuurder mag deze belasting doorrekenen aan deze personen. We innen de belasting van de verhuurder.

Degene die de voorziening gebruikte, betaalde hieraan mee

De doelstelling is hetzelfde als bij forensenbelasting. Mensen die de voorzieningen in de gemeente gebruiken, maar niet in onze gemeente wonen, betalen hieraan mee. In Bronckhorst besteden we deze opbrengst volledig voor toerisme. Dit is onderdeel van deelprogramma 3A Economie (2.1.3).

Welke ontwikkelingen zagen wij?

We haalden toeristen naar Bronckhorst

Met de toeristische campagne 'Tot slot' wilden we meer recreatiegasten naar Bronckhorst halen. Zo zorgden we voor het behoud van de bestaande opbrengst. De opbrengsten ontvangen we altijd na afloop van het jaar (achteraf). De totale opbrengst kwam uit op € 504.000, terwijl dit op € 260.000 was geraamd.

We stuurden geen voorlopige aanslag

Vanwege corona stuurden we de afgelopen jaren alleen een definitieve aanslag. We kozen ervoor om deze structuur aan te houden.

Over de gebonden heffingen

De gebonden heffingen zijn:

- afvalstoffenheffing;
- begraafrechten;
- rioolheffing;
- leges en rechten.

Afvalstoffenheffing

Het is onze taak om afvalstoffen van particuliere huishoudens in te zamelen. Dat staat in de Wet milieubeheer. De kosten van de inzameling en verwerking van afvalstoffen betalen we uit de afvalstoffenheffing. Inwoners betalen de afvalstoffenheffing ook als ze geen afval voor inzameling aanbieden. We bepalen zelf de grondslag voor de berekening van afvalstoffenheffing, maar we moeten deze keuze wel vastleggen. Afval valt onder deelprogramma 3B Duurzaamheid (2.1.3).

In deze tabel ziet u hoe wij de kosten dekken:

Afvalstoffenheffing	Rekening 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Lasten afval (7.3)	2.914	3.144	2.864
Baten afval (7.3)	440	357	440
Netto kosten taakveld (7.3)	2.474	2.787	2.423
Toe te rekenen lasten	768	838	788
Overhead (0.4)	148	163	172
Verkeer en wegen (2.1)	80	81	81
BTW (fictief)	541	594	535
Totale lasten	3.242	3.625	3.212
Opbrengst heffingen (7.3)	3.919	3.934	3.969
Dekkingspercentage	121%	109%	124%

Welke ontwikkelingen zagen wij?

De afvalinzameling en -verwerking voerden we kostendekkend uit

De jaren van achterblijvende inkomsten lieten we achter ons. Over 2022 ontvingen we voor de laatste keer de te hoge vaste bijdrage. Het resultaat is € 757.000 voordelig (V). Dit bedrag komt weer in de afgesproken vervangingsvoorziening (€ 291.000) en de egalisatievoorziening (€ 466.000). Waar de afwijkingen zitten, staat in de taakveldenrekening 2022 (taakveld 7.3 Afval). De egalisatievoorziening grondstoffen hebben we sinds 2022 om eventuele tekorten op te vangen en direct ingezet voor het verlagen van de afvalstoffenheffing 2023.

Inwoners brachten hun restafval weg naar ondergrondse containers. Voor restafval staan bij de milieuparkjes, maar ook op tal van andere locaties, ondergrondse restafvalcontainers. Inwoners die slecht ter been zijn of vanwege medische redenen hun restafval aan huis opgehaald wilden hebben, konden een zorgcontainer gebruiken.

Begraafrechten

Deze rechten bestaan uit een vergoeding voor het gebruik van de begraafplaatsen en een vergoeding voor diensten van de gemeente. Dit heffen we volgens de Verordening begraafrechten. Begraven en het onderhoud van graven valt onder deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving (2.1.2).

In deze tabel ziet u hoe wij de kosten dekken:

Begraafplaatsen	Rekening 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Lasten begraafplaatsen en crematoria (7.5)	455	492	489
Baten begraafplaatsen en crematoria (7.5)	387	405	372
Netto kosten taakveld (7.5)	68	87	117

Begraafplaatsen	Rekening 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Toe te rekenen lasten	124	101	121
Overhead (0.4)	124	101	121
Totale lasten	192	188	238
Opbrengst heffingen (7.5)	162	163	157
Dekkingspercentage	84%	86%	66%

Welke ontwikkelingen zagen wij?

De kostendekkendheid hielden we met 66% boven het minimum van 50%

De kosten voor grafonderhoud kunnen niet voor 100% worden gedekt uit de begraafrechten omdat voor een groot aantal graven vanuit het verleden eeuwigdurend de onderhoudskosten is afgekocht. We accepteerden de bestaande kostensituatie en doen geen onderzoeken naar efficiënter gebruik van begraafplaatsen omdat we dan de emotiebeleving op de begraafplaatsen aantasten. Minimaal 50% vinden we acceptabel. Met 66% voldeden we aan die voorwaarde.

Rioolheffing

De gemeente zorgt voor het afvoeren van huishoudelijke afvalwater en regenwater en heeft ook de zorgplicht voor het grondwater. In de rioolheffing berekenen we de kosten door voor het verbeteren en in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Voor het berekenen van de rioolheffing volgden we het kostendekkingsplan van het Watertakenplan Olburgen 2018-2022' (AWPO). We hanteren één rioolheffing voor alle watertaken. De opbrengst gebruikten we volledig voor riolering, onderdeel van deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving (2.1.2).

In deze tabel ziet u hoe wij de kosten dekken:

Rioolheffing	Rekening 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Lasten riolering (7.2)	3.821	3.407	3.037
Baten riolering (7.2)	-	-	-
Netto kosten taakveld (7.2)	3.821	3.407	3.037
Toe te rekenen lasten	976	953	953
Overhead (0.4)	274	338	338
Verkeer en wegen (2.1)	23	23	23
BTW (fictief)	679	592	592
Totale netto lasten	4.797	4.360	3.991
Opbrengst heffingen woningen (7.2)	4.335	3.929	4.048
Opbrengst heffingen niet-woningen (7.2)	452	431	403
Dekkingspercentage	100%	100%	112%

We voerden onze taken uit voor afvalwater, hemelwater en grondwater

We maakten kosten in het nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. We pasten wegen en straten aan zodat het hemelwater bij hevige regenval vertraagd kan afvloeien. Dit voorkomt overbelasting van de riolering.

Welke ontwikkelingen zagen we?

We investeerden in afkoppeling van hemelwater

Om droogte tegen te gaan willen we dat het regenwater in de grond zakt op de plek waar het valt, en dat het regenwater niet wegstroomt via het riool. Daarom gaven we bij de lopende vervangingen voor riolering tegelijk een afkoppelsubsidie aan inwoners van de aangesloten panden in die gebieden.

Leges en rechten

De leges en tarieven van de diverse rechten brengen we in rekening voor de taken en diensten die we als gemeente uitvoeren. De opbrengsten mogen de kosten niet overstijgen. Voor een aantal tarieven stelt het Rijk een maximum vast, bijvoorbeeld voor de leges voor reisdocumenten en voor de leges voor akten.

We mogen kruissubsidiëring toepassen

De kosten voor de individuele diensten zijn moeilijk te bepalen. Daarom mag een gemeente een kostendekkendheid per dienst of per samenhangende groep van diensten nastreven. We moeten daarin wel een consequente lijn volgen. Zo kunnen we kruissubsidiëring toepassen. Kruissubsidiëring betekent: we verhogen de tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Dit moet in lijn met de wet zijn.

We dekken de kosten per groep gelijksoortige producten

Dit noemen we de kostendekkendheid. De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels:

1. Algemene dienstverlening.
2. Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning.
3. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn.

Hieronder ziet u de kostendekkendheid per titel. Bij de belastingvoorstellen lieten we voor de legesverordening het kostendekkingsplan per product van de legesverordening (per recht) zien. De kosten en opbrengsten houden we niet bij op het niveau van een recht, maar op het niveau van een grotere activiteit binnen een titel. Niet alle rechten kunnen we dus een waarde geven.

In deze tabel ziet u hoe we de kosten dekten voor 2022:

Legesverordening begroting	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Heffing	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten dekkendheid
Totaal titel 1 Algemene dienstverlening	1.277	552	1.829	477	-	477	26%
Totaal titel 2 Dienstverlening Fysieke leefomgeving	2.954	1.629	4.583	1.307	-24	1.283	28%
Totaal titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	-	-	-	-	-	-	0%
Totaal legesverordening	4.231	2.181	6.412	1.784	-24	1.760	28%

De opbrengst besteedden we in verschillende deelprogramma's. De opbrengsten van titel 1 en 3 (zoals paspoorten) gebruikten we voor burgerzaken, onderdeel van [deelprogramma Besturen](#) (2.1.4). De opbrengsten van titel 2 (zoals omgevingsvergunningen) gebruikten we voor wonen en bouwen, onderdeel van [deelprogramma 2A Passend wonen](#) (2.1.1).

Welke ontwikkelingen zagen wij?

De milieuvergunningen werden niet met de belastingverordeningen 2022 vastgesteld

De milieuvergunningen vervingen een groot deel van titel 2 van de Legesverordening. De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB: Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) gingen niet in per 1 januari 2023. De vergunningen in titel 2 bleven daarmee, opnieuw, ongewijzigd.

De kostendekkendheid van leges zakte naar 28%

De diensten die in de legesverordening zijn benoemd, zullen nooit kostendekkend worden. De tarieven liggen rond het gemiddelde in de regio. De verschuiving van lasten en baten tussen

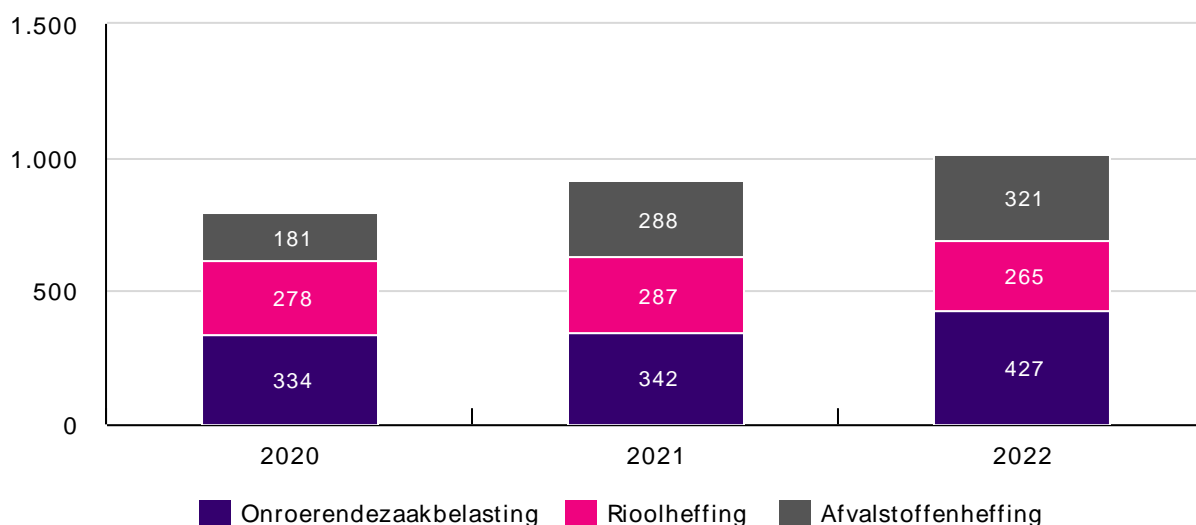
begroting en rekening laten een afwijking zien in het kostendeckingspercentage door het gestegen overheadpercentage). Het was geraamd op 29% (2021: 30%) en is nu 28% (2021: 31%).

We kijken hoe hoog de belastingdruk is

Onder woonlasten verstaan we: OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de 'Atlas van de lokale lasten'. Daarin staan per gemeente de verschillende onderdelen van de woonlasten met een gemiddelde waarde voor die gemeente.

In deze grafiek staat wat de woonlasten in onze gemeente waren:

Woonlastenontwikkeling meerpersoonshuishouden

Bedragen zijn in euro's

We volgen beleid voor invordering en kwijtschelding van belastingen

Als we ons kwijtscheldingsbeleid vaststellen, dan passen we daarmee de landelijke regels toe. Daarbinnen liggen onze eigen beleidskeuzes vast in verordeningen. Mensen die structureel een laag inkomen hebben, hoeven geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. GBTwente scheldt deze aanslagen automatisch kwijt. De aanvragen kwijtschelding die ze afwijzen, toetsen zij namens ons vervolgens op basis van het minimabeleid.

Welke ontwikkelingen zagen wij?

Voor financiële problemen boden de accountmanagers en sociaal consulenten hulp

Belangrijke doelgroep voor kwijtschelding waren dit jaar de mensen die vanwege de Toeslagenaffaire of door de coronacrisis in de financiële problemen komen. Daar bovenop kwam de energiecrisis vanaf half 2022. Een toename van verzoeken om hulp via accountmanagers, sociaal consulenten of GBTwente bleef uit.

Gegevens invordering en bezwaar (aantallen)	2020	2021	2022
Klantcontacten	3.507		2.446
Aanmaningen	894	1.460	1.613
Dwangbevelen	418	572	682
Oninbaar verklaarde aanslagen	138	133	75

Gegevens invordering en bezwaar (aantallen)	2020	2021	2022
Bezwaarschriften WOZ (telefonisch)	97	83	74
Bezwaarschriften WOZ (schriftelijk)	717	710	1.765
Bezwaarschriften gemeentelijke belastingen	363	459	382
Gegronde bezwaarschriften WOZ	700	681	1.213
Percentage gegronde	86%	86%	66%
Verloop saldo totaal belastingvorderingen (x € 1.000)	366	381	355

We hebben onvoldoende budget voor de uitgaven voor kwijtschelding

We verleenden kwijtschelding aan de huishoudens die dat nodig hadden. Binnen deelprogramma 1B Toegang en individuele voorzieningen (2.1.1) hadden we € 125.000 beschikbaar voor kwijtschelding volgens de rijksnormen en € 30.000 voor ons (aanvullende) minimabeleid. De kwijtschelding betreft jaarlijks de kosten voor afvalstoffenheffing (raming € 65.000) en rioolheffing (raming € 90.000).

In deze tabel ziet u de werkelijke aantallen en uitgaven.

Gegevens kwijtschelding (aantallen)	2020	2021	2022
Verzoeken	495	543	501
Gehonoreerd	529	541	488
Bedrag verstrekte kwijtschelding (in €)	188.610	219.438	190.169
Waarvan kwijtschelding boven 100% minimumniveau (in €)	28.176	36.182	16.901

2.2.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in onze nieuwe en meest relevante risico's en de ontwikkeling van risicobeheersing. De actuele ontwikkelingen, zoals de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, tonen aan dat risicobeheersing belangrijk is. We hielden de laatste ontwikkelingen goed in beeld door telkens in mogelijke scenario's te denken zoals het Centraal Planbureau (CPB) dat ook doet.

Goed risicomanagement is onmisbaar

Goed risicomanagement is niet meer weg te denken binnen een gemeentelijke organisatie. We volgden de actualiteit en gaan zorgvuldig om met zowel interne als externe factoren die bij gemeenten voor onzekerheid kunnen zorgen. Een risico is een onzekere gebeurtenis met mogelijke gevolgen voor wat we willen bereiken.

We bleven een gezonde en dynamische organisatie

De afgelopen jaren ondervonden we door de coronapandemie dat het belangrijk is onze risico's goed in beeld te hebben en goed te managen. De oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de hoge inflatie versterken deze stelling.

We zorgden dat de totale omvang van de risico's (de benodigde weerstandscapaciteit) in verhouding staat tot onze vermogenspositie. Dit is de basis om te zorgen dat we bereid blijven om nieuwe risico's aan te gaan. Dit hoort bij goed ondernemerschap!

De belangrijkste risico's hebben we in beeld

De belangrijkste risico's die we beschrijven, kunnen morgen anders zijn. Daarom actualiseren we de bestaande risico's regelmatig en registreren we nieuwe risico's op het moment dat we ze constateren. Risicomanagement is een dynamisch proces. We bleven alert bij het in beeld brengen van de belangrijkste risico's die we bereid waren om te nemen bij de realisatie van onze (strategische) doelstellingen. We namen beheersmaatregelen waar we dit nodig achtten.

Top 15 van financiële risico's

We kennen 121 risico's die we hebben beoordeeld op de impact (zowel financieel als niet-financieel). Van deze risico's zijn er 110 waarvan de impact een financieel gevolg kent. Het totaal van deze financiële risico's ligt op ruim € 30 mln.

De 15 belangrijkste risico's, waar ook de impact niet-financieel kan zijn, vragen meer dan 70% van onze weerstandscapaciteit. De belangrijkste oorzaak van de stijging is de verwachting dat de bouw van de VO-school voor voortgezet onderwijs door prijsstijgingen enorme financiële risico's met zich meebrengt. Dit risico staat dan ook met stip op 1. De samenstelling en de volgorde van de top 15 verandert voortdurend door het actualiseren. De huidige top 15 noemen we hieronder. We bepaalden de kans op financiële risico's op basis van een 'kans klasse-indeling'. Aan deze indeling hangt een kanspercentage. Dit percentage geeft een inschatting van de mate waarin het risico zich in een periode van 10 jaar kan openbaren. De impact, ofwel het financiële gevolg, in relatie tot de kans bepaalt de kwantitatieve beoordeling.

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Invloed (%)
Omgeving - Vertraging in het bouwproces nieuw school gebouw VO in Vorden en	Er niet binnen de budgetten en de geplande termijnen gebouwd kan worden.	Financieel - Het investeringsbudget wordt overschreden.; Niet financieel -	80%	€ 4.500.000	28,43%

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Invloed (%)
stijging van de prijzen van bouwmaterialen.		Vertraging in de bouw kan leiden tot regionale imagoschade.			
Extern - Het rijk zet vanaf 2026 in op een andere verdelingssystematiek.	Het rijk zet vanaf 2026 in op een andere verdelingssystematiek. Hierdoor ontstaat er in 2026 een zogenaamd ravijnjaar. Voor 2026 zijn we deels gecompenseerd maar voor 2027 e.v. jaren blijft er een gat.	Financieel - Begrotingstekort.	50%	€ 2.500.000	9,84%
Technisch - Gehackt worden, fysiek toegang tot het systeem verschaffen (inbraak op systeem), gijzelsoftware plaatsen (losgeld eis).	Er doet zich een beveiligingslek voor waar misbruik van gemaakt wordt.	Financieel - Er extra kosten worden gemaakt.; Niet financieel - Een beveiligingslek brengt doorgaans imagoschade met zich mee op landelijk niveau.	25%	€ 2.500.000	4,95%
Omgeving - Anticiperen op demografische ontwikkelingen.	Het (in het verleden) schrappen van woningbouwplannen door demografische ontwikkelingen. Dit komt voort uit een dossier van 2010.	Financieel - Extra kosten voor de gemeente.	50%	€ 1.000.000	4,33%
Extern - Schaarste op de arbeidsmarkt.	Er onvoldoende menskracht beschikbaar is bij gecertificeerde instellingen. Ook bij specialistischer zorg en huishoudelijke hulp zien we dat het steeds moeilijker is om cliënten tijdig te plaatsen in de juiste zorg. Tussentijdse hulp werkt kostenverhogend.	Financieel - Er een begrotingstekort ontstaat.; Niet financieel - Er een beperkte imagoschade ontstaat.	50%	€ 1.000.000	3,96%
Extern - Oorlog Oekraïne-Rusland en macro economische impact	De rijksbegroting wordt aangepast vanwege andere keuzes (zoals meer geld naar defensie) wat kan leiden tot aanpassingen van het gemeentefonds.	Financieel -	50%	€ 1.000.000	3,93%
Omgeving - Een niet sluitende exploitatie van een zwembad.	Eén of meerdere zwembaden moeten sluiten.	Financieel - Er alsnog kosten voor sloop of andere kosten moeten worden gemaakt die voortvloeien uit het recht van eerste aankoop.; Niet financieel -	50%	€ 650.000	2,56%
Extern - Renteverhoging op langer termijn.	In de begrotingsuitgangspunten	Financieel - Begrotingstekort.	50%	€ 500.000	1,98%

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Involed (%)
	houden we voor het aantrekken van leningen rekening met een financiering tegen 1%. Na een periode van lage rentes zien we nu sterke stijgingen.				
Extern - Inflatie/prijsstijgingen.	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt.	Financieel - Vertraging en extra kosten voor de gemeente.; Niet financieel - Imagoschade doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald.	50%	€ 500.000	1,98%
Extern - Inflatie.	De inflatie wordt onvoldoende gecompenseerd vanuit het rijk.	Financieel - Begrotingstekort.	25%	€ 1.000.000	1,98%
Extern - Tekort aan personeel en schaarste.	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt.	Financieel - Vertraging en extra kosten voor de gemeente.; Niet financieel - Imagoschade doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald.	50%	€ 500.000	1,97%
Mens - Handelen van bestuurders; Omgeving - Regionale afspraken	In het bestuurlijke verkeer worden besluiten genomen en afspraken gemaakt die niet passen binnen de beleidskaders of financiële kaders van de raad. Nieuw beleid wordt uitgevoerd zonder dat hier de zekerheid van middelen voor is (In het bijzonder in tijden van schaarste). Het gaat hier met name om regionale afspraken en afspraken gekoppeld aan verbonden partijen.	Financieel - Financieel nadeel voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade tot op regionaal niveau is mogelijk	40%	€ 500.000	1,58%
Extern - Oorlog Oekraïne-Rusland en ontstaan vluchtelingenstroom vanuit regio Oekraïne (en Rusland)	Er mentale problemen ontstaan en trauma's worden ervaren waardoor de vraag naar ondersteuning traumaverwerking groter wordt.	Financieel - Druk op GGZ WMO/ jeugdhulp neemt toe; onvoldoende compensatie van het rijk; tekort aan personeel.	75%	€ 250.000	1,48%
Extern - Het uitbreken van een pandemie, leidt tot een economische recessie met mogelijke faillissementen.	Onder de TOZO vallende verstrekte kredieten niet of niet volledig worden terugbetaald.	Financieel - Er financiële tekorten ontstaan.	20%	€ 708.000	1,12%
Extern - Oorlog Oekraïne-Rusland en ontstaan	Door kostenstijging van energie,	Financieel - Toename (bijzondere-)	35%	€ 400.000	1,10%

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum	Invloed (%)
vluchtelingenstroom vanuit regio Oekraïne (en Rusland) en de economische impact	grondstoffen en materialen de productie bij bedrijven achterblijft. Ondernemers komen in de problemen door het (deels) vervallen marktaandeel (Wit-) Rusland en Oekraïne (economicsche sancties kunnen hier een oorzaak van zijn). Bovendien komt er extra druk en verdringing op de arbeidsmarkt.	bijstandsuitkeringen door vermindering van werkgelegenheid. Ondercapaciteit personeel.			

Risico-analyse met de belangrijkste mutaties binnen al onze risico's

We pasten bij de meest recente actualisatie van onze risico's voor deze jaarrekening een aantal risico's op kans en financieel gevolg aan. We namen zeven nieuwe risico's op, vier risico's vervielen. Daarnaast zetten we ook vijf vervallen risico's op 'nul' om ze in beeld te houden.

Financiële risico's

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- We schaalden coronarisico's organisatiebreed af naar een kans van 10%. Zie ook het kopje 'coronarisico's'.
- De vertraging in het bouwproces van een nieuw schoolgebouw VO in Vorden heeft als gevolg dat we rekening houden met de stijging van prijzen van o.a. bouwmaterialen. Hier is in onze meerjarenbegroting nog geen rekening mee gehouden. Het maximaal financieel gevolg van dit risico is van € 2,5 mln gestegen naar € 4,5 mln. De kans van dit risico is gekwantificeerd op 80%. Vandaar dat deze aanpassing van grote invloed is op ons weerstandsratio.
- De kans dat de rijksbegroting wordt aangepast vanwege andere keuzes (zoals meer geld naar defensie) wat kan leiden tot aanpassingen van het gemeentefonds is flink toegenomen. Ook is het maximum financieel gevolg verhoogd.
- Door de aangepaste financiering van de participatiewet is het risico op overschrijding verlaagd van € 250.000 naar € 100.000.
- Door de aanhoudende vluchtelingenstroom is (de financiële omvang) van de kans op overschrijdingen van de daaraan gerelateerde budgetten verhoogd.

Nieuwe financiële risico's

De nieuwe risico's brengen zowel financiële als niet financiële risico's met zich mee. De volgende risico's hebben we nieuw opgenomen:

- Het rijk zet vanaf 2026 in op een andere verdelingssystematiek. Hierdoor ontstaat er in dat jaar een zogenaamd 'ravijnjaar'. De kans dat we voor 2027 maar gedeeltelijk worden gecompenseerd is groot.
- Door het stopzetten van de samenwerking met een partij bestaat de kans dat we een schadevergoeding wegens kosten van de bestemmingsplanprocedure uit gaan keren.
- Er vindt een wijziging plaats binnen de cao gemeenten, waarin de grondslag is opgenomen dat gemeenten lokaal eigen bovenwettelijke verlofregelingen kunnen treffen. In 2023 wordt het generatiepact voortgezet waardoor er gedurende dit jaar het risico ontstaat dat medewerkers bezwaar hebben tegen voortzetting van het generatiepact en een juridische procedure kunnen opstarten. Een rechter kan de voortzetting nietig verklaren.

- Met ingang van 2023 wordt de algemene uitkering (deels) omgezet in een aantal specifieke regelingen (de zogenaamde 'SPUK'-regelingen). De besteding is dan verplicht. Er is dan een risico op hogere besteding. In totaal gaat het om € 405.000.
- We ervaren een hoge inflatie. Deze inflatie uit zich in stijgende energieprijzen, hogere prijzen voor bouwstoffen, hogere loonkosten voor inleen bij projecten en hogere kosten bij bestaande samenwerkingsverbanden. We lopen het risico dat de inflatie door het rijk onvoldoende wordt gecompenseerd.
- Door de stijgende energieprijzen kan het risico zich voordoen dat binnen- en buitensportverenigingen een aanvraag doen op compensatie.
- Het is niet ondenkbaar dat in tijden met een hoge inflatie en economisch slechte vooruitzichten medewerkers fraude plegen.

Vervallen financiële risico's

Van de vervallen risico's zijn deze het meest opvallend:

- De aankoop van de grond voor VO-Vorden heeft al plaatsgevonden waardoor het risico op extra kosten van procedures tijdens de verwerving is komen te vervallen.
- De veroorzaker van de schade door brand in een zalencentrum in Achter-Drempth is door de gemeente aansprakelijk gesteld. Dit heeft niet geleid tot een compensatie. De gemeente hechtte aan een snelle verwijdering van asbestresten en wilde de buurtbewoners die niet verzekerd zijn, niet met een last opzadelen. Dit risico heeft zich voltrokken, is afgewikkeld en de kosten zijn voor de gemeente.
- Een maatstaf voor de hoogte van de algemene uitkering is het inwoneraantal. Vanaf 2015 heeft de gemeente Bronckhorst te maken gehad met een bevolkingsdaling, in 2022 met een bevolkingsgroei. De laatste jaren heeft dit risico zich geopenbaard. Voor de toekomst is de kans te verwaarlozen.
- Op 1-1-2020 hebben de drie gemeenten Lochem, Voorst en Bronckhorst besloten de GR Delta gezamenlijk te liquideren. Dit is geëffectueerd in 2021. Oude contracten zijn afgewikkeld. Het risico dat de afwikkeling van oude contracten met zich meebrengt is komen te vervallen.

Coronarisiko's en de Rusland-Oekraïne oorlog

Veel coronarisiko's zouden we kunnen laten vervallen maar om ze nog even in beeld te houden stelden we deze risico's organisatiebreed op 10%. De kans op een nieuwe pandemie is op dit moment niet waarschijnlijk maar ook niet ondenkbaar. In het voorjaar van 2022 formuleerden we naar aanleiding van de oorlog 12 nieuwe risico's. We volgden en actualiseerden deze voortdurend. Een aantal risico's heeft zich al voltrokken. Zo zijn veel prijzen en dus ook de inflatie gestegen. Hier staat maar een gedeeltelijke compensatie van het rijk tegenover. In de jaren 2020, 2021 en 2022 volgden we de scenario's van het CPB en namen we deze op in ons risicomanagementsysteem. We handhaafden naast onze basisvooruitzichten het negatieve scenario van het CPB voor corona. Dat maakt dat we op dit moment naast onze basisvooruitzichten het negatief en een positief scenario van handhaven. Op dit moment richt het CPB zich meer op de energieprijzen.

Niet financiële risico's

Naast onze financiële risico's zien we ook risico's op het gebied van fraude, veiligheid, gezondheid en juridische aansprakelijkheid. Die risico's kunnen het realiseren van onze doelstellingen in gevaar brengen. En ook slecht zijn voor ons imago en verlies in vertrouwen veroorzaken. Van de actuele risico's zijn er negen met alleen een niet-financiële impact.

Hieronder volgen de belangrijkste niet-financiële risico's waarbij imago-gevolgen op landelijk niveau kunnen optreden.

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Imago klasse
Technisch - Onbedoeld verstrekken van privacygegevens	Er door ten onrechte verstrekte persoonsgegevens datalekken kunnen ontstaan.	Financieel - Er claims kunnen worden ingediend of boetes volgen die leiden tot financiële schade.; Niet financieel - Het openbaar worden van datalekken zijn schadelijk voor het imago van de organisatie op landelijk niveau.	5 (landelijk)
Extern - Verontreiniging met o.a. kwik door de productie van Crystal Meth.	Milieuschade wordt veroorzaakt en de volksgezondheid in het geding komt.	Financieel - Budgetoverschrijding. De kosten van opruiming mogelijk niet op de veroorzaker, huurder en/of eigenaar kunnen verhalen.; Niet financieel - Kans op landelijke aandacht in de pers.	5 (landelijk)
Technisch - Gehackt worden, fysiek toegang tot het systeem verschaffen (inbraak op systeem), gijzelsoftware plaatsen (losgeld eis).	Er doet zich een beveiligingslek voor waar misbruik van gemaakt wordt.	Financieel - Er extra kosten worden gemaakt.; Niet financieel - Een beveiligingslek brengt doorgaans imagoschade met zich mee op landelijk niveau.	5 (landelijk)
Omgeving - Onvoldoende budget of onvoldoende medewerking van derden, inwoners en ondernemers.	De doelstelling van de routekaart "Energienutraal Bronckhorst 2030" niet wordt gehaald.	Financieel - ; Niet financieel - Er reputatieschade optreedt op landelijk niveau.	5 (landelijk)
Omgeving - Vertraging in het bouwproces nieuw school gebouw VO in Vorden en stijging van de prijzen van bouwmaterialen.	Er niet binnen de budgetten en de geplande termijnen gebouwd kan worden.	Financieel - Het investeringsbudget wordt overschreden.; Niet financieel - Vertraging in de bouw kan leiden tot regionale imagoschade.	4 (regionaal)

Openbaring van risico's

In 2022 openbaarden zich een aantal risico's welke we ook in beeld hadden binnen ons risicomanagement. De belangrijkste beschrijven we hieronder:

- We stelden de veroorzaker van de schade door brand in een zalencentrum in Achter-Drempht aansprakelijk. Dit leidde niet tot een compensatie. De gemeente hechtte aan een snelle verwijdering van asbestresten en wilde de buurtbewoners die niet verzekerd zijn, niet met een last opzadelen. Dit risico heeft zich voltrokken, is afgewikkeld en de kosten zijn voor de gemeente.
- Als gevolg van de oorlog Rusland-Oekraïne kan de rijksbegroting worden aangepast vanwege andere keuzes (zoals meer geld naar defensie). Dit leidde inderdaad tot aanpassingen van het gemeentefonds.
- Door de energiecrisis konden maatschappelijke organisaties een verzoek om financiële ondersteuning indienen en dat deden ze ook.

We kennen de weerstandscapaciteit en ons weerstandsvermogen

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bestaat uit alle middelen die de gemeente beschikbaar heeft om de financiële risico's af te dekken.

We hebben met € 15,8 mln voldoende weerstandscapaciteit

Die weerstandscapaciteit bestaat uit 2 delen:

1. een structureel deel: dit deel is ieder jaar opnieuw beschikbaar;
2. een incidenteel deel: dit is één keer beschikbaar.

Weerstandscapaciteit

Omschrijving (bedragen x € 1.000)		Structureel	Incidenteel	Totaal
Aanwendbaar deel Algemene reserve			11.500.000	11.500.000
berekening				
<i>Norm artikel 12 gemeente (Algemene uitkering)</i>	12.564			
<i>OZB opbrengst</i>	8.344			
Onbenutte belastingcapaciteit		4.220		4.220
Post onvoorzien		-		-
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		4.220	11.500	15.720

We nemen beheersmaatregelen

Het is van belang om constant beheersmaatregelen te bedenken om onze risico's zo klein mogelijk te houden. Denk hierbij aan het risico om gehackt te worden. Regelmatige verschijnen er updates en softwarematige aanpassingen om te voorkomen dat dit risico zich openbaart.

We hebben een weerstandcapaciteit nodig van circa € 9 mln

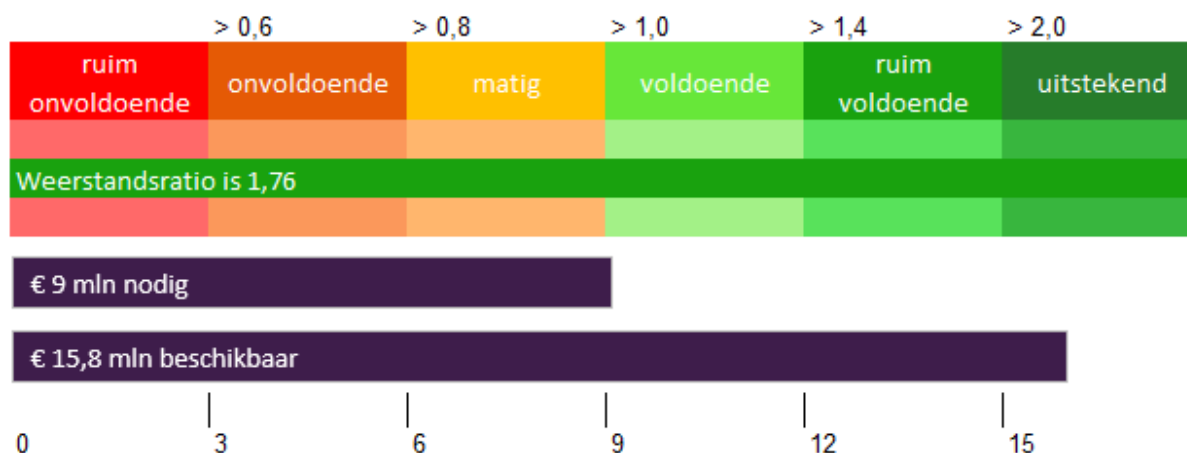
Op basis van alle hiervoor genoemde risico's, voeren we een risicosimulatie uit. Dat doen we omdat we niet het totale risicobedrag (ruim € 33 mln) hoeven te reserveren. Niet alle risico's vinden gelijktijdig plaats, ook niet in de vooraf beoordeelde mate. Uit de simulatie blijkt dat we een weerstandscapaciteit nodig hebben van € 9 mln. Dit kunnen we met 90% zekerheid zeggen, uitgaande van het basisscenario corona van het CPB. De gevraagde capaciteit van deze basisberekening is ten opzichte van de Programmabegroting begroting 2023 (laatste ijkmoment in september 2022) veel hoger.

We bepalen ons weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we een relatie tussen de financieel beoordeelde risico's (dit is het benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit geeft het weerstandsvermogen weer. Dit is met 1,76 uitstekend maar wel lager dan de afgelopen jaren.

De vertraging in het bouwproces van een nieuw schoolgebouw VO in Vorden heeft als gevolg dat er rekening moet worden gehouden met de stijging van prijzen van o.a. bouwmaterialen. De aanpassing van dit risico heeft grote invloed op ons weerstandsratio.

Door de risico's actueel te houden, blijft het weerstandsratio schommelen, maar blijven de fluctuaties beperkt.

We toetsen ons weerstandsvermogen

In onderstaande tabel hebben we verschillende ratio's uitgewerkt om het weerstandsvermogen te toetsen (volgens de Financiële verordening Bronckhorst). De provincie gebruikt de kengetallen in haar functie als toezichthouder. Onder de tabel met ratio's leest u wat de vijf landelijke kengetallen inhouden.

Omschrijving	2021 rekening	2022 begroting	2022 rekening
Netto schuldquote	-1,77%	19,01%	-9,69%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-14,31%	8,45%	-21,20%
Solvabiliteitsratio	60,68%	58,22%	64,93%
Structurele exploitatieruimte	22,88%	1,41%	19,91%
Grondexploitatie	0,18%	0,35%	-0,13%
Belastingcapaciteit	113%	114%	112%

Netto schuldquote

Met de netto schuldquote geven we inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de totale baten. Het laat zien of we investeringsruimte hebben of niet. Ook zegt het kengetal wat over de flexibiliteit. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossingen) er zijn hoe minder flexibel. Voor het percentage geldt: hoe lager hoe beter.

Evenals in 2021 is het financieringsoverschot in 2022 verder toegenomen met als belangrijkste redenen het achterblijven van voorgenomen investeringen, het rekeningoverschot en vooruit ontvangen van rijksbijdragen. Hierdoor hoefden wij, in tegenstelling tot de begroting, geen nieuwe leningen aan te trekken.

In de berekening van de netto schuldquote is niet zichtbaar waarvoor wij de schulden zijn aangegaan. Zo kan een hoge schuld ook worden veroorzaakt doordat middelen worden doorgeleend. Voor onze gemeente is dat met name het geval voor duurzaamheidsleningen. Om te laten zien of we veel geld doorlenen aan derden wordt ook de schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Net als voor de netto schuldquote geldt ook hier: hoe lager het kengetal hoe beter.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe financieel gezonder de gemeente.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of we in staat zijn om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Schommelt de waarde rond de nul? Dan is de ruimte vrijwel volledig benut.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse totale gemeentelijke baten. De waarde laat zien dat wij nauwelijks tot geen actieve grondexploitaties hebben.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe onze belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing bepalen hoe hoog de woonlasten per gemeente zijn. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een jaar vergelijken we met het landelijk gemiddelde van het vorige jaar en is uitgedrukt in

een percentage daarvan. Een uitkomst hoger dan 100% betekent dus hogere woonlasten dan het gemiddelde van Nederland. Meer hierover hebben we beschreven in de paragraaf Lokale heffingen (2.2.1).

2.2.3. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn duurzame bezittingen die een gemeente heeft, zoals wegen, gebouwen en riolering. Wij onderhouden de kapitaalgoederen op basis van beheerplannen. Het niveau van het onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen bepalen het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

In deze paragraaf geven we aan of de begrotingsbudgetten voldoende waren om het beleid en de bijbehorende taken uit te voeren. Ook geven we een indicatie van het onderhoudsniveau. U leest de risico's voor kapitaalgoederen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (2.2.2).

Onderhoud gebouwen

We onderhouden onze gebouwen volgens de 'Meerjarenonderhoudsplaning (MJOP) 2019-2048'. Deze actualiseren we iedere vier jaar. Wij hebben 32 gebouwen:

- Brandweergarages, bibliotheken, gymzalen, sporthallen, peuterspeelzalen, begraafplaatsopstallen, gemeentewerven en overige gebouwen maken onderdeel uit van deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving.
- Woningen behoren tot deelprogramma 2A Passend wonen.
- Vrijgekomen accommodaties, met name voormalige schoolgebouwen, vallen onder de betreffende deelprogramma's.

Stand van zaken onderhoud

We voerden het onderhoud doelmatig uit. De gebouwen hebben een redelijke tot goede staat van onderhoud. De coronamaatregelen maakten dat we ook nog in 2022 op een andere manier werkten en onze gebouwen gebruikten.

Relevante ontwikkelingen

We maakten plannen met belanghebbenden over gebouwen

- Vanwege herontwikkeling van de locaties van de voormalige scholen in Velswijk, Vorden en Hoog-Keppel, pasten we het onderhoud aan.
- Voor de gymzalen in Halle en Keijenborg lopen aparte trajecten naar de toekomst van deze voorzieningen. We pasten het onderhoud aan tot het minimum. De Thorbeckezaal bekeken we in samenhang met het onderzoek naar mogelijkheden tot nieuwbouw in Zelhem.
- We beperkten het onderhoud tot de hoogstnoodzakelijke gebouwonderdelen.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit.

Onderhoud wegen

Met ons wegbeheerssysteem volgen we de staat van al onze (verharde) wegen (876 km). Dit systeem geeft richting aan onze meerjarenonderhoudsplanning. In totaal hebben we 3,5 mln. m² aan verharding. Dit bestaat uit:

- asfalt, 499 km
- betonwegen, 4 km
- klinkers, 167 km
- zandwegen, 206 km

Stand van zaken onderhoud

Hiervoor volgden we het onderhoudsprogramma 2020-2025. We onderhouden volgens een onderhoudsprogramma. Daarmee hebben we een gestructureerde aanpak met een prioriteitenlijst en bijbehorende budgetten. Het herstellen van schade aan een ontsluitingsweg gaat bijvoorbeeld vóór schade aan een weg naar een weiland en onderhoud aan fietspaden en voetpaden krijgt voorrang boven een parkeerplaats of een weg in het buitengebied.

Relevante ontwikkelingen

We pakten op veel plekken achterstallig onderhoud aan

Op een groot aantal wegen (circa 500 locaties) werden werkzaamheden uitgevoerd. Asfalt werd vernieuwd of gerepareerd en bermstroken werden verbeterd. Bij de basisschool aan de Keppelseweg in Hummelo brachten we een schoolzone aan. We maakten de Halseweg in Zelhém verkeersveiliger en legden op de Zomerweg in Drempt rode fietsstroken aan.

We zagen toenemende schade aan bermen en zandwegen

Het aandeel groot en zwaar (landbouw)verkeer nam toe. Hierdoor ontstaat er meer schade aan onze bermen en zandwegen.

We zagen toenemende wortelopdruk in wegen

Wij zagen op veel plekken dat het reguliere onderhoud niet afdoende is om wortelopdruk tegen te gaan.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de budgetten uit.

Onderhoud openbaar groen en speelplaatsen

We onderhouden ons openbaar groen

We onderhouden ons openbaar groen binnen de kaders van het groenstructuurplan, het bomenbeleidsplan, het bermenbeheersplan, het landschapsonwikkelingsplan en het biodiversiteitsplan. De beleidsplannen zijn verouderd behalve het bomenbeleidsplan en het biodiversiteitsplan. Op onderdelen werd de uitvoering binnen de gestelde kaders geactualiseerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor het versterken van de biodiversiteit in bermen en groenvakken.

Zo onderhouden we (onder andere):

- 100.000 bomen, waarvan 90.000 in het buitengebied
- 200 monumentale bomen
- 100 ha bos en landschapselementen, waaronder struwelen in de berm
- 310 ha bermen en greppels
- 37 ha gazons
- 380 locaties met Japanse Duizendknoop
- 180 locaties met Reuzen Berenklauw
- onbekend aantal locaties met Amerikaanse Vogelkers

We realiseren passende, aantrekkelijke speelruimte voor kinderen

We onderhouden onze speelruimte volgens het 'Speelruimteplan gemeente Bronckhorst', namelijk:

- 94 speelplaatsen met 405 speeltoestellen
- 52 trapveldjes
- 38 burgerparticipatie-overeenkomsten (vrijwilligersgroepen, speeltuinverenigingen e.d.)

Stand van zaken onderhoud

We voerden het groenonderhoud doelmatig uit. Het openbaar groen heeft een redelijke, maar soms matige staat van onderhoud. De veiligheid werd gewaarborgd, o.a. door periodieke controles van bomen. Het groen heeft te lijden onder de droogte en natuurlijke veroudering. Invasieve soorten zijn beheersbaar, met uitzondering van de Amerikaans Vogelkers. We zetten stappen bij het versterken van de biodiversiteit door ander beheer. We maakten een financiële planning voor het opknappen van de groenvakken en de benodigde verhoging voor onderhoudsbudgetten. De staat van onderhoud van de speelruimte is voldoende.

Relevante ontwikkelingen

We vergrootten de biodiversiteit in groenvakken

We vervolgden de inventarisatie van de kwaliteit van de groenvakken. Tijdens het reguliere onderhoud registreerden de uitvoerders de kwaliteit. We keken naar de gezondheid, leeftijd en bedekkingsgraad van de beplanting. Op kleine schaal verbeterden we het openbaar groen in de

kernen. Bij het aanbrengen van nieuwe beplanting zorgden we voor een bijdrage aan voedsel en schuilgelegenheid voor insecten en droegen we bij aan de beleving van de seizoenen. Het beeld in de groenvakken was niet overal op orde. De beplanting was sterk verouderd of versleten. Het gewenste beeld is op die plekken met het reguliere beheer niet meer te realiseren. We maakten een financiële planning voor het herstel van de vakken.

We experimenteerden met het gebruik van afgefallen blad en maaisel als bodemverbeteraar
Van afgefallen blad en maaisel van gazons, plantsoenen en bladkorven maakten we bodemverbeteraar. Dit verwerkten we vervolgens in de plantsoenen van de gemeente en bij agrariërs binnen de gemeentegrenzen. We gebruikten daarmee 200 ton maaisel en 200 ton blad opnieuw. Dit is onderdeel van een meerjarig onderzoeksproject naar de toepassing van het fermentatieproces Bokashi. Omdat de grondstof niet bruikbaar is als er afval in zit, bestedden we in diverse media aandacht aan dit project om mensen te informeren en te stimuleren geen afval in de bladkorven te deponeren.

We ronden het herstelplan bomen af

We snoeiden, kapt en herplantten extra bomen volgens het herstelplan bomen. Bij de nieuwe aanplant kozen we streekeigen soorten die passen bij het landschap en de groeiplaats. Door te kiezen voor meer verschillende soorten bomen zorgden we voor grotere biodiversiteit. De jonge bomen kregen extra zorg in de vorm van snoei en water. De extra inspanningen bleken structureel noodzakelijk. Daarvoor werkten we een voorstel uit dat we opnamen in de programmabegroting.

We geven uitvoering aan het Speelruimteplan

Het Speelruimteplan in Vorden voerden we niet uit. De nasleep van de coronamaatregelen beperkten ons het communicatietraject en de afstemming met inwoners te starten. In Park De Bleijke realiseerden we een pontje. Inspectie van de aanwezige speelobjecten toonde aan dat er geen vervanging nodig was.

Financiën

We voerden de werkzaamheden binnen de beschikbare budgetten uit.

Onderhoud wateren en riolering

We werkten volgens het 'Watertakenplan Olburgen 2018 - 2022' en de 'Verordening rioolheffing Bronckhorst'. Volgens het Watertakenplan besteedden we aandacht aan afval-, regen- en grondwater. Speerpunten in het plan zijn samenwerking, afkoppelen, duurzaam en klimaatbestendig.

Stand van zaken onderhoud

De onderhoudstoestand van de riolering is in lijn met de verwachtingen waarmee in het kostendekkingsplan rekening werd gehouden.

Relevante ontwikkelingen

We treffen maatregelen aan riolering bij onacceptabele situaties

We renoveerden en vervingen vrijverval- en drukriolering waarbij we rekening hielden met de klimaatontwikkelingen.

We koppelden verharding af van het vuilwaterriool

Meer over het afkoppelen van vuilwater hebt u gelezen in deelprogramma [3B Duurzaamheid](#) (2.1.3.).

Financiën

De werkzaamheden voerden we binnen de budgetten uit.

Onderhoud afvalvoorzieningen

We werkten volgens het 'Grondstoffenplan 2021-2025'. Voor de inzameling van restafval en grondstoffen staan in iedere kern gemeentelijke ondergrondse verzamelcontainers.

Stand van zaken onderhoud

We vervingen de ondergrondse containers volgens de vervangingsplanning. De kapitaallasten daarvan dekten wij uit de afvalstoffenheffing.

Relevante ontwikkelingen

We investeerden in schone milieuparkjes

We richtten ons op het vergroten van de inzamelcapaciteit. Om die reden plaatsten we bij de milieuparkjes in Drempt, Hummelo en Zelhem extra ondergrondse containers. De uitbreiding op vier nieuwe locaties brachten we in de 2^e helft van het jaar in procedure. De definitieve besluitvorming volgt in 2023.

Financiën

We voerden de werkzaamheden binnen het beschikbare budget uit.

Onderhoud begraafplaatsen

Sinds 2007 vormt het 'Beheerplan begraafplaatsen Gemeente Bronckhorst' het kader voor het onderhoud van de begraafplaatsen.

Stand van zaken onderhoud

We onderhielden het groen op de vijf begraafplaatsen op niveau B. De onkruidbeheersing vond plaats op niveau A. Voor het onderhoud zetten wij ook mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in. Voor zowel begravingen als asbestemmingen was voldoende capaciteit.

Relevante ontwikkelingen

We zorgden voor meer natuur en biodiversiteit bij begraafplaatsen

Wij vervingen de houten toegangspoort van de begraafplaats Zelhem door een ijzeren poort. Naast dat dit een betere uitstraling geeft, is de poort nu onderhoudsvrij. De urnenmuren op de begraafplaatsen Hengelo en Vorden kregen een natuurstenen muurafdekking. Dit geeft een fraaier beeld en vereenvoudigt het onderhoud aan de muur.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de beschikbare budgetten uit.

Onderhoud materieel

Voertuigen, machines en gereedschap zijn nodig voor een effectieve en efficiënte uitvoering van het beheer van de openbare ruimte. Voor het vervangen van dit materieel vormen de afschrijvingstermijnen in de 'Financiële verordening Bronckhorst 2017' de basis.

Stand van zaken onderhoud

Het onderhoud aan het materieel voerden wij volgens de planning uit, zodat het materieel in een goede staat bleef. Voertuigen of machines blijven als dat technisch mogelijk is, langer in gebruik dan de vervangingsplanning aangeeft.

Relevante ontwikkelingen

We deden succesvolle aanbestedingen voor verschillende voertuigen

We ronden een aantal aanbestedingen succesvol af. Wij vervingen zes voertuigen voor de doelgroep medewerkers, voor de energiecoach (elektrisch) en voor de teams plantsoenen, bomen en techniek. Ook vervingen we vijf schaftwagens en een smalspoortractor en werden twee snippercombinaties vervangen door een hoog-kieper snippercombinatie.

Financiën

Het onderhoud en de vervangingen deden we binnen de budgetten.

Kengetallen

Volgens het BBV geven we kengetallen over het onderhoud van kapitaalgoederen. De voorgeschreven kengetallen ziet u in het volgende overzicht:

	Stand voorziening 31-12-2022	Besteed jaarbudget	Gereserveerd bedrag	Omvang bezuinigings- maatregelen	Omvang achterstallig onderhoud
Onderhoud gebouwen	-	452	864	n.v.t	
Wegen	n.v.t.	6.567	n.v.t	n.v.t	
Speelplaatsen	n.v.t.	40	n.v.t	n.v.t	
Openbaar groen	n.v.t.	3.627	n.v.t	n.v.t	Bomen
Riolering	-	3.080	728	n.v.t	
Afval	-	2.864	n.v.t	n.v.t	
Begraafplaatsen	n.v.t.	489	n.v.t	n.v.t	
Materieel	n.v.t.	949	n.v.t	n.v.t	
Totalen	-	18.066	1.592	-	-

2.2.4. Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in ons financieringsbeleid. Met als belangrijkste aandachtspunten:

- Ontwikkelingen in 2022
- Risicobeheer van de financieringsportefeuille
- Financieringsbehoefte
- Rentelasten en de verdeling van deze lasten

Ontwikkelingen

We hebben een gezonde financiële positie

De financiële positie van Bronckhorst is gezond. Dit wordt zichtbaar in onze financiële kengetallen ([paragraaf 2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#)), het rekeningoverschot en een sluitende meerjarenbegroting. Ook het lage saldo van opgenomen leningen met de daaraan gerelateerde rentelasten had daarop een positieve invloed. De gezonde financiële positie werd bevestigd in de Benchmark Nederlandse gemeenten 2023. Die benchmark is gebaseerd op de jaarcijfers 2021.

We gebruikten de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda reserve

Voor de grote investeringsopgaven uit de investeringsagenda is er in de begrotingsjaren 2022 tot en met 2025 onvoldoende ruimte om de volledige kapitaallasten uit te betalen. Onder normale omstandigheden vangen we deze lasten uit investeringen op in de jaarlijkse exploitatie.

Wij zetten de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda in om de kapitaallasten (deels) te dekken

De toekomstige investeringen uit de Investeringsagenda vangen we op uit de daarvoor gevormde bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda. Hiervoor is € 23,8 mln beschikbaar. In de jaarrekening ([3.3 Eigen vermogen](#)) lichten wij de Investeringsagenda toe.

We zetten de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda in

We ronden de eerste projecten uit de investeringsagenda af. Hiervoor haalden we een bijdrage uit de bestemmingsreserve. De volgende projecten zijn nog in uitvoering of voorbereiding:

- het multifunctioneel sportcomplex Bronckhorst Midden
- de reconstructie F. J. Oltmansstraat en het marktplein in Steenderen
- de Bloemenbuurt in Zelhem
- de Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem
- de VO school in Vorden

Dekking uit de exploitatie, de jaarlijkse begrotingsruimte, gaat voor dekking uit de bestemmingsreserve omdat de reserve eenmalige ruimte heeft. Als de jaarlijkse ruimte groot genoeg is om de kapitaallasten uit de Investeringsagenda te dekken, dan zetten we die ruimte in.

We hebben nog ruimte voor duurzaamheidsleningen

We stelden € 7,4 mln. beschikbaar aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) voor duurzaamheidsleningen. Eind 2022 was nog voor € 3,5 mln beschikbaar voor verstrekking van die leningen.

We hoefden geen nieuwe leningen op te nemen

We konden onze lopende (vervangings)investeringen doen met de middelen die we op onze bankrekening hebben staan.

Ontwikkeling rente

Het conflict tussen Oekraïne en Rusland heeft wereldwijd een grote impact. Een energiecrisis en hoge inflatie als gevolg. Deze impact treft ook de financiële markten met als rentestijging tot gevolg. Op korte termijn heeft dit voor onze gemeente een voordelig effect. We ontvangen rente op de uitstaande geldmiddelen (schatkistbankieren). Op langer termijn zullen voor de financiering van vervangingsinvesteringen en investeringen uit onze investeringsagenda leningen moeten aantrekken welke naar verwachting hoger zal zijn dan dat tot nu toe verwachtten.

We bleven ruim binnen de financiële risiconormen

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) geeft gemeenten en andere decentrale overheden richtlijnen voor hun kredietwaardigheid en positie op de financiële markten. Een gezonde financiering staat hierbij centraal. De wet geeft twee concrete richtlijnen: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Het doel is om te voorkomen dat het totaal van leningen te gevoelig is voor schommelingen in de rente.

Renterisiconorm

Hoeveel we aflasten op leningen en de mogelijke verandering van de rente bepaalt het risico op opgenomen leningen. We overschreden de risiconorm van € 17 miljoen (20% van het begrotingstotaal) niet. We losten € 1,0 mln af op onze leningen en sloten geen nieuwe leningen af. Omdat onze leningen een vast rentepercentage hebben voor de hele looptijd lopen we geen risico op wijzigingen van rentepercentage.

Kasgeldlimiet

We bleven ruim binnen de kasgeldlimiet van € 7,3 mln. De limiet is 8,5% van het begrotingstotaal. Om een grens te stellen aan het gebruik van korte termijn financiering is de kasgeldlimiet opgenomen. De gemiddelde netto schuld mag de limiet niet overschrijden. De tabel geeft de gemiddelde netto schuld per kwartaal weer.

netto vlottende middelen	schuld / overschot	
eerste kwartaal	overschot	13.618
tweede kwartaal	overschot	16.162
derde kwartaal	overschot	22.107
vierde kwartaal	overschot	22.847

Hoe financierden we ons bezit

We financierden onze investeringen met eigen vermogen en vreemd vermogen. Het eigen vermogen zijn de Algemene- en bestemmingsreserves. Het vreemde vermogen bestaat uit de aantrokken leningen en de voorzieningen. In het onderstaande overzicht geven we dit weer.

	1-1-2022	31-12-2022
Te financieren (A)		
materiële vaste activa	57.130	55.420
financiële vaste activa	11.948	11.895
grondenexploitaties	1.292	769
Saldo A	70.371	68.085
Financieringsmiddelen (B)		
leningen o/g	13.851	12.805
reserves en voorzieningen	72.002	77.829
Saldo B	85.853	90.633
Financieringstekort (A - B)	-	-
Financieringsoverschot (B - A)	15.482	22.548

We hadden een financieringsoverschot

We hadden meer financiële middelen (€ 22,5 mln) dan dat we nodig hebben om onze investeringen te financieren. In het overzicht is een toename te zien van het financieringsoverschot. De toename kwam door:

- Het achterlopen van investeringen ten opzichte van de beschikbaar gestelde kredieten
- Het rekeningoverschot
- Het al ontvangen van (voorschotten op) rijksbijdragen die we nog uitgeven of moet worden terugbetaald (project Vitaliseren verouderde woongebieden, aanpak energiearmoede en dorpendeal MFA Bronckhorkhorst).

Het overschot aan financieringsmiddelen brachten we onder bij het Rijk (schatkistbankieren). Het financieringsoverschot daalt in 2023 door investeringen vanuit de Investeringsagenda.

De investeringen van 2022

We investeerden ongeveer € 3,3 mln in materiële vaste activa en hebben voor € 2,8 mln afgeschreven. We brachten voor € 2,2 mln aan vervangingsinvesteringen in rioleringsprojecten en milieuparkjes ten laste aan de hiervoor gevormde voorzieningen.

We investeerden in:

- De aankoop van grond en voorbereidingskosten van de VO school in Vorden (€ 1.188.000)
- Rioleringsprojecten (€ 852.000)
- Milieuparkjes en PMD-containers (€ 252.000)
- Reconstructies Dorpsstraat in Halle, Bloemenbuurt in Zelhem en J.F. Oltmastraat in Steenderen (€ 391.000)
- Materieel buitendienst (€ 720.000) en overige kleinere investeringen.

We verkochten kavels grond in het project jongerenhuisvesting (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap, CPO) en een aantal restpercelen op de Vinkenkamp in Zelhem. In het project Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem verworven we juist objecten. De getroffen verliesvoorziening voor dit project hebben we gepresenteerd onder de grondexploitaties. Een te verkopen pand hebben we afgewaardeerd naar de verwachte opbrengstwaarde. Hierdoor daalde de boekwaarde. Een toelichting op de lopende grondexploitaties leest u in de paragraaf Grondbeleid (2.2.7) en in deelprogramma 2A Passend wonen (2.1.2).

Leningenportefeuille

We namen geen nieuwe leningen op. We losten € 1,0 mln op de leningen af. Aan het einde van het jaar resteert nog een leningschuld van € 12,8 mln.

Reserves en voorzieningen

We haalden per saldo € 1,2 mln uit de reserves. In de toelichting op de programma's (2.1) en de toelichting baten en lasten op kostensoorten (3.4.5) geven we de bestedingen weer. In de toelichting op de balans gaan we gedetailleerder in op de reserves en voorzieningen.

Over de rentelasten

Het renteschema hieronder geeft inzicht in de rentebaten en rentelasten en de verdeling ervan. Onder het schema lichten we de verschillende onderdelen uit dat schema toe.

Renteschema (bedragen in €)	Begroot	Werkelijk
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	623.559	615.936
af: De externe rentebaten	119.162	189.335
<i>Totaal toe te rekenen externe rente</i>	<i>504.397</i>	<i>426.601</i>
af: De rente die aan de grondenexploitatie moet worden doorberekend		-
af: De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		-
<i>Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	<i>504.397</i>	<i>426.601</i>
bij: Rente over eigen vermogen		-
bij: Rente over voorzieningen	75.368	75.388
<i>De aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	<i>579.765</i>	<i>501.989</i>
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	582.139	575.320
Renteresultaat op het taakveld treasury (+=voordelig, -=nadelig)	2.374	73.331

Wat betalen we voor de opgenomen leningen

We betaalden op de langlopende leningen € 597.000 rente. Het gemiddelde rentepercentage op deze aangetrokken leningen bedraagt 4,5%. Het verloop van de leningportefeuille en de restant looptijd leest u in de toelichting op de balans (3.3.3). De overige lasten zijn voor de beheerkosten van uitgeleende gelden.

Welke rente ontvangen we op de uitgezette leningen

De baten krijgen we uit de in het verleden afgesloten personeelshypotheken, leningen aan verbonden partijen en leningen voor doelen (zoals starters- en duurzaamheidsleningen). Voor de liquide middelen die wij verplicht onderbrengen bij de Rijksoverheid (schatkistbankieren) hebben we, vooral vanaf het laatste kwartaal, € 80.000 aan rente ontvangen (2021 € 0).

We voegen rente toe aan de voorziening afkoopsommen onderhoud graven

De afkoopsommen voor onderhoud van graven berekenen we door de (toekomstige) jaarlijks verschuldigde bijdragen uit te drukken in een bedrag op het moment van afkoop. Hiervoor rekenen we met een percentage van 3%. Aan de voorziening, waarin de afkoopsommen worden gestort, voegen wij ook 3% rente toe. Dit doen we om de jaarlijks vrijval (bijdrage aan de exploitatie) gelijk te laten lopen met het dat geldende (berekende) tarief.

Aan de voorziening afkoopsommen onderhoud graven voegden we € 75.000 rente toe.

Hoe rekenen we de rente toe aan de taakvelden

Op basis van de investeringen binnen de diverse taakvelden (zoals wegen, onderwijs of afval) rekenen wij de rentelasten toe aan die taakvelden. Hiervoor hanteren we een percentage van 1,0%. Voor 2022 is een voordelig resultaat ontstaan door de vergoede rente op het schatkistbankieren. Dit voordelige resultaat van € 73.000 verantwoorden we in de rekening van

baten en lasten onder de noemer 'saldo financieringsmiddelen'. Het bedrag is ook terug te vinden in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen (3.4.2).

2.2.5. Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Een goede bedrijfsvoering is belangrijk. Zowel voor onze eigen organisatie als voor onze dienstverlening. We deden door de coronacrisis ervaringen op in digitaal- en hybride werken. We zetten deze koers door en bleven investeren in de mogelijkheden om digitaal samen te werken. Daarnaast zagen we dat er veel meer ruimte was voor fysieke ontmoetingen en het contact met onze inwoners. De informatiebeveiliging en privacy blijft een belangrijk aandachtspunt. Wat we hiervoor doen beschrijven we in deze paragraaf.

Ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering

Klantadvies en Burgerzaken

We ontwikkelden onze digitale producten en diensten door

Meer over het uitvoeringsprogramma hebt u gelezen in deelprogramma 4A Besturen (2.1.4).

We verbeterden de schriftelijke klantcommunicatie

We organiseerden voor onze medewerkers trainingen voor schriftelijke klantcommunicatie. De trainingen werden goed bezocht.

We archiveerden digitaal verschillende taakapplicaties

We voerden taakapplicaties in waardoor we digitaal kunnen archiveren. Om de transitie van een papieren- naar een digitaal archiefsysteem te maken implementeerden we iArchief. Dit is het archiefsysteem voor iZaaksuite, participatie en burgerzaken. We inventariseerden processen en documenten die daar gebruikt werden. De leverancier richtte een testomgeving in.

Personeel en organisatie

We ontwikkelden het hybride werken

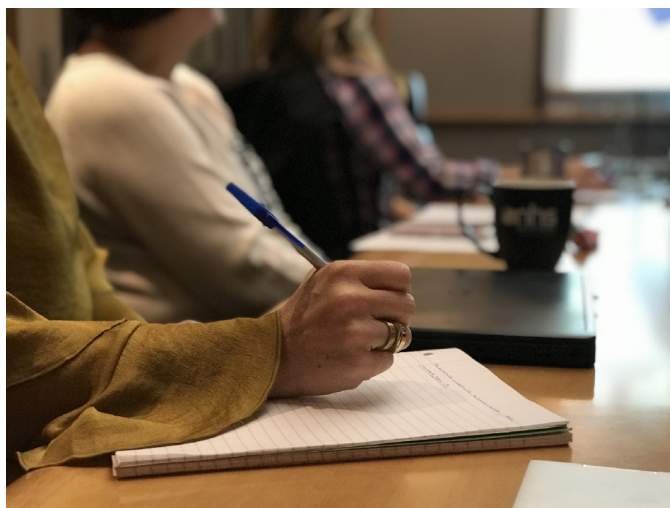
We werkten hybride, wat we activiteitgericht werken noemen. De plek waar we ons werk deden was afhankelijk van het type werk, het doel van de activiteit en de gewenste mate van interactie. Deze manier van werken zorgt er mede voor dat we aantrekkelijk zijn voor nieuwe medewerkers, ook buiten de regio.

We voerden een nieuw functiewaarderingsstelsel in

We doorliepen in 2022 het instellen van het functiewaarderingsstelsel HR21 in. Het stelsel helpt in te spelen op veranderingen die zich voordoen in functies bij onze organisatie. De arbeidsmarkt staat onder druk. Steeds vaker was het een zoektocht om de juiste kandidaten te vinden voor onze vacatures.

We besteedden extra aandacht aan positieve gezondheid

We gaven in de vitaliteitsweek aandacht aan de diverse vormen van vitaliteit. Tips en workshops om mentaal en fysiek gezond te blijven, stonden ook in 2022 weer op de agenda. We bereidden het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) voor. Om medewerkers de mogelijkheid te geven extra aandacht te besteden aan de positieve gezondheid, werkten we de mogelijkheid uit om in 2023 een vrijblijvend PMO aan te bieden. Het doel van het PMO is het opsporen van beginnende gezondheidsproblemen.

We hielden aandacht voor leren en ontwikkelen

We bleven leren en ons ontwikkelen. Activiteitgericht werken vraagt om een professionele manier van werken en digitale vaardigheden. Hier kregen we door training en begeleiding meer vaardigheden in. Nieuwe medewerkers namen we actief mee om zich deze vaardigheden snel eigen te kunnen maken. De participatiemaatschappij vraagt andere vaardigheden van ons. We hebben te maken met betrokken en kritische inwoners, dat vroeg inzet van ons op samenwerking en het creëren van draagvlak. Bronckhorst Leert Door bleef de paraplu waar alle leer- en ontwikkelvragen én het aanbod bij elkaar komen.

We vertraagden opgave gestuurd werken in de hele organisatie

Door uitstel van de Omgevingswet vertraagde het tempo van het oefenen in de leer en werkomgeving. Doordat we meer tijd kregen zijn we bij de invoering van de wet nog beter voorbereid.

Overzicht van medewerkers

Hieronder staat op uw verzoek een overzicht van de fte's met een specificatie naar tijdelijke- en vaste dienstverbanden en de vacatures. In het overzicht staan niet de raadsleden, collegeleden, WSW-medewerkers, Babsen, ingehuurd medewerkers en stagiaires.

	Werkelijk 2021 Aantal mw	Werkelijk 2021 Aantal Fte	Begroot 2022 Aantal mw	Werkelijk 2022 Aantal mw	Begroot 2022 Fte	Werkelijk 2022 Fte
Vast dienstverband	264	236,9	270	272	241,5	244,6
Tijdelijk dienstverband	34	32	27	35	25,8	32,0
Totaal	298	268,9	297	307	267,3	276,6
vacatures		13,6			15,9	6,4
Totaal	298	282,5	297	307	283,2	283,0

Informatievoorziening en automatisering

We voerden het uitvoeringsprogramma dienstverlening verder uit

Meer over het uitvoeringsprogramma hebt u gelezen in deelprogramma [4A Besturen \(2.1.4.\)](#).

We verzorgden de migratie van onze telefonie

We migreerden onze telefoniediensten van de eigen leverancier naar ICT-samen. Hiermee bevorderden we de uniformiteit en daarmee de efficiëntie in de samenwerking. Vaste telefonie werd overgezet naar een nieuw systeem. Echter, het gebruik van het nieuwe systeem vereist veel handelingen en functionaliteiten missen. We beslisten te zoeken naar een beter passende optie. We schreven ons via ICT-samen in voor een nieuwe VNG-aanbesteding GT2-connect. Ook de

mobiele telefonie migreerde naar ICT-samen/T-mobile. Hiermee haakten we aan op de VNG-aanbesteding GT-mobiel.

We faciliteerden plaats- en tijdonafhankelijk werken

We startten met het wijzigen van het werkplekconcept om het hybride werken optimaal te ondersteunen. Voor de pilot ontmantelden we 22 vaste- en vervingen ze door 16 hybride werkplekken. We maakten een transitie van werken met Ipads naar werken met laptops en creëerden zo een betere en veilige manier van hybride werken. Om collega's mee te nemen in het hybride/digitale werken gaven we de trainingen 'Werken met de presentatieschermen (Kik&Ga Workshop)' en 'Workshop MS Whiteboard'. Daarnaast maakten we korte instructiefilmpjes. De digicoach hielp collega's bij vragen en stond ze bij met advies over het digitaal werken.

We deden meer projecten in de ict-samenwerking

ICT-samen realiseerde met ons verschillende projecten uit de jaarplanning :

- Alle presentatieschermen in de vergaderzalen rolden we opnieuw en uniform uit.
- Op nagenoeg alle programmatuur brachten we *two factor* authenticatie aan (extra authenticatie via telefoon).
- We voerden 24/7 uur monitoring in van de systemen en beschikbaarheid van systeembeheer voor continuïteit en veiligheidssysteembeheer.
- We migreerden de Windows 2008/2012 servers naar 2016/2019.
- Alle mobiele apparatuur voorzagen we van een tool zodat we mobiele apparatuur volledig kunnen beheren. Zo zijn gegevens versleuteld en kunnen we o.a. benodigde updates afdwingen en bij verlies van apparatuur deze op afstand leeg maken.

Planning en control

We voerden een nieuw financieel pakket in

De invoering, inrichting en vulling van een nieuw financieel pakket vroeg veel tijd van veel medewerkers. Op 31 december stond het systeem klaar. Vanaf 2023 wordt het systeem in gebruik genomen. We ontwikkelden via hulpteksten en door afscherming van onnodige invulschermen een gebruiksvriendelijke manier om financiële handelingen uit te voeren.

We maakten een verklaring voor de rechtmatigheidsverantwoording

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording verschoof naar 2023. Dit maakte dat wij in 2022 nog niet zelf de rechtmatigheidsverantwoording af hoefde te geven. Dit lag nog bij de accountant. In 2022 troffen we alle voorbereidingen om zelf de rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven. De resultatenleest u verder op bij '[We maken werk van rechtmatigheid](#)'.

Facilitaire zaken

We veranderden de kantoorinrichting

We richtten een pilotomgeving in, ondersteunend aan een nieuwe manier van werken. In de pilotomgeving zorgden we door aanlandplekken en een creatieve overlegruimte voor ruimte om samen te werken en om creëren te bevorderen. Er waren reguliere werkplekken en er waren concentratiewerkplekken om rustig te kunnen werken. Bellen of overleg in teams kon in Cabins en voor overleggen was er een teamruimte in huiselijke sfeer. We vroegen collega's die van de pilotomgeving gebruik maakten om reacties en ervaringen. Deze verzamelde reacties gebruikten we als input voor de invulling voor ons huisvestingsvraagstuk in 2023.

De vervanging van de dienstauto's naar elektrische voertuigen zetten we in gang

We deden onderzoek naar het huidige gebruik van de dienstauto's van het gemeentehuis en bereidden een Programma van Eisen voor. Vanwege prioritering in capaciteit stelden we in het najaar een Programma van eisen voor een aanbesteding op. Met het aanbesteden starten we begin 2023. Gelet op de actuele ontwikkelingen in de levertijden, verwachten we dat levering van de voertuigen plaatsvindt in 2024. Gezien de staat van ons wagenpark is dat voor de continuïteit geen probleem.

We konden niet de vervangingen voor het gebouwtoegangssysteem uitvoeren

We wilden de lezers en software behorende bij het gebouwtoegangssysteem voor het gemeentehuis vervangen. We stelden hiervoor een protocol op rondom gebruik van persoonsgegevens voor gebouwtoegang. Door vertraging in de doorontwikkeling van de software van het gebouwtoegangssysteem bij de externe leverancier, konden zij de lezers en de software nog niet vervangen. De verwachting is dat het in de eerste helft van 2023 wordt vervangen.

Communicatie

We ontwikkelden een nieuwe website

We gingen over naar een nieuwe website, die voldoet aan de digitale eisen en behoeften van de inwoners. Met de komst van deze nieuwe site verbeterde o.a. de zoekmachine. De site is geoptimaliseerd voor het gebruik van smartphone en tablet. De menustructuur is vereenvoudigd en de website voldoet beter aan toegankelijkheidseisen.

We maakten meer digitale en visuele communicatie

We zetten steeds vaker filmpjes, digitale nieuwsbrieven, beeldmateriaal en infographics in om teksten te ondersteunen. Bijvoorbeeld bij de gemeenteraadsverkiezingen, arbeidsmarktcommunicatie, VO Vorden en Wonen.

We fristen onze huisstijl op en pasten al veel uitingen hierop aan. Door steeds meer met beeld te communiceren is dat ook behulpzaam voor onze social media. Onze communicatiestrategie pakten we steeds meer doelgroepgericht aan.

We experimenteerden met tools en werkwijzen bij participatietrajecten

We legden afspraken vanaf het begin helder vast. We actualiseerden onze werkwijze voor communicatie- en participatieadvies, waarin we afspraken vanaf het begin helder vastlegden. Dit deden we aan de hand van ons Bronckhorster participatieplan. In de praktijk hebben we dat ingezet voor o.a. participatieprojecten voor de vijf uitbreidingslocaties woningbouw.

We adviseerden voor verschillende externe communicatietrajecten

Voor verschillende plannen en projecten gaven we communicatieadvies en zetten we communicatie-activiteiten in. We deden dat o.a. voor de gemeenteraadsverkiezingen en coalitieprogramma's, coronasituatie, de ondersteuning van Oekraïense vluchtelingen, de energiecrisis, Wonen, arbeidsmarktcommunicatie, inkoop sociaal domein, biodiversiteit en duurzaamheid.

Juridische zaken

We zorgden dat de juridische kennis in de organisatie groter werd

We droegen zorg voor bewustwording van (nieuwe) medewerkers:

1. Door uitleg over het doorlopen van procedures en het opstellen van besluiten.
2. Via casuïstiek-advisering bij het opstellen van beschikkingen. We attendeerden op het belang van het benoemen van de juiste juridische grondslag en een goede motivering van het besluit.
3. Via advies en ondersteuning bij het opstellen van verordeningen en beleidsregels, overige beleidsstukken en nota's.

Op 'Bronckhorst Leert Door' vulden we de leerlijn 'Juridische kaders voor medewerkers van de gemeente' aan met een nieuwe leerlijn 'overeenkomsten sluiten'. We brachten de leerlijnen meerdere malen onder de aandacht van alle medewerkers.

We volgden veranderende wetgeving

Bij het adviseren en ondersteunen bij het opstellen van (model)brieven, verordeningen en beleidsregels letten we op het benoemen van de juiste wetgeving.

We zorgden voor een actualisatie van het Delegatiebesluit en het Besluit 'Mandaat, volmacht en machtiging' door wijzigingen van wetgeving hierin op te nemen. We droegen bij aan de invoering van nieuwe en gewijzigde wetgeving, die de gehele organisatie betrof of een grote impact had op de organisatie.

Zo werd de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld tot 2024. We waren betrokken bij het opstellen van het omgevingsplan. We stelden de 'Verordening nadeelcompensatie' en de 'Verordening op de commissie ruimtelijk kwaliteit en erfgoed' op. Meer over de Omgevingswet las u in deelprogramma 2A Passend wonen (2.1.2.). De Wet open overheid werd voor een deel

in de organisatie geïmplementeerd, meer hierover leest u verderop in deze paragraaf onder 'We zijn een Open Overheid'. Ook de inwerkingtreding van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer werd uitgesteld tot 2024. We volgden de ontwikkelingen en zorgden voor de inventarisatie van de formele berichten die onder deze wet vallen. Daarnaast brachten we de vereisten van de wet onder de aandacht.

We hadden extra aandacht voor informatiebeveiliging en privacy

Omgaan met veiligheidsincidenten was een belangrijk onderdeel van ons dagelijks werk

Er kwamen 177 veiligheidsmeldingen binnen via ons interne Topdesk portaal (2021 : 187). Bij het grootste aantal hiervan ging het om spammeldingen. Deze leidden niet tot incidenten. Van de Informatiebeveiligingsdienst Nederlandse Gemeenten (IBNG) kwamen veel meldingen binnen. In samenwerking met ICT Samen reageerden we alert en handelden we de meldingen volgens procedure af. ICT Samen stelde een informatiebeveiligiger om zo de informatiebeveiliging verder te professionaliseren. Er kwamen in tegenstelling tot andere jaren geen meldingen binnen via de mogelijkheid op de website.

Datalekken pakten wij serieus op

Datalekken zijn incidenten met persoonsgegevens. Deze pakten we op via een aparte procedure en meldden we in een intern datalekregister. We beoordeelden aan de hand van het risico voor betrokkenen of we het lek moeten melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en aan de direct betrokkenen. We namen 10 incidenten op in het interne datalekregister waarbij mogelijk persoonsgegevens betrokken waren en daarvan beoordeelden we er negen als datalek. Van die negen was er één zodanig dat we die bij de Autoriteit Personen meldden.

Bewustwording hielp om het aantal veiligheidsincidenten te beperken

Binnen uitvoeringsplan 'Structurele aandacht voor informatiebeveiliging en privacy' verplichtten we nieuwe collega's deelname aan de geactualiseerde bewustwordingsgame 'spion op je pad'. We organiseerden dit jaar 11 sessies voor in totaal 83 medewerkers. We schaften een programma aan waarmee we bewustwording structureel kunnen inzetten in de organisatie. We hielden met de VNOG als initiatiefnemer een cyberoefening waarbij o.a. openbare orde en veiligheid, college, CISO, FG, management en politie deelnamen.

We legden verantwoording af over onze informatieveiligheid

Wij legden verantwoording af over informatieveiligheid via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) via de Collegeverklaring en de jaarrekening. Dit alles werd vooraf door een externe auditor beoordeeld en akkoord bevonden. Voor één van de digid-aansluitingen was eerst een her-audit nodig omdat het autorisatieproces beter kon. Na onze aanpassingen

was zowel de auditor en Logius (zij beheert de landelijke generieke ict-voorzieningen voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken) akkoord.

We pasten onze beleidskaders aan voor verschillende onderwerpen

- We stelden een nieuw informatiebeveiligingsbeleid 2022-2026 vast.
- We werkten aan een nieuw privacy beleid en dat is bijna klaar voor besluitvorming.
- Het onderwerp digitale weerbaarheid en veiligheid inwoners en bedrijven uit de resolutie 'Digitale Veiligheid' namen we mee in het opstellen van het 'Integraal veiligheidsbeleid 2023-2026', waar in februari 2023 over beslist wordt. Een voorbeeld van preventie is de informatiebijeenkoms 'Bescherm uzelf tegen fraude en oplichting' die we in oktober in Steenderen hielden.
- Via twee onderzoeken keek zowel de rekenkamer (Rekenkameronderzoek) als een externe partij namens de provincie (Project Troje) naar informatieveiligheid vanuit de oogpunten 'techniek, mens en organisatie'. De uitkomsten van beide rapporten namen we op in ons jaarplan.

We maken werk van rechtmatigheid

Vanaf 2023 nemen we een rechtmatigheidsverantwoording op bij de jaarrekening. Hierin verklaren we ons over het financieel rechtmatig handelen van het afgelopen jaar. Dit sluit aan bij de wetswijziging die vanaf 2023 geldt. Over het jaar 2022 geven we formeel nog niet de verantwoording af, maar oefenen we alvast met de rechtmatigheidsverantwoording. Om die reden nemen we hier in de paragraaf Bedrijfsvoering informatie op, zoals u ook vanaf 2023 van ons mag verwachten. De accountant geeft, evenals voorgaande jaren, over 2022 een verklaring af op de rechtmatigheid.

Inleiding

Na ons besluit in juli 2022 over het interne controleplan en het normenkader, informeerden we u over het normenkader. De accountant hanteert hetzelfde normenkader in zijn controles. Naast de toetsing op de (financiële) rechtmatigheid, kijken we in onze controles naar de opzet, het bestaan en de werking van een proces. Zo helpen we de organisatie verder om processen te verbeteren. De meest risicovolle processen toetsen we. Die staan hieronder weergegeven. De mate van (financiële) risico's in het proces geven we weer met 'laag' (minder risicovol), 'midden' (meer risicovol) en 'hoog' (meest risicovol). Vervolgens geven we een oordeel over de rechtmatigheid in het proces en lichten we de belangrijkste (beheers)maatregelen of verbeteracties toe.

We oefenden met de verantwoording voor financiële rechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidsverantwoording spreken we met u een verantwoordingsgrens en een rapporteringsgrens af. Omdat deze voor 2022 niet zijn vastgesteld, houden we de lijn van de accountant aan. De accountant hanteert een goedkeuringstolerantie van maximaal 1% voor fouten en maximaal 3% voor onzekerheden. De percentages worden berekend over de totale lasten van de gemeente inclusief de toevoegingen aan de reserves. Daarnaast rapporteert de accountant elke fout of onzekerheid die hij constateert vanaf € 50.000 aan de raad.

Proces	Risico	Financieel rechtmatig?	Belangrijkste maatregelen
Lasten			
Inkopen en aanbestedingen	Hoog	Ja	Implementatie lokaal inkoopbeleid
Salarissen en personeel	Midden	Ja	
Jeugdhulp	Hoog	Ja	
Wmo	Hoog	Ja	
Uitkeringen Participatiewet	Hoog	Ja	
WSW	Midden	Ja	

Proces	Risico	Financieel rechtmatig?	Belangrijkste maatregelen
Subsidies	Midden	Ja	
Leerlingenvervoer	Midden	Ja	
Baten			
Treasury	Laag	Ja	
Leges omgevingsvergunningen	Midden	Ja	
Verhuur/verkoop gemeen-telijke accommodaties	Laag	Ja	
Overig			
Memorialen	Laag	Ja	
Crediteurenstamgegevens	Midden	Ja	
Begrotingswijzigingen	Laag	Ja	
Investeringsen	Laag	Ja	

Naast de processen zoals beschreven in het interne controleplan, is dit jaar specifiek aandacht geweest voor het leefgeld voor de vluchtelingen uit de Oekraïne. Deze controle valt formeel onder de Participatiewet. Met de snelle invoering van de regeling waren relatief weinig regels gemoeid. Gedurende het jaar zijn deze regels meerdere malen op meerdere punten aangescherpt. We voerden op enkele posten controle uit. Op basis van de posten hebben we geen onrechtmatigheden geconstateerd. Met de meest recente aanpassing van de regels is ook het proces gewijzigd. In 2023 richten we ons in de controle eerst op de toetsing van de opzet en de werking van het proces. Vervolgens kunnen we de rechtmatigheid toetsen.

Financiële onrechtmatigheden boven rapporteringsgrens bij inkoop

We constateerden in het proces inkoop en aanbesteding een fout die de rapporteringsgrens van € 50.000 overschrijdt:

- Zowel het cluster Strategie als het Datalab GO heeft een gelijksoortige aanbesteding gedaan bij dezelfde partij. Met de dienstverleningsovereenkomst spraken we met de deelnemende gemeenten af dat we Datalab GO beschouwen als projectorganisatie. Het is een eigen entiteit waar we als gemeente gastheer voor zijn. Administratief en juridisch gezien, is Datalab GO echter geen eigen entiteit. Administratief en juridisch is het Datalab te beschouwen als een (bijzonder) cluster. Hierdoor had de aanbesteding van beide samengevoegd moeten worden en overschrijdt deze de grenzen van een Europese aanbesteding. Het betreft een financiële onrechtmatigheid van € 164.000.

We bleven binnen de goedkeuringstolerantie

We constateerden in 2022 geen andere financiële onrechtmatigheden die de rapportagegrens overschrijden. De som van de onrechtmatigheden komt niet boven de 1% van de totale lasten van de gemeente inclusief de toevoegingen aan de reserves. Hiermee blijven de onrechtmatigheden binnen de goedkeuringstolerantie.

We nemen beheersmaatregelen voor ons inkoopbeleid

Om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen nemen we beheersmaatregelen. Voor het inkoop en aanbestedingsproces betekent dit dat we het lokaal inkoopbeleid implementeren. Hierin zijn maatregelen opgenomen om onrechtmatigheden te voorkomen en zetten we in op het bewust bekwaam maken van onze medewerkers.

We kennen ook een formele rechtmatigheid

Volgens de uitgangspunten van de BBV geven we een oordeel op de financiële rechtmatigheid. Maar daarnaast informeren we u ook over de formele rechtmatigheid. Het gaat hierbij om onrechtmatigheden die zich niet direct vertalen naar baten, lasten en/of balansmutaties (zoals financiële rechtmatigheid). Het gaat hierbij veelal om formele fouten, zoals bijvoorbeeld het overschrijden van een beslistermijn. Hoewel deze onrechtmatigheden niet betrokken worden in

de rechtmatigheidsverantwoording, betreft het veelal onrechtmatigheden die we graag verbeteren om risico's in het proces te beheersen of om het proces efficiënter of effectiever te laten verlopen.

De vastlegging van informatie bleek een rode draad te zijn

We zien in de formele onrechtmatigheden één belangrijke rode draad: we constateren in meerdere processen (o.a. bij inkoop, sociaal domein en subsidies) dat de vastlegging van relevante informatie een aandachtspunt is. Door het ontbreken van de vastlegging is informatie niet reconstrueerbaar. Dit zorgt voor onvoldoende transparantie in het proces, bemoeilijkt de overdraagbaarheid, zorgt voor beperkte aantoonbaarheid naar de inwoner. Als beheersmaatregel werken we in verschillende processen aan afspraken over de vastlegging en vinden er meer controles in de lijn plaats.

Prestatieverklaringen

Wanneer we de BBV volgen, maken de prestatieverklaringen die we toetsen, geen onderdeel uit van de rechtmatigheid maar getrouwheid. Met de prestatieverklaring gaat het om het waarborgen dat de prestatie is geleverd waarvoor we als gemeente betalen. Hoewel we controles hierop uitvoeren, is het aan de accountant om hierover een oordeel te geven.

De BBV geeft aan dat ook de juistheid rond zorgfacturen niet valt onder de rechtmatigheidsverantwoording, maar behoren bij aspecten van het getrouwe beeld. Evenals bij de overige facturen kijken we bij de zorgaanbieders naar de prestatieverklaringen. Deze worden door de aanbieders bevestigd met hun accountantsverklaringen. Voor zorgaanbieders die voor minder dan € 125.000 aan zorg leveren, mag een accountantsverklaring achterwege blijven. We maken een finale afrekening voor deze aanbieders; dit is een akkoord tussen aanbieder en gemeente dat onze administratie op elkaar aansluiten. Voor aanbieders met minder dan € 10.000 zorg, ontvangen we een bestedingsverklaring. Actief zorgen we dat de informatie ontvangen wordt, zodat we de onzekerheid zo laag mogelijk houden. Ondanks de controles en actieve inzet is een oordeel over de onzekerheid en de getrouwheid aan de accountant.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

We kennen geen beleid op Misbruik en Oneigenlijk gebruik. In 2023 stellen we dit beleid op. Het afgelopen jaar constateerden we geen fraude binnen de organisatie.

2.2.6. Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

We nemen deel in samenwerkingsverbanden waarbij we een bestuurlijke invloed kunnen uitoefenen en waaraan we financieel willen bijdragen. Dit heet 'verbonden partijen' in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). We nemen deel in zes gemeenschappelijke regelingen en in zeven bedrijven. We nemen daarnaast deel in stichtingen en verenigingen vanuit onze ambitie.

We nemen deel in gemeenschappelijke regelingen

We nemen deel aan gemeenschappelijke regelingen omdat wij verantwoordelijk zijn voor bepaalde taken die wij niet zelfstandig kunnen of willen uitvoeren. Soms zijn dit puur uitvoeringstaken (Stadsbank), soms gaat dit samen met beleidsontwikkeling (VNOG) en soms gaat het om regionale taken (Regio Achterhoek). Het bestuur van deze gemeenschappelijke regelingen bestaat uit een afvaardiging van de deelnemers. De besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. Met deze constructie dragen wij in feite een stuk autonomie, waarvoor wel een eigen verantwoordelijkheid geldt, over aan een samenwerkingsverband. Dit maakt een samenwerkingsverband onafhankelijk. We nemen deel in zes gemeenschappelijke regelingen.

	GGD Noord en Oost Gelderland (GGD NOG)
Programma	1A Vitale inwoners en samenleving
Vestigingsplaats	Warnsveld
Doelstelling en belang	Gezondheidsdienst om uitvoering te geven aan de taken die vallen onder de Wet Publieke Gezondheid.
Partijen	22 gemeenten uit de Achterhoek, Midden IJssel, Oost- en Noord Veluwe
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder E.W. Blaauw
Risico's	De reserve basisproducten reserveren de deelnemende gemeenten voor 50% zelf, zijnde 2,5% van de omzet van de basisproducten. De reserve plusproducten wordt volledig bij de GGD aangehouden en is 20% van de omzet van plusproducten.
Onderwerpen	De GGD NOG richt zich in de jaren 2019-2023 op de volgende prioriteiten: NOG gezondere jeugd, NOG gezondere leefomgeving, NOG gezonder oud worden en NOG gezondere leefstijl.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal inwoners

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	587.262	605.090	602.935
Bijdrage per inwoner	16,27	16,86	16,71

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Eigen vermogen	2.835.000	2.405.000	NB
Vreemd vermogen	10.226.000	2.790.000	NB
Resultaat	77.000	23.000	NB

	Stadsbank Oost Nederland (SON)
Programma	1B Toegang en individuele voorzieningen
Vestigingsplaats	Enschede
Doelstelling en belang	Begeleiden van huishoudens en mensen met een problematische schuldsituatie en het stabiliseren van hun financiële situatie.
Partijen	22 gemeenten in Oost-Nederland (Achterhoek en Twente)
Vertegenwoordiging	Dagelijks en Algemeen bestuur: wethouder E.W. Blaauw
Risico's	Afname kredietomzet. Een laag risicoprofiel.
Onderwerpen	Er is ingezet op nieuwe ontwikkelingen voor schuldregelen, lokale aansluiting versterken en aandacht preventie. Een traject dat in 2022 en 2023 doorloopt.
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Bijdrage is voor 50% op basis van het aantal huishoudens en 50% op basis van afgenomen producten en diensten

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	158.318	200.000	196.301
Bijdrage per inwoner	4,39	5,57	5,44
Eigen vermogen	1.088.300	1.088.300	NB
Vreemd vermogen	14.781.400	14.828.700	NB
Resultaat	-117.200	-79.000	NB

	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)
Programma	2B Aantrekkelijke leefomgeving
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doelstelling en belang	Multidisciplinaire voorbereiding en bestrijding van rampen en grote incidenten. Deze taken zijn verankerd in de Wet veiligheidsregio's.
Partijen	22 gemeenten uit de Achterhoek, Midden IJssel, Oost- en Noord Veluwe
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: burgemeester M. Besselink
Risico's	De bedrijfsvoering binnen VNOG is verder geoptimaliseerd, waardoor de financiële risico's verder zijn afgenomen.
Onderwerpen	De VNOG werkt met een 'Toekomstvisie' waarbij accentkeuzes gemaakt zijn in wat voor soort veiligheidsregio de VNOG dient te zijn. De 'Toekomstvisie' beschrijft onderwerpen waarop een impuls plaatsvindt en onderwerpen waarop een besparing plaatsvindt. In 2026 moeten alle 'Opdrachten' zijn uitgevoerd.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Verdeling volgens systematiek van Algemene uitkering (voor 2021 t/m 2024)

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	2.078.572	2.287.253	2.287.253
Bijdrage per inwoner	57,60	63,74	63,40
Eigen vermogen	15.524.888	8.776.000	NB
Vreemd vermogen	38.213.577	48.954.000	NB
Resultaat	5.255.817	-343.000	NB

	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL)
Programma	2B Aantrekkelijke leefomgeving
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Wettelijke archieftaken uitvoeren volgens de Archiefwet en overige erfgoedtaken zoals documentatie, onderzoek en publieksdiensten.

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL)	
Partijen	Gemeenschappelijke Regeling van acht Achterhoekse gemeenten. De deelnemende gemeenten zijn: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder A.R. Peppelman
Risico's	-
Onderwerpen	Aantal overgedragen en wettelijk nog over te dragen meters archief, waarvan de prijs per meter voor 4 jaar is vastgesteld in de meerjarenbegroting ECAL 2019-2022
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal over te brengen meters per eind 2018

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	246.556	257.454	241.563
Bijdrage per inwoner	6,83	7,17	6,70
Eigen vermogen	NB	102.965	NB
Vreemd vermogen	NB	594.568	NB
Resultaat	NB	-55.121	NB

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	
Programma	3B Duurzaamheid
Vestigingsplaats	Hengelo (Gld.)
Doelstelling en belang	Behandeling van de aanvragen voor vergunningen, toetsing meldingen en toezichts- en handhavingstaken volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast advies (op verzoek) bij de opstelling van beleid en bij specifieke projecten.
Partijen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost-Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk, Zutphen en Provincie Gelderland
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Budgetten voor formatie, contracten en overheadkosten.
Onderwerpen	Het 'Project Risico en Effectgericht toezicht' binnen de ODA is een continu proces. Daarnaast vinden de voorbereidingen plaats voor de effecten die de nieuwe Omgevingswet met zich mee brengt.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Afgenomen producten

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	921.200	998.000	1.013.900
Bijdrage per inwoner	25,53	27,81	28,10
Eigen vermogen	354.000	150.000	NB
Vreemd vermogen	1.718.000	1.060.000	NB
Resultaat	104.000	-	NB

Regio Achterhoek (RA)	
Programma	4A Besturen
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Invulling geven aan de Achterhoek visie 2030 'Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit' in samenwerking met de zeven gemeenten, de ondernemers en de maatschappelijke organisaties in de Achterhoek
Partijen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: burgemeester M. Besselink. Achterhoek Board: Wethouder E. Gosselink. Verder zijn de wethouders als (agenda)lid vertegenwoordigd aan de thematafels en zijn er afgevaardigden in de Achterhoek Raad.
Risico's	Overdracht stortplaatsen en subsidie-afwikkelingen. De benodigde weerstandscapaciteit is beschikbaar in de Algemene reserve van de Regio.
Onderwerpen	Vanuit zes thematafels wordt er met overheid, ondernemers en onderwijs gewerkt aan de visie Achterhoek 2030: 'Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit'. De thematafels zijn: Smart werken en innovatie, de gezondste regio, mobiliteit en bereikbaarheid,

	Regio Achterhoek (RA)
	wonen en vastgoed, circulaire economie en energietransitie, onderwijs en arbeidsmarkt. Eind 2022 is een nieuwe regiodealaanvraag ingediend bij het Rijk. Ter overbrugging van de periode tot aan de nieuwe regiodeal is een bedrag van ruim 5 miljoen beschikbaar gesteld voor projecten die een bijdrage leveren aan de Achterhoek Visie 2030.
Rapportages	Begroting, bestuursrapportages en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal inwoners. Bij de Regiodeal gaat het om cofinanciering op basis van baat.

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	246.120	247.944	249.320
Bijdrage per inwoner	6,82	6,91	6,91
Eigen vermogen	NB	5.954.000	NB
Vreemd vermogen	NB	22.728.000	NB
Resultaat	NB	-447.000	NB

We nemen deel in vennootschappen en coöperaties

We nemen deel in bedrijven als aandeelhouder. We kunnen invloed uitoefenen via de vergadering van aandeelhouders. We hebben aandelen in zes ondernemingen, waarbij we bij twee ook dividend ontvingen (Alliander en BNG).

	Amphion
Programma	2B Aantrekkelijke leefomgeving
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Beschikbaarheid van een cultureel centrum in de gemeente Doetinchem ter bevordering van het culturele leven in Oost-Gelderland.
Partijen	De gemeenten Doetinchem, Montferland, Bronckhorst en Oude IJsselstreek
Vertegenwoordiging	In de raad van Commissarissen zitten geen bestuurders van aandeelhoudende gemeenten. Algemene vergadering van aandeelhouders: wethouder E.W. Blaauw
Risico's	Waarde van het pand en bij eventuele liquidatie van het bedrijf verlies van de waarde van de aandelenportefeuille.
Onderwerpen	De gemeente Doetinchem heeft de individuele culturele organisaties Amphion, Muziekschool Oost-Gelderland en de Gruitpoort samengebracht in Cultuurbedrijf Amphion. De verschillende organisaties zijn binnen deze samenwerking zelfstandige entiteiten. Binnen deze entiteiten is de gemeente Bronckhorst als aandeelhouder aan de theaterzaal Amphion verbonden. Als vervolg van het fusietraject vindt er een onderzoek plaats in 2023 vanuit bedrijfsvoering of de verschillende entiteiten in één organisatie te brengen.
Rapportages	Geen

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal aandelen	42	42	42
Nominale waarde (x € 1)	19.059	19.059	19.059
Ontvangen dividend	-	-	-
Dividend per inwoner	0,00	0,00	0,00

	Coöperatieve Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (Agem)
Programma	3B Duurzaamheid
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Opwekking van duurzame energie in de Achterhoek aanjagen (energietransitie) en daarmee ook geld en werkgelegenheid in de Achterhoek houden.
Partijen	Van de coöperatie zijn acht Achterhoekse gemeenten lid en 15 lokale energiecoöperaties. Van de energiecoöperaties komen er vier uit Bronckhorst. De coöperatie is 100% aandeelhouder van AGEM Holding BV. Dat is weer 100% aandeelhouder van AGEM Levering BV, AGEM Ontwikkeling BV en Achterhoekse Energieloket BV. Van AGEM Gemeentelijke Energie BV zijn acht Achterhoekse gemeente aandeelhouder

Coöperatieve Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (Agem)	
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Wanneer het verdienmodel van Agem tot onvoldoende resultaten leidt en Agem stopt, gaat de startinbreng van € 105.353 verloren.
Onderwerpen	Agem levering werd eind 2021 geconfronteerd met het faillissement van energiebedrijf Anode. Zij heeft een nieuwe leverancier gevonden, Streekenergie via EnergieVanOns. Verder had Agem ontwikkeling te maken met de netcongestie en veel weerstand bij projecten met energieopwekking, waardoor projecten moeizaam verliepen en langer duren. Het aanjaagfonds (ontwikkelingsfonds via Energiesamen) is in 2022 van start gegaan.
Rapportages	Begroting, jaarplan en jaarstukken

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal aandelen	nvt	nvt	nvt
Nominale waarde (x € 1)	-	-	-
Ontvangen dividend	-	-	-
Dividend per inwoner	0,00	0,00	0,00

Circulus	
Programma	3B Duurzaamheid
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doelstelling en belang	Inzameling en verwerking huishoudelijk afval.
Partijen	De gemeenten Apeldoorn, Epe, Deventer, Brummen, Doesburg, Lochem, Voorst, Zutphen en Bronckhorst
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman Portefeuillehoudersoverleg: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Risico's zijn beperkt. De aandeelhoudersvergadering kan om financiële redenen besluiten geen dividend uit te keren
Onderwerpen	In 2022 is (over 2021) geen dividend uitgekeerd door hoge investeringen en daardoor afnemende solvabiliteit. In december 2022 heeft de aandeelhoudersvergadering een voorstel aangenomen over de vijfjaarlijkse herschikking van de aandelen (verhouding naar aantal inwoners). Van onze 847 aandelen hebben we er 74 verkocht (tegen nominale waarde van € 1,00)
Rapportages	Begroting, jaarplan, kwartaalrapportages en jaarstukken.

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal aandelen	847	847	773
Nominale waarde (x € 1)	847	847	773
Ontvangen dividend	-	-	-
Dividend per inwoner	0,00	0,00	0,00

Alliander	
Programma	AD Dekkingsmiddelen en overhead
Vestigingsplaats	Arnhem
Doelstelling en belang	Aansluiten van klanten op de energienetwerken en het distribueren van gas en elektriciteit. De taken zijn wettelijk bepaald omdat onze samenleving sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van energie.
Partijen	De provincies Gelderland en Noord-Holland, BV Falcon en de gemeente Amsterdam hebben gezamenlijk 75% van de aandelen in bezit. Het overige deel is in bezit van 55 andere gemeentelijke aandeelhouders.
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman Portefeuillehouder: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Bij eventuele liquidatie van het bedrijf verlies van de waarde van de aandelenportefeuille en het dividend in onze begroting. Daarnaast sinds eind 2021 ook onze reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander ter hoogte van € 2.386.341 en de rente daarover. (raadsbesluit van 25 november 2021).
Onderwerpen	Alliander staat voor grote investeringen. Om het eigen vermogen te versterken hebben de aandeelhouders eind 2021 een obligatielening verstrekt ter hoogte van € 600 miljoen

	Alliander
	in totaal. In 2022 werd voor het eerst gesproken over een mogelijke deelname door de Staat in het aandelenkapitaal van Alliander. In 2023 wordt naar verwachting het afsprakenkader hiervoor vastgesteld.
Rapportages	Tussentijdse rapportages en jaarstukken

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal aandelen	539.973	539.973	539.973
Nominale waarde (x € 1)	2.699.865	2.699.865	2.699.865
Ontvangen dividend	370.255	394.000	399.070
Dividend per inwoner	10,26	10,98	11,06

	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Programma	AD Dekkingsmiddelen en overhead
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en belang	Behouden van een belangrijk marktaandeel in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en rendement voor de aandeelhouders.
Partijen	De Staat is houder van 50% van de aandelen, de andere 50% is van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman
Risico's	Verlies van de excellente kredietwaardigheid, scherpe inkooppositie en effectieve bedrijfsvoering. Bij een eventuele liquidatie van het bedrijf, verlies van de waarde van de aandelenportefeuille en dividend.
Onderwerpen	In 2022 is verder gegaan met de uitvoering van haar strategie 'Ons Kompas Naar Impact'. De financiering van de transitie bij de klanten helpt om gezamenlijk maximale maatschappelijke impact te realiseren. Om het strategische partnerschap met klanten te versterken, is besloten tot een aanpassing van de commerciële organisatie.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal aandelen	72.384	72.384	72.384
Nominale waarde (x € 1)	180.960	180.960	180.960
Ontvangen dividend	131.015	165.000	165.036
Dividend per inwoner	3,63	4,60	4,57

	Vitens
Programma	AD Dekkingsmiddelen en overhead
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en belang	Gezonde (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.
Partijen	Gemeenten en provincies (in totaal 111 aandeelhouders)
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman Portefeuillehouder: wethouder W.J.G. Pelgrom.
Risico's	Bij een eventuele liquidatie van het bedrijf verlies van de waarde van de aandelenportefeuille en dividend.
Onderwerpen	Veel innovaties staan op stapel o.a. door klimaatveranderingen en veiligheid (ICT investeringen). Extra investeringen zijn nodig voor de grotere (zakelijke) vraag naar drinkwater en aantal aansluitingen. Ook de vervangingsinvesteringen (m.n. leidingen) zijn groot in de nabije toekomst.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal aandelen	21.362	21.362	21.362
Nominale waarde (x € 1)	21.362	21.362	21.362
Ontvangen dividend	-	-	-
Dividend per inwoner	0,00	0,00	0,00

We nemen deel in stichtingen en verenigingen

We nemen zowel bestuurlijk als financieel deel in twee stichtingen en verenigingen. We zijn niet wettelijk verplicht deel te nemen en de bijdrage kent geen verplichtend karakter, zoals dat bij samenwerkingsverbanden wel zo. We doen hierin vrijwillig mee vanuit ambitie.

	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
Programma	4A Besturen
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en belang	Belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven zijn de kerntaken van de VNG.
Partijen	Alle 342 Nederlandse gemeenten zijn lid van de VNG. Daarnaast zijn ook de gewesten Aruba en Curaçao en de bijzondere gemeenten Bonaire, Saba en Sint Eustatius lid.
Vertegenwoordiging	Stemrecht via de Algemene ledenvergadering, geen vertegenwoordiging in het bestuur van de VNG
Risico's	-
Onderwerpen	Uitvoeren Verenigingsstrategie 'Gemeenten 2024', Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering, Lobby richting kabinet op gebied van o.a. gemeentefinanciën. De activiteiten van de VNG zijn in het VNG Jaarplan 2023 onderverdeeld in zeven hoofdthema's: Inclusieve samenleving, leefomgeving, lokale democratie en veiligheid, informatiesamenleving, uitvoering, actieve ledenorganisatie en ondersteuning organisatie.
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Gewogen inwonerbijdrage en bijdrage voor diensten

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	147.304	158.369	169.723
Bijdrage per inwoner	4,08	4,41	4,70
Eigen vermogen	NB	NB	NB
Vreemd vermogen	NB	NB	NB
Resultaat	NB	NB	NB

	Euregio
Programma	4A Besturen
Vestigingsplaats	Gronau (Dld)
Doelstelling en belang	Grensoverschrijdende samenwerking bevorderen, ondersteunen en coördineren. Een belangrijke taak is de coördinatie van Europese en grensoverschrijdende subsidies (Interreg-programma).
Partijen	Gemeenten in Nederland (Oost-Gelderland en Twente) en Duitsland (Kreis Borken e.o.)
Vertegenwoordiging	De Euregioraad kent in totaal 84 leden. De leden worden benoemd op basis van een politiek-regionale verdeelsleutel. Daarbij wordt binnen het Duitse en Nederlandse gebied rekening gehouden met de bevolkingscijfers. De in de Euregioraad vertegenwoordigde partijen vormen grensoverschrijdende fracties.
Risico's	-
Onderwerpen	Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, Economie & arbeidsmarkt en Maatschappelijke ontwikkeling
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal inwoners

Bedragen in €	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bijdrage van Bronckhorst	10.456	10.455	10.456
Bijdrage per inwoner	0,29	0,29	0,29
Eigen vermogen	2.305.208	2.399.020	NB
Vreemd vermogen	12.188.649	NB	NB
Resultaat	85.415	8.396	NB

Uitgaven voor verbonden partijen

Voor het provinciaal toezicht nemen we de onderstaande informatie op over onze samenwerkingspartners.

Wettelijke bijdragen samenwerkingsverbanden	2020	2021	Begroting 2022	2022
Gemeentelijke Gezondheidsdienst NOG	560	587	605	603
Stadsbank Oost-Nederland	165	158	200	196
Veiligheidsregio NOG	2.257	2.079	2.287	2.287
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	208	247	257	242
Omgevingsdienst Achterhoek	781	903	998	1.014
Regio Achterhoek	245	246	248	249
Totale uitgaven samenwerkingsverbanden	4.215	4.220	4.596	4.591

2.2.7. Paragraaf Grondbeleid

Inleiding grondbeleid

In deze paragraaf gaan we in op de verwachte resultaten, winstneming en het beleid voor het gebruik van een reserve grondexploitatie.

Onze grondexploitaties

Bronckhorst heeft forse ambities op meerdere beleidsvelden, zoals op het gebied van Wonen, Energie(transitie), Werkgelegenheid, Zorg en Leren, Landschap en landbouw en in de openbare ruimte. Voor het realiseren van deze ambities is meestal grondoppervlakte nodig. Vaak wordt het uitwerken en realiseren van de ambities vanuit en door de samenleving spontaan opgepakt, maar soms is bemoeienis van de gemeente noodzakelijk of gewenst.

Wij beschikken daarvoor over een gereedschapskoffer met instrumenten en beleidsregels, variërend van een faciliterende rol tot een meer risicovolle en actieve rol.

Dit alles is samengevat in de nota Grondbeleid, die we in 2022 actualiseerden en in februari 2023 in uw raadsvergadering ter besluitvorming wordt behandeld. Hiermee legden we de fundamenten om samen met de samenleving te werken aan 'Bronckhorst 2 maal zo mooi'.

Bronckhorst koopt alleen grond of vastgoed aan met een specifieke bedoeling. Voorwaarde is bovendien dat maatschappelijke organisaties of marktpartijen niet zelf kunnen kopen. We richten ons op twee grote beleidsambities: wonen en het creëren van werkgelegenheid door bedrijfshuisvesting mogelijk te maken. Dit is uitgewerkt in de Woonvisie 2019-2025 en het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). We werken hiervoor samen met particuliere initiatiefnemers en maatschappelijke partners, zoals woningbouwcorporaties.

Bovenwijken

Bronckhorst heeft meerdere beleidsdoelen met grote ruimtelijke ambities. De gemeente biedt ruimte aan initiatieven vanuit de samenleving die bijdragen aan het realiseren van deze ambities, maar blijft, in haar publiekrechtelijke taak, verantwoordelijk voor de aanleg van openbare voorzieningen.

Daarom is op 28 februari 2023 door de gemeenteraad de Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld. Dit zijn nieuw aan te leggen voorzieningen van openbaar nut, ten behoeve van meer dan één (ontwikkel)locatie. Dit zijn meestal infrastructurele werken of maatregelen. Daarnaast wordt in deze nota ook het kostenverhaal van andere openbare voorzieningen behandeld. De nota heeft betrekking op alle ontwikkellocaties en inbreidingen binnen de gemeente voor zover daar (bovenwijkse) voorzieningen aan zijn toe te rekenen. Het maakt daarbij niet uit of het om gemeentelijke of particuliere ontwikkelingen gaat.

Op basis van profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit worden de kosten toegerekend aan ontwikkellocaties en/of bestaande bebouwing. Op basis hiervan is voor Bronckhorst bepaald dat de bijdrage per toegevoegde m² bebouwing of m² terrein waarbij sprake is van functieverandering, € 19/m² bedraagt. De bijdragen worden gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen. Bij besluitvorming tot uitvoeren van de betreffende voorziening of maatregel vormen de ontvangen bijdragen (gedeeltelijke) dekking van de investeringskosten

Onze lopende grondexploitaties

We hebben drie actieve grondexploitaties. Voor het overige is vooral gewerkt met gebi

Resultaten

We vernieuwden ons omgevingsbeleid

De ambities van Bronckhorst zorgen voor de behoefte aan een herziening van de mogelijkheden op het gebied van het grondbeleid. Een meer actieve rolopvatting voor de gemeente ondersteund de realisering daarvan. We pasten de nota's Grondbeleid en Bovenwijkse Voorzieningen aan. Deze worden begin 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

We stimuleerden vrijwillige kavelruil

Om de landbouwkundige kavelruil te verbeteren voerden we de 'Bronckhorster kavelruil' uit. We legden hiermee betere fundamenten voor de landschappelijke en landbouwkundige ontwikkelkansen. Na keukentafelgesprekken met meer dan 120 grondeigenaren verwerkten we acht ruilaktes met een totaaloppervlakte van 188,50 hectare.

De provincie Gelderland bracht actief 60 hectare ruilgrond in die we, via de kavelruil, toebedeelden aan nieuwe eigenaren. Zelf brachten we zes hectare in voor kavelruil.

De boekwinst van deze gronden benutten we voor het ontwikkelen en versterken van het landschap binnen het grondgebied van gemeente Bronckhorst.

We werken met drie actieve grondexploitaties

De actieve grondexploitaties waarmee we werkten zijn:

- De Vinkenkamp in Zelhem
We verkochten alle beschikbare bedrijfskavels op Bedrijventerrein Vinkenkamp. In 2023 voeren we de laatste werkzaamheden uit en wordt de grondexploitatie gesloten.
- Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) jongerenhuisvesting
Op de vijf locaties realiseerden we in totaal 45 kavels met een grondoppervlakte van in totaal 7.543 m². In Steenderen verkochten we de laatste zeven kavels. Het CPO-project Hummelo, op de hoek Beatrixlaan en de Groeneweg, ronden we af in 2023.
- Industriepark Zelhem
Samen met de bedrijven zochten we op dit terrein naar verbetering van de totale ruimtelijke structuur. Hierdoor ontstonden win-winsituaties voor klimaatadaptie en de verbetering van de bedrijfsvoering van de betrokken bedrijven. Herverkaveling van de eigendommen was noodzakelijk, wat resulteerde in een vrijkomende kavel van 3.750 m² die opnieuw kan worden uitgegeven door gemeente (2024/2025). De herinrichting van de openbare ruimte loopt door tot medio 2024. Meer hierover leest u in [deelprogramma 3A Economie \(2.1.3\)](#).
- Bedrijventerreinen A18
Het samenwerkingsverband West Achterhoek ontwikkelde voor de regio, de bedrijventerreinen A18 in Wehl en Docks-NLD in 's Heerenberg. Na vele jaren van een verliesprognose was er voor het eerst sprake van een licht positief exploitatieresultaat. De verwachting is dat de grondexploitatie tegen het einde van 2028 wordt afgesloten. Dan kan ook pas met zekerheid worden berekend welk resultaat beschikbaar is voor de deelnemende gemeenten.

Overige resultaten

- We kochten de benodigde grond voor het project VO Vorden
- In 2021 startten we de procedures voor het afstoten van zeven vrijgekomen maatschappelijke vastgoedobjecten. Twee ontwikkelaars pakten de woningbouwplannen voor Hoog-Keppel op. We startten het verkoopproces van de voormalige school De Vordering in Vorden op. De verkoop van de school is begin 2023.
- We voerden een haalbaarheidsonderzoek voor het Station Vorden uit. Helaas leidde dit voor de initiatiefnemer niet tot een haalbaar plan. We verkopen het pand in 2023 op basis van een openbare inschrijving met kwalitatieve en financiële randvoorwaarden.
- In Voor-Drempt ondersteunden we de gebiedsprocessen voor de herstructurering van 29 woningen van Site. Hierbij realiseerden we klimaat- en woonopgave doelen.

- Het gebiedsproces voor de Bloemenbuurt in Zelhem en de herinrichting van openbare ruimte in Steenderen waren ook projecten waarbij we actief de gebiedsprocessen ondersteunden, onder andere door de inbreng van openbaar groen.

De budgetten voor grondexploitatie

Actieve grondexploitaties zijn de exploitaties waarbij de gemeente het initiatief heeft bij de gebiedsontwikkeling. Hierbij wordt actief grond getransformeerd tot bouwgrond. Dat transformeren kost geld en loopt via de gemeente. Door de verkoop van de bouwgrond die daaruit ontstaat komen er inkomsten tegenover de gemaakte kosten. Hieronder wordt het verschil tussen de kosten en opbrengsten beschreven.

Grondexploitaties voor bedrijfsgebieden

Voor het realiseren van bedrijfskavels zijn we actief in de hieronder genoemde grondexploitaties.

Vinkenkamp Zelhem

Na aftrek van gemaakte kosten verwachten we uit kavelverkoop Vinkenkamp in Zelhem een positief resultaat van € 432.000.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

We stimuleren de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Daarvoor bereidden we de programmalijnen binnen het Omgevingsprogramma Werklocaties voor.

Vrijgekomen accommodaties

We hadden in 2022 voor de voormalige schoollocaties de Bongerd in Hoog-Keppel en de Mammoet in Velswijk circa € 72.000 aan projectkosten. Deze kosten vangen we op uit de toekomstige opbrengsten. Die komen in 2023 of 2024.

CPO-jongerenhuisvesting

We verkochten de laatste zeven kavels in Steenderen, Hierbij pasten we een korting op de grondprijs toe. We gaven deze korting omdat tijdens de grondwerkzaamheden allerlei verborgen gebreken boven water kwamen zoals achtergebleven fundamenteen. De aanvullende kosten zijn door ons kwijtgescholden in de vorm van een korting op de grondprijs. Er kwam daardoor een verlies op het project van € 210.000. Het gehele project van het CPO-jongerenhuisvesting kwam toch uit op een positief resultaat van € 155.000.

Industriepark Zelhem

Op basis van de nieuwste inzichten en onderhandelingsresultaten is een betere prognose te geven van het te verwachten financiële resultaat van het transformatieproces. Vanwege kostenstijgingen voor bouw-en woonrijpwerkzaamheden alsmede een hogere verwervingsprijs voor de laatste benodigde bedrijfskavel-transformatie, is het resultaat licht negatiever geworden. Naar verwachting loopt het tekort dat overblijft voor de gemeente op naar € 721.000, in plaats van het eerder geprognosticeerde tekort van € 500.000. een toename van het tekort van € 211.000. De provincie doet ook een bijdrage van € 500.000. Het totale tekort komt uit op € 1.210.000.

Voor deze verhoging hebben we een aanvullende voorziening getroffen.

Risicoprofiel van onze grondexploitatie

Door de kleine omvang, de relatief lage boekwaarde en de nog te maken kosten ten opzichte van de opbrengst hielden de grondexploitaties een laag risicoprofiel.

2.2.8. Paragraaf Wet open overheid

Inleiding

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking om te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar en eenvoudig te ontsluiten is. In artikel 3.5 van de Woo staat dat bestuursorganen in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan. Daarom treft u hier voor het eerst de openbaarheidsparagraaf aan met verslag.

We startten met een projectgroep aan het invoeren van de Woo

Hoofdonderdelen van de Woo zijn: passieve openbaarmaking, actieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Passieve openbaarmaking betekent dat we op verzoek openbaar maken (denk aan de oude Wob-verzoeken). Actieve openbaarmaking betekent dat we uit onszelf de informatie openbaar maken. We startten met een projectgroep en wezen vanaf 1 mei 2022 Woo-contactpersonen aan om vragen van inwoners te beantwoorden. Deze Woo-contactpersonen zijn onderdeel van het klantcontactcentrum (KCC). Door een digitaal formulier op onze website werd het gemakkelijker om een Woo-verzoek in te dienen.

We stelden onze ambities vast

Halverwege 2022 stelden wij onze ambities voor de actieve openbaarmaking van de Woo vast. De actieve openbaarmaking verplicht ons om in fases 11 informatiecategorieën openbaar te maken. Het is nog niet duidelijk welke fase wanneer openbaar moet zijn. Wij volgen deze landelijke fasering. We stelden als ambitie om eerst de wettelijke basis (11 categorieën) correct uit te voeren. Vervolgens zetten we waar mogelijk ons extra in om informatiecategorieën eerder openbaar te maken. Dit doen we in de geest van de wet.

Eind 2022 informeerde de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer dat het beoogde platform (PLOOI) er in de huidige vorm niet komt. Zodra er een platform is, treedt de verplichting om actief openbaar te maken in fases in werking.

We sloten aan bij het coalitieakkoord

We begonnen met een pilot voor het openbaar maken van de collegestukken, waaronder ook de collegevoorstellen en bijlagen. Dit sluit aan bij het coalitieakkoord waarin is opgenomen dat we als gemeente staan voor openheid en transparantie. Vanaf 2023 zijn de openbare collegestukken via onze website te vinden.

2.2.9. Paragraaf Klimaat

Inleiding

In deze paragraaf brengen we in beeld welke invloed beleidskeuzes hebben op het veranderende klimaat. Een paar gemeenten hebben ervaring met het halen van de klimaatdoelstellingen met een vergelijkbare methode zoals wij die hieronder beschrijven. Nog niet alle noodzakelijke cijfers waren beschikbaar. Met name de cijfers over de gerealiseerde energiereductie en opwek van duurzame energie ontbreken over 2022. Die komen pas in 2024 beschikbaar.

CO₂-footprint gemeentelijke organisatie

We waren tot 2021 gecertificeerd op niveau 3 van de CO₂-prestatieladder. Daarmee gaven we het goede duurzame voorbeeld. De certificering was een mooie stap om de ambitie 'energieneutraal in 2030' waar te maken. Na drie jaren kwamen we tot de conclusie dat we veel gereduceerd hebben en het niet meer nodig vonden om opnieuw gecertificeerd te worden. Wel blijven we zelf de cijfers monitoren om te kijken waar meer reductie van de CO₂ mogelijk is. Uit de CO₂-footprint (in het referentiejaar 2018) bleek een uitstoot van 549,8 ton CO₂. De jaren daarna probeerden we de CO₂-uitstoot te reduceren. We richtten ons vooral op de CO₂-uitstoot die we veroorzaken met onze eigen bedrijfsvoering. Dit houdt in dat we inzicht hebben in onze eigen energiestromen, zoals het gas-, elektra en brandstofverbruik, maar ook in zakelijk gereden kilometers. Er is vooral ingezet op het besparen van het brandstofverbruik en de zakelijke kilometers.

CO₂-emissie

Onze directe en indirecte Green House Gas-emissie (Green House GasGHG-emissie) bedroeg in 2021 183,6 ton CO₂. Hiervan werd 142,1 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies en 41,5 ton CO₂ door indirecte GHG-emissie. We bereikten een CO₂-reductie van 66,6% ten opzichte van het referentiejaar 2018. Deze reductie kwam vooral door de inkoop van diesel die minder CO₂-uitstoot. Sinds de coronacrisis werkten we veel thuis en reden we minder zakelijks kilometers.

We maken een energiedashboard

Het lukte ons niet om tot een volledige set van controleerbare cijfers, zoals uitgevoerde energiebesparende maatregelen en vermindering brandstofverbruik, over de realisatie van klimaatdoelstellingen per project te komen. Wij besteedden onze beschikbare tijd aan de uitvoering van de energietransitie. In 2023 maken we meer tijd vrij om de cijfers per project concreter te krijgen en de berekeningen uit te voeren.

In de routekaart staan onze doelen

De doelstelling voor 2030 is tweeledig: het energieverbruik met 45% reduceren ten opzichte van 2015 en 100% van de energie opwekken met (lokale) duurzame energiebronnen. In de routekaart staan de volgende tussendoelen:

1. Doel 2022: 15% duurzame energieopwekking en 10% besparing energieverbruik.
2. Doel 2026: 45% duurzame energieopwekking en 25% besparing energieverbruik.
3. Doel 2030: 100% duurzame energieopwekking en 45% besparing energieverbruik.

We krijgen bruikbare data

We ontwikkelden een energiedashboard dat laat zien waar Bronckhorst staat op weg naar 'energieneutraal in 2030'. Hierbij gebruikten we de gegevens die beschikbaar zijn vanuit de landelijke klimaatmonitor. Het dashboard biedt op een eenvoudige manier direct inzicht in verschillende aspecten zoals duurzame opwek, verbruik en besparing, en mobiliteit.

We brengen concreet het energieverbruik in kaart en houden kwantitatief bij welke CO₂-besparende maatregelen ervoor zorgen dat de CO₂-uitstoot jaarlijks daalt. Uit de landelijke klimaatmonitor blijkt bijvoorbeeld dat het percentage duurzame opwek in 2020 op 5,7% zat. Het totale gasverbruik van de woningen daalde in 2021 met ongeveer 9,7% t.o.v. het referentiejaar 2015. Het totale elektriciteitsverbruik van de woningen was 9,6% minder dan in 2015. De cijfers vanaf 2021 (duurzame opwek) en 2022 (energieverbruik) zijn nog niet beschikbaar.

3. Jaarrekening

3.1. Balans

ACTIVA	2022	2021
Vaste activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
- investeringen met economisch nut	42.762	43.363
- investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.669	11.524
- investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	2.990	2.243
- in erfpacht		
<u>Financiële vaste activa</u>		
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	260	260
- kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	46	46
- leningen aan deelnemingen	2.386	2.386
- overige langlopende geldleningen	9.204	9.257
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>67.316</i>	<i>69.078</i>
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
- onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	-133	164
- gereed product en handelsgoederen	902	1.128
<u>Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		
- vorderingen op openbare lichamen	5.824	5.233
- rekening-courantverhouding met het Rijk	20.124	18.704
- overige vorderingen	3.084	3.013
<u>Liquide middelen</u>		
- kas- en banksaldi	329	268
<u>Overlopende activa</u>		
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.030	1.759
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>36.160</i>	<i>30.270</i>
Totaal generaal	103.476	99.348
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	-	-

PASSIVA	2022	2021
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
- algemene reserve	25.869	19.171
- bestemmingsreserves	32.574	31.687
- gerealiseerde resultaat	8.745	9.424
<u>Voorzieningen</u>	10.641	11.721
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</u>		
- onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	12.797	13.843
- waarborgsommen	8	8
<i>Totaal vaste passiva</i>	90.633	85.853
<u>Vlottende passiva</u>		
<u>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		
- overige schulden	8.147	8.831
<u>Overlopende passiva</u>		
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.989	1.808
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.706	2.856
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
<i>Totaal vlottende passiva</i>	12.843	13.495
Totaal generaal	103.476	99.348
<u>Borg- en garantiestellingen</u>	39.803	40.900

3.2. Overzicht van baten en lasten per programma

Baten en lasten		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Programma Zorg en ondersteuning		-31.334	-28.561	-33.180	-31.833
1A Vitale inwoners en samenleving	lasten	3.023	3.221	3.047	2.912
1B Toegang tot passende voorzieningen	lasten	36.971	32.119	37.060	35.727
<i>Totaal lasten</i>		<i>39.994</i>	<i>35.339</i>	<i>40.108</i>	<i>38.639</i>
1A Vitale inwoners en samenleving	baten	62	-	6	-4
1B Toegang tot passende voorzieningen	baten	8.597	6.778	6.921	6.810
<i>Totaal baten</i>		<i>8.660</i>	<i>6.778</i>	<i>6.927</i>	<i>6.806</i>
Programma Wonen en leefomgeving		-18.268	-19.323	-20.179	-18.492
2A Passend wonen	lasten	2.277	1.592	6.487	2.143
2B Aantrekkelijke leefomgeving	lasten	25.568	25.512	28.610	29.420
<i>Totaal lasten</i>		<i>27.844</i>	<i>27.104</i>	<i>35.097</i>	<i>31.563</i>
2A Passend wonen	baten	2.274	1.693	6.678	2.165
2B Aantrekkelijke leefomgeving	baten	7.303	6.087	8.239	10.905
<i>Totaal baten</i>		<i>9.577</i>	<i>7.781</i>	<i>14.918</i>	<i>13.070</i>
Programma Bedrijvigheid en ontwikkeling		-954	-1.787	-2.163	-1.407
3A Economie	lasten	1.495	1.615	1.913	2.154
3B Duurzaamheid	lasten	4.732	4.666	5.220	4.573
<i>Totaal lasten</i>		<i>6.227</i>	<i>6.281</i>	<i>7.133</i>	<i>6.727</i>
3A Economie	baten	510	339	339	734
3B Duurzaamheid	baten	4.763	4.155	4.630	4.586
<i>Totaal baten</i>		<i>5.273</i>	<i>4.494</i>	<i>4.969</i>	<i>5.320</i>
Programma Bestuur		-2.488	-2.943	-3.135	-2.376
4A Besturen	lasten	2.958	3.288	3.508	2.818
4A Besturen	baten	470	345	373	442
Totaal programma's		-53.044	-52.615	-58.658	-54.107
Algemene dekkingsmiddelen					
- Lokale heffingen	lasten	644	534	584	615
	baten	7.913	8.323	8.323	8.485
	saldo	7.270	7.789	7.739	7.870
- Algemene uitkering	lasten				
	baten	58.052	54.806	62.773	63.806
	saldo	58.052	54.806	62.773	63.806
- Dividenden	lasten	5	4	4	-
	baten	501	410	559	564
	saldo	496	406	555	564
- Saldo financieringsfunctie	lasten	733	694	699	790
	baten	691	746	701	863
	saldo	-42	51	2	73
- Overige algemene dekkingsmiddelen	lasten	990	1.311	2.279	284
	baten	829	20	809	907
	saldo	-160	-1.291	-1.470	623
Totaal algemene dekkingsmiddelen		65.616	61.761	69.599	72.936

Baten en lasten		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Overhead	lasten	10.699	10.448	11.884	11.771
	baten	398	236	325	526
	saldo	-10.301	-10.212	-11.559	-11.245
Heffing VPB	saldo	-	-	-	-
Onvoorzien	lasten		123	87	
	baten				
	saldo	-	-123	-87	-
Saldo van baten en lasten (A)		2.271	-1.188	-704	7.584
Toevoeging aan de reserves		459	1.000	3.464	3.464
Onttrekkingen aan reserves		7.612	2.361	4.767	4.625
Saldo mutaties reserves (B)		7.152	1.361	1.303	1.161
Geraamd resultaat (A + B)					
Rekeningtekort		-	-	-	-
Rekeningoverschot		9.424	172	598	8.745

3.3. Toelichtingen balans

3.3.1. We volgen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Voor gemeenten gelden de verslagleggingsregels uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarrekening 2022 stelden we samen in overeenstemming met deze regelgeving.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa verdelen we onder in:

- investeringen met een economisch nut
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investerings hebben een economisch nut wanneer ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

We activeren alle investeringen in materiële activa, groter dan € 10.000. Voor vervangingsinvesteringen in het riool hebben we een voorziening. De dotatie maakt deel uit van de tariefberekening. De vervangingsinvesteringen brengen we, voor zover de voorziening toereikend is, ten laste aan de voorziening.

De waardering van onze materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs na aftrek van ontvangen subsidies en bijdragen van derden en (extra) afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs uit aanschaffingskosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten die we rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen toerekenen.

Rente rekenen we niet toe. En op activa schrijven we af op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingen sluiten aan bij het verloop van de waardevermindering. In

beginsel schrijven we lineair af, in bijzondere situaties annuïtair. De afschrijvingstermijnen staan in de Financiële verordening, art.9, bijlage afschrijvingsbeleid (2017).

Financiële vaste activa

Hieronder vallen kapitaalverstrekingen, leningen, overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer en bijdragen aan activa in eigendom van derden. Bij kapitaalverstrekingen valt te denken aan deelnemingen in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, waaraan we bijdragen ineens verstrekten. Bij leningen kan gedacht worden aan leningen aan woningcorporaties, deelnemingen overige verbonden partijen en overige langlopende leningen. Voor de verwerking van financiële activa volgen we het BBV. We waarderen de financiële vaste activa tegen de verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde wanneer deze is in te schatten.

Flottende activa

Voorraden

De onder de voorraden opgenomen grondcomplexen en voorraad te verkopen kavels zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief de aan de boekwaarde toegerekende rente, onder aftrek van verkoopopbrengsten en overige bijdragen. Tussentijds nemen we een deel van het resultaat op basis van de voortgang ('percentage of completion'-methode). We activeren geen kosten voor niet in exploitatie genomen gronden zonder dat hiervoor een reëel en stellig voornemen bestaat voor nabije toekomstige bebouwing. De hoogte van de kosten blijft beperkt tot de marktwaarde van de grond volgens de uitspraken van de commissie BBV. Het treffen van een afboeking of voorziening doen we bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. Een verliesvoorziening brengen we in mindering op de boekwaarde.

Vorderingen

De vorderingen nemen we op tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen. De voorziening dubieuze vorderingen is bedoeld als waardecorrectie op de nominale waarde.

Pensioenvoorziening

De pensioenvoorziening voor wethouders is gebaseerd op actuariële waardeberekeningen. De hierbij gehanteerde rekenrente bedraagt 2,472%. Bij de berekening baseerden we de gehanteerde sterftetafel op GBM/V 2015-2020 met een leeftijdsterugstelling van 5 jaar voor mannelijke deelnemers, 3 jaar voor vrouwelijke deelnemers, 1 jaar voor de vrouwelijke partner van mannelijke deelnemers en 3 jaar voor mannelijke partner van vrouwelijke deelnemers.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslag voor de bepaling van baten en lasten

Bij de bepaling van de baten en lasten is het toerekeningstelsel gehanteerd. Dit wil zeggen dat we de baten en lasten en de risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, verwerken in de jaarrekening van dat jaar. Baten nemen we mee op het moment dat deze zijn gerealiseerd; lasten verwerken we op het moment dat deze zich voordoen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 geven wij een rechtmatigheidsverantwoording af. In 2022 lopen wij hier op onderdelen op vooruit. De (financiële) rechtmatigheid wordt getoetst aan de hand van het normenkader. Het normenkader is op 12 juli 2022 door ons als college van B&W vastgesteld. Na dit besluit is de raad geïnformeerd over het normenkader via een actieve informatievoorziening.

Deze was geplaatst op de agenda van 29 september 2022. Vanaf 2023 stelt de raad het normenkader vast.

3.3.2. Toelichting balans, activazijde

We hebben geen immateriële vaste activa

De gemeente Bronckhorst heeft geen investeringen die onder immateriële vaste activa vallen.

We hebben materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

Materiële vaste activa, verloopoverzicht	Boekwaarde 1-1	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12
- investeringen met economisch nut	44.491	1.621	287	2.160	43.665
af: voorgenomen te verkopen (presentatie onder Voorraden)	1.128	2		228	902
- per saldo investeringen met economisch nut	43.363	1.619	287	1.933	42.762
- invest. met econ.nut met mogelijke dekking door heffingen	11.524	1.125	2.233	748	9.669
- investeringen met maatschappelijk nut	2.243	1.045	185	113	2.990
Totaal materiële vaste activa	57.130	3.790	2.705	2.794	55.420

De afzonderlijke investeringen staan in de investeringsplannen. Daarin staat het jaar van beschikbaar stellen van het krediet, de omvang, de besteding tot en met het voorgaande jaar en de besteding in 2022. De investeringsplannen laten we zien in de overzichten in de toelichting op de programma's onder het kopje 'Wat heeft het gekost' (bij [programma 2](#), [programma 3](#) en [overhead](#)).

De regel 'Voorgenomen te verkopen (presentatie onder Voorraden)' bevat de boekwaarden van de voormalige scholen De Mammoet in Velswijk en De Vordering in Vorden en het stationsgebouw in Vorden.

De materiële vaste activa zijn als volgt te rubriceren:

Materiële vaste activa, verloopoverzicht per categorie	Boekwaarde 1-1	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12
MVA economisch nut					
- gronden en terreinen	4.440	-	287	29	4.125
- bedrijfsgebouwen	35.901	675	-	1.361	35.215
- grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	9.278	874	2.014	450	7.689
- vervoermiddelen	1.203	489	-	256	1.436
- machines, apparaten en installaties	1.275	261	142	134	1.260
- overige materiële vaste activa	2.790	445	77	450	2.707
Totaal MVA economisch nut	54.887	2.744	2.520	2.680	52.431
MVA maatschappelijk nut					
- grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	2.243	1.045	185	113	2.990
Totaal MVA maatschappelijk nut	2.243	1.045	185	113	2.990
Totaal materiële vaste activa	57.130	3.790	2.705	2.793	55.421

We kennen vier soorten financiële vaste activa

De financiële activa hebben betrekking op:

Financiële vaste activa, uitsplitsing boekwaarden	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	260	260
- kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	46	46
- leningen aan deelnemingen	2.386	2.386
- overige langlopende geldleningen	9.204	9.257
Totaal financiële vaste activa	11.895	11.948

Wat voor Bronckhorst onder de verschillende financiële activa valt, lichten we hieronder toe.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Omschrijving (bedragen x € 1)	Aantal aandelen	Nominale waarde per aandeel	Boekwaarde deelneming	Verantwoorde dividenden 2021
Bank Nederlandse Gemeenten	72.384	2,50	166.641	165.036
Alliander	539.969	5,00	27.771	399.070
Vitens	21.362	1,00	3.629	-
Amphion	42	453,78	9.983	-
Circulus - Berkel BV (aandelen F)	773	1,00	51.657	-

In 2022 hebben we 74 aandelen Circulus - Berkel BV teruggeleverd.

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Omschrijving (bedragen x € 1)	Verstrekking
Intergemeentelijke kredietbank	45.779

De deelnemende gemeenten legden € 1,59 per inwoner in als werkkapitaal. Het bedrag is in 2018 voor het laatst vastgesteld.

Leningen aan deelnemingen

Omschrijving (bedragen x € 1)	% lening	Aflossing 2021	Schuldrestant ultimo boekjaar
Alliander	2,075		2.386.341

De lening aan Alliander betreft een 'reverse converteerbare hybride' obligatielening voor de financiering van uitbreiding en verzwaring van haar netwerken voor stroom en gas.

Overige langlopende geldleningen

Omschrijving (bedragen x € 1)	% lening	Aflossing 2021	Schuldrestant ultimo boekjaar
Stichting Volkshuisvesting Nederland	div		7.373.538
Personeelshypotheek	div	136.197	1.440.013
Pro 8	1,33		363.000
Stichting het Volkshuis	3,00		27.000

De leningen via de Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) zijn onder te verdelen in:

Leningen SVn	Maximum bedrag	Uitstaand bedrag
Startersfonds		1.999.000
Duurzaamheidsfonds		1.498.000

Leningen SVn	Maximum bedrag	Uitstaand bedrag
Blijversfonds		255.000
Duurzaamheidsfonds non-profit		454.000
Stimuleringsfonds kluswoningen		502.000
Toekomstbestendig wonen		2.600.000
Overig		65.000

Binnen deze fondsen is dus nog € 3.477.000 beschikbaar om uit te lenen.

Onze voorraden hebben we voor grondexploitatie

Onder de voorraden staan de in exploitatie genomen gronden en de nog te verkopen kavels van afgesloten exploitaties. De toelichting hierop las u eerder in de [paragraaf Grondbeleid \(2.2.7\)](#).

Ook staan de activa die daadwerkelijk bestemd zijn voor de verkoop onder de voorraden.

Van de in exploitatie genomen bouwgrondexploitatie is het volgende overzicht te geven:

In exploitatie genomen bouwgrondexploitatie	Boekwaarde 1/1	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31/12
- Voorraad Vinkenkamp Zelhem	477	466	814	128
- Project jongerenhuisvesting	-117	202	371	-287
- Gebiedsontwikkeling Industriepark	-195	941	-	746
- Voorziening waardering Gebiedsontwikkeling Industriepark		-	721	-721
Totaal boekwaarden bouwgrond in exploitatie	164	1.609	1.906	-133

In 2023 verwachten wij de resterende bouw kavels op het bedrijventerrein Vinkenkamp te verkopen. Na aftrek van de boekwaarde resteert een voordeel van € 0,14 mln. Het project jongerenhuisvesting sluiten we in 2023 af. In het project investeren we nog voor € 208.000 in de openbare ruimte.

Op het project Gebiedsontwikkeling Industriepark verwachten we nog € 1.684.000 aan kosten en voor € 1.720.000 aan opbrengsten. Voor het verwachte tekort op deze exploitatie hebben we een voorziening getroffen.

Gereed product en handelsgoederen	Boekwaarde 1/1	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31/12
Voorgenomen te verkopen onroerende goederen	1.128	2	-	228	902
Totaal gereed product en handelsgoederen	1.128	2	-	228	902

Onder het gereed product hebben we de objecten opgenomen die we gaan verkopen. Het betreffen de voormalige scholen De Mammoet in Velswijk en De Vordering in Vorden en het stationsgebouw in Vorden. We hebben het stationsgebouw afgewaardeerd tot de verwachte opbrengstwaarde.

We hebben vele vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen zijn als volgt onderverdeeld:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
vorderingen op openbare lichamen	5.824	5.383
verstrekte kasgeldleningen	-	-
overige vorderingen		
- algemene vorderingen	1.439	1.286

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- belastingvorderingen	518	537
- uitkeringsvorderingen	1.844	2.123
- voorziening dubieuze (belasting) vorderingen	-131	-157
- voorziening dubieuze debiteuren uitkeringen	-586	-776
Totaal overige vorderingen	3.084	3.013
overige uitzettingen		
- depositogelden	-	-
rekening courant schatkist	20.124	18.704
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	29.032	27.101

Vorderingen op openbare lichamen

De uitstaande vorderingen per ultimo van het jaar hebben voor € 4,8 mln betrekking op de te ontvangen btw uit het BTW-compensatiefonds, deze wordt per 1 juli 2023 ontvangen. Daarnaast is er per ultimo van het jaar nog een bedrag van € 764.000 te ontvangen van het ministerie van BZK (Algemene uitkering gemeentefonds) en € 72.000 rente op de rekening bij het rijk (schatkistbankieren).

Algemene vorderingen

De algemene vorderingen van de gemeente Bronckhorst hebben voor € 1.269.000 betrekking op 25 posten groter dan € 10.000. Voor € 173.000 gaat het om de verkoop van grondkavels, voor € 103.000 om in rekening gebrachte huur en voor € 303.000 om leges omgevingsvergunning, instemmingsbesluit en fonds bovenwijks en € 114.000 voor vergoeding PMD. Daarnaast is voor € 318.000 aan creditnota's ontvangen die per einde van jaar nog te verrekenen of te ontvangen zijn. De afwikkeling heeft een normaal verloop.

Belastingvorderingen

Het opleggen en innen van gemeentelijke belastingen verzorgt het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) voor onze gemeente sinds 2016. Voor de openstaande algemene- en belastingvorderingen hebben we een voorziening van € 131.000 getroffen voor dubieus en oninbaar.

Uitkeringsvorderingen

Door de invoering van de Wet werk en bijstand zijn gemeenten eigenrisicodrager geworden voor de bijstandverlening. Per ultimo 2022 gaat het om € 110.000 aan vorderingen in de vorm van een krediethypotheek met een voldoende mate van zekerheid dat het bedrag wordt afgewikkeld. Daarnaast hebben we voor € 1.734.000 aan overige vorderingen, inclusief € 518.000 verstrekte bedrijfskredieten op basis van de Tozo-regeling, met een beperkte mate van zekerheid dat dit daadwerkelijk ontvangen wordt. Voor deze vorderingen is een voorziening gevormd van € 586.000.

Rekening courant schatkist

Op 31 december 2022 zijn de overtollige middelen (€ 20,1 mln) ondergebracht in de schatkist. Het overschot aan liquide middelen is voor een groot deel het gevolg van het financieringsoverschot. Een overzicht hiervan is opgenomen in de [paragraaf financiering](#) (2.2.4). Het drempelbedrag voor Bronckhorst wat buiten de schatkist aangehouden mag worden is becijferd op € 1 mln. De werkelijke omvang van de buiten de schatkist aangehouden middelen per kwartaal bedroegen respectievelijk € 266.000, € 231.000, € 256.000 en € 248.000.

Onze liquide middelen zijn beperkt

Liquide middelen	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- BNG	321	250
- Overige bankinstellingen	6	14
- voorschotkas dienstverlening / beheer	3	4
Totaal liquide middelen	329	268

Onze overlopende activa kent vooral nog te ontvangen bedragen voor belastingen en zorgkosten waarvoor nog geen zorg is geleverd.

Overlopende activa	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen		
overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
- transitoria; nog te ontvangen bedragen	4.917	1.336
- transitoria; vooruit betaalde bedragen	1.113	423
<i>Totaal overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen</i>	<i>6.030</i>	<i>1.759</i>
Totaal overlopende activa	6.030	1.759

Het nog te ontvangen bedrag heeft betrekking op het nog in rekening te brengen gemeentelijke heffingen waaronder het variabele deel van de afvalstoffenheffing en de toeristenbelasting (€ 1.018.000), betaalde zorgkosten waarvoor in 2022 nog geen zorg is geleverd (€ 1.407.000)¹⁾, de vergoeding voor verpakkingsafval (€ 200.000) en nog te ontvangen bijdragen diverse woningbouwprojecten (€ 150.000).

De vooruitbetaalde bedragen bestaan voor € 692.000 vooraf over januari 2023 betaalde zorgkosten en voor € 420.000 overigen voor 2023 betaalde kosten.

1) Aan zorgaanbieders is een minimale afname vergoeding gegarandeerd. Indien deze niet wordt bereikt zal er een afrekening tussen de verschillende gemeenten plaatsvinden. De omvang van deze afrekening is pas bekend in juli 2023.

3.3.3. Toelichting balans, passivazijde

Ons eigen vermogen is voldoende voor risico's en andere uitdagingen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Reserves	Saldo begin jaar	Toevoeging	Onttrekking	Saldo einde jaar
Algemene reserve	19.171	10.370	3.672	25.869
Algemene reserve	19.171	10.370	3.672	25.869
Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen	412	-	300	112
Derving Nuondividend	574	-	230	344
Gemeentehuis	4.830	-	177	4.653
Minimafonds	45	-	13	32
Bovenwijkse voorzieningen	2.106	441	-	2.547
Investeringsagenda Kapitaallasten	20.800	-	4	20.796
Investeringsagenda Bijdragen ineens	2.920	-	148	2.772
Open einde regeling zorg en ondersteuning	-	1.700	381	1.319
Bestemmingsreserves	31.687	2.141	1.253	32.574
Totaal reserves	50.857	12.511	4.925	58.442

Het resultaat over het boekjaar 2021 hebben we volgens uw raadsbesluit van 23 juni 2022 over de Jaarstukken 2021 verwerkt.

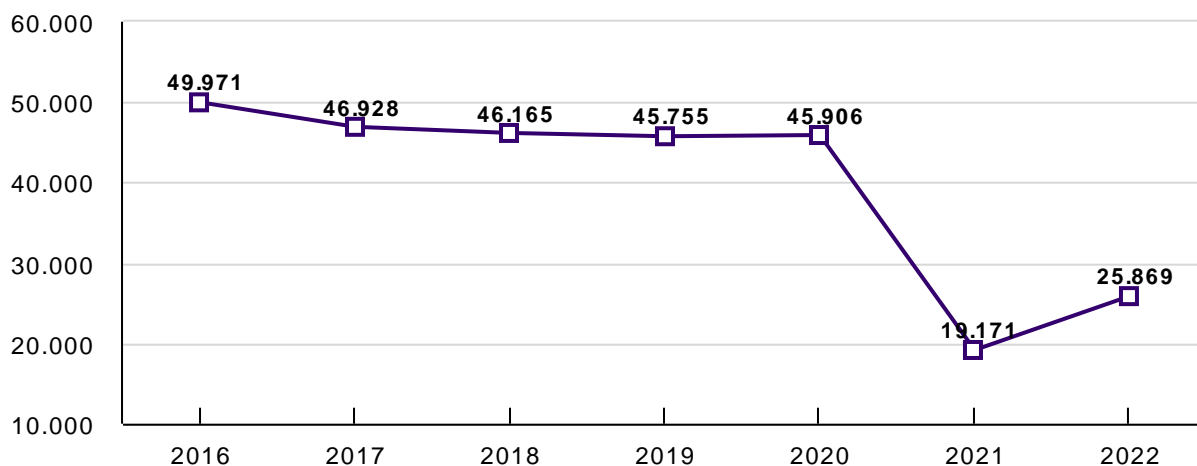
Algemene reserve

De Algemene reserve is bestemd voor het opvangen van onverwachte tegenvallers en het financieren van gewenste eenmalige zaken. We zien de Algemene reserve vooral als buffer en weerstandscapaciteit voor onverwachte situaties en het zich daardoor manifesteren van risico's.

In 2022 voegden we in totaal € 10.370.000 toe aan de Algemene reserve en we onttrokken € 3.672.000 voor eenmalige zaken. Het onderstaande overzicht geeft u inzicht in de afzonderlijke posten.

Mutaties algemene reserve in 2022 (x € 1)	Stortingen	Onttrekkingen
Resultaat 2021	7.945.178	
Tussentijdseresultaatneming 2022	1.500.000	
Resultaatbestemmingen 2022 (2e tussenrapportage)	925.000	
Resultaatbestemmingen 2021		3.427.195
Invoering omgevingswet; implementatiekosten		235.000
Gebiedsprocessen bedrijventerreinen / revitaliseren		5.000
Risicodialoog klimaatadaptatie en actieplan		5.000
Totaal mutaties	10.370.178	3.672.195

Verloop algemene reserve (ultimo boekjaar)

Acht bestemmingsreserves

Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen

We gebruikten in 2022 de reserve voor het project Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem.

Derving Nuondividend

Een deel van de boekwinst op de Nuon-aandelen is in 2009 afgezonderd in deze bestemmingsreserve en valt in de periode 2010 tot en met 2025 jaarlijks gedeeltelijk en aflopend vrij ten gunste van de exploitatie om het gemis aan dividendbaten op te vangen. Voor 2022 viel € 230.000 vrij.

Gemeentehuis

We vormden voor de (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het gemeentehuis uit de opbrengst van de verkoop van de voormalige gemeentehuizen deze bestemmingsreserve. Jaarlijks laten we een gedeelte vrijvallen ten gunste van de exploitatie (€ 150.000). Daarnaast voegden we in 2010 'IZA-middelen' toe aan deze bestemmingsreserve voor de kapitaallasten van de in het gemeentehuis aangebrachte (extra) personeelsvoorzieningen (€ 12.000). In 2017 voegden we de verkoopopbrengst van de werf in Hengelo hieraan toe. Daaruit valt jaarlijks een deel vrij voor de exploitatie van de bestaande werf (€ 15.000).

Minimafonds

De reserve komt voort uit een nalatenschap van Mej. M.J. Becking uit Zelhem. Het vruchtgebruik is bestemd voor 'armen en behoeftigen' uit Zelhem. De hoofdsom bedroeg f 20.000 in 1880. We voegden in 1997 het fonds samen met de reserve Asielzoekers (raadsbesluit 30 oktober 1997). Beiden zijn bestemd om de minima te ondersteunen. In 2009 vormden we het fonds om van een voorziening naar een bestemmingsreserve. In 2022 hebben we acht keer over deze reserve beschikt voor in totaal € 12.600.

Bovenwijkse voorzieningen

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling ruimtebeslag (zoals bedrijvigheid, verdichting mens of extra verkeersbewegingen) tot gevolg heeft, vragen wij bijdragen van de initiatiefnemers op basis van de nota Bovenwijkse voorzieningen. Vanaf 2016 storten we deze, via de resultaatbestemming bij Jaarstukken, in de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen (overeenkomstig het BBV). We voegden € 401.000 (resultaatbestemming 2021) en € 39.000 bij de tweede tussenrapportage. Uitvoering van bovenwijkse plannen betalen wij met deze bijdragen. De prioritering van de projecten stelde u in februari 2017 vast en beperkt zich tot: parkeren Bronckhorst, infrastructuur glasvezelkabelnetwerk, dorpsranden / landschap en het vastgoed transitiefonds. In 2022 hebben we geen bestedingen ten laste van de reserve gebracht.

Investeringsagenda: kapitaallasten en bijdragen ineens

Voor de bestemmingsreserves Kapitaallasten Investeringsagenda en Bijdragen ineens Investeringsagenda is in 2021 € 23,8 mln afgezonderd vanuit de Algemene reserve. Met deze bestemmingsreserves financieren wij de toekomstige opgaven van Bronckhorst. Voor 2022 is de bestemmingsreserve ingezet voor het gedeeltelijk afdekken van kapitaallasten € 4.400, € 15.000 voor de bijdrage in het heiligenbeeldenmuseum en € 133.000 voor ondersteuning private (sport) accommodaties.

Open einde regelingen Zorg en ondersteuning

Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2022-2025 is de bestemmingsreserve 'Openeinde-regeling Zorg en ondersteuning' gevormd. De aanleiding was en is de nog steeds de moeilijk te voorspellen zorgkosten. De bestemmingsreserve gebruiken we om uitschieters in de zorgkosten van de openeinde regelingen voor de Wmo, Jeugdzorg en arbeidsparticipatie, negatief dan wel positief, op te vangen (egaliseren). Bij de tweede tussenrapportage hebben beschermd wonen toegevoegd. De reserve is gevormd door € 1.000.000 toe te voegen uit de begrotingsruimte 2022 en € 700.000 vanuit de resultaatbestemming van 2021. Op basis van de resultaten tot en met de tweede tussenrapportage hebben we voor € 381.000 over deze bestemmingsreserve beschikt.

Saldo na bestemming

Saldo na bestemming	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- rekeningssaldo	8.745	9.424

De exploitatierekening sluiten we af met een voordelig saldo van € 8.745.000 tegen een geraamd voordelig saldo na wijzigingen van € 598.000. De toelichting hiervan gaven we in de [inleiding](#), daar staat een tabel met een totaaloverzicht van baten en lasten.

We gebruiken drie soorten voorzieningen

Voorzieningen	Saldo begin jaar	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo einde jaar
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.285	541	299		1.526
Onderhoud sportaccommodaties	1.436	324	153		1.607

Voorzieningen	Saldo begin jaar	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo einde jaar
Egalisatievoorzieningen	2.721	864	452	-	3.133
Wethouders wachtgeld/pensioen vóór herindeling	1.574	-	99	106	1.369
Wachtgeld wethouders	-	36	36	-	-
Pensioen wethouders	2.586	682	59	507	2.702
Ontmanteling en ruimen drugslab	115	-	115	-	-
Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem	500	221	-	721	-
Risicovoorzieningen	4.774	939	309	1.334	4.071
Re-integratietrajecten	102	22	13	-	110
Afvalstoffenheffing, egalisatie	-	457	-	-	457
Afvalstoffenheffing, vervangingsinvesteringen	-	220	219	-	1
Riolering, vervangingsinvesteringen	1.393	728	1.998	-	123
Afkoopsommen onderhoud graven	2.512	332	250	-	2.595
Reparatie 3e jaar WW	20	13	13	-	20
Verplichtingen voormalig personeel Delta	199	-	73	-	126
Verlofsparen	-	5	-	-	5
Voorziening middelen derden	4.226	1.777	2.565	-	3.437
Totaal voorzieningen	11.721	3.580	3.326	1.334	10.641

Egalisatievoorzieningen

Voorzieningen Onderhoud gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties

Voor het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties hebben we voorzieningen ingesteld, bedoeld om het onroerende goed in stand te houden op het oorspronkelijke niveau. Alle kosten van onderhoud die in het meerjarig onderhoudsplan staan, dekken we daaruit. Dotaties (2022: € 864.000) doen we op basis van dat onderhoudsplan. De dotatie is het gemiddelde van wat er voor de planperiode nodig is aan budget en is gebaseerd op de in 2018 opgestelde onderhoudsplanningen. De werkelijke onderhoudskosten van 2022 brachten we ten laste van de voorzieningen. Voor een toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (2.2.3.).

Risicovoorzieningen

Voorziening Wethouders wachtgeld/pensioen vóór herindeling

Dit betreft de uit te keren pensioenen aan wethouders van de voormalige gemeenten. Met ingang van 2016 zijn er geen uit te keren wachtgeld meer. We hebben de voorziening aan het eind van het jaar op peil gebracht om aan onze toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de met de pensioenverhoging per 1 januari 2023. Door een hogere rekenrente kon een deel vrijvallen.

Voorziening Wachtgeld wethouders

De gemeente Bronckhorst kan op grond van de wet APPA wachtgeldverplichtingen voor (oud-)wethouders hebben. Ultimo 2022 heeft onze gemeente geen verplichtingen.

Voorziening Pensioen wethouders

De gemeente Bronckhorst is verantwoordelijk voor de wethouderspensioenen. In 2022 heeft een wethouder zijn pensioenrechten met de daarbij behorende verplichting overgedragen aan onze gemeente. De voorziening hebben we aan het eind van het jaar op peil gebracht zodat we

aan onze verplichtingen kunnen voldoen. Door de hoger rekenrente kon een aanzienlijk deel vrijvallen.

Voorziening Ontmanteling en ruimen drugslab

In 2020 werd een drugslab ontdekt. Voor de kosten van ontmanteling, voor zover niet verhaalbaar, troffen we een voorziening. De ontmanteling en sanering is in 2022 afgerond en de kosten zijn ten laste van deze voorziening gebracht.

Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem

Voor verliesgevende grondenexploitaties wordt direct bij het vaststellen van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting, een voorziening getroffen. Op de Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem is bij de herziene exploitatie opzet een verlies van € 721.000 gecalculeerd. Hiervoor hebben we een voorziening getroffen. Normaliter wordt een dergelijke voorziening in de balans gepresenteerd als waardecorrectie op de gronden in exploitatie (voorraden) tenzij de boekwaarde lager is dan de gevormde voorziening. Het surplus wordt dan opgenomen in de voorzieningen. De voorziening is als waardecorrectie in mindering op de voorraden (gronden).

Voorziening middelen derden

Voorziening Re-integratietrajecten

Via de salarisadministratie houden we een premie voor Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) in op het salaris van de medewerkers. Deze premie storten we in deze voorziening en is bestemd voor re-integratietrajecten.

Voorziening afvalstoffenheffing; egalisatie, vervangingsinvesteringen

De afvalstoffenheffing is in 2021 afgesloten met een overschot. Bij de bestemming van het resultaat zijn deze middelen gestort in de voorziening afvalstoffenheffing egalisatie en voorziening afvalstoffenheffing vervangingsinvesteringen. In 2022 hebben we voor € 219.000 aan vervangingen in milieuparkjes ten laste van de voorziening gebracht

Voorziening riolering

Bij het vaststellen van de tarieven houden we rekening met toekomstige vervangingsinvesteringen. Hierdoor wordt een gelijkmatige stijging van het tarief voor rioolheffingen bereikt. De reserveringsbedragen voor vervangingsinvesteringen voegen we toe aan deze voorziening en de werkelijke vervangingsinvesteringen worden hieruit gedekt. In 2022 is € 728.000 toegevoegd en voor vervangingsinvesteringen een bedrag van € 1.998.000 ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening Afkoopsommen onderhoud graven

Het onderhoud van graven kan worden afgekocht. De afkoopsommen (€ 257.000) storten we in deze voorziening als zijnde vooruitontvangen bedragen. Hiertegenover staat een vrijval van € 250.000 ter dekking van de onderhoudskosten in de (jaarlijkse) exploitatie. Aan rente voegden we € 75.000 toe.

Voorziening reparatie 3e jaar WW

De opbouw en de maximale duur van de WW-uitkering zijn per 1 januari 2016 verkort door wijzigingen in de Wet werk en zekerheid. In de Cao Gemeenten 2016-2017 is afgesproken om deze versoberingen van de WW te repareren. Om de reparatie-uitkering te bekostigen, wordt vanaf 1 januari 2018 een kostendekkende werknemerspremie geheven waarmee gemeenten zelf het derde jaar WW kunnen financieren. De geïnde premie storten we in deze voorziening en eventuele uitkeringen worden hieruit bekostigd.

Verplichtingen voormalig personeel Delta

In 2021 is de gemeenschappelijke regeling van het werkvoorzieningsschap Delta geliquideerd. Gemeente Bronckhorst fungeert als penvoerder voor de resterende financiële verplichtingen. Voor de afwikkeling van nog lopende personele verplichtingen hebben wij uit de liquidatie een uitkering ontvangen waaruit de verplichtingen worden betaald.

Verlofsparen

Vanaf 2022 is het mogelijk om, door aanpassing van de CAO-gemeenten, bovenwettelijke verlofuren te sparen. Voor de hieruit voortvloeiende verplichting hebben wij een voorziening getroffen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer, verloopoverzicht	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
schuldrestant per 1 januari	13.843	14.886
opgenomen geldleningen	-	-
af: aflossing leningen	1.047	1.043
schuldrestant per 31 december	12.797	13.843
- waarborgsommen		
gestort per 1 januari	8	9
vermindering / vermeerdering	-	-1
gestort per 31 december	8	8

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Over de opgenomen leningen is in 2022 gemiddeld 4,5% rente vergoed. In het begrotingsjaar is voor € 597.000 aan rentelasten verantwoord. De aflossingsverplichting voor het komende jaar bedraagt € 1.032.000. Van de looptijd van het schuldrestant is het volgende overzicht te geven:

(bedragen x € 1)	
looptijd < 5 jaar	3.869.000
looptijd tussen 5 en 10 jaar	1.740.000
looptijd langer dan 10 jaar	7.188.000
Totaal	12.797.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- overige schulden	8.147	8.831
Totaal	8.147	8.831

De overige schulden hebben voor € 6.403.000 betrekking op af te dragen belastingen, leveringen en diensten en voor € 1.060.000 op uit te betalen uitkeringen en afrekeningen van zorgkosten. Voor verstrekt bedrijfskapitaal op basis van het BBZ, inclusief Tozoregeling, is een terugbetalingsverplichting van € 684.000 opgenomen. De afwikkeling van de overige schulden heeft een normaal verloop.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
voorschotbedragen overheidslichamen		
- Europa	-	-
- rijk	2.165	2.340
- overige Nederlandse overheid	541	516
verplichtingen		
- salarissen	2	1
- werk, inkomen en voorzieningen	106	-
- voorlopige afdrachten publiekszaken	-3	-1
- BTW / BCF-posten	-	72
- transitoria; nog te betalen bedragen	1.298	1.609
- transitoria; vooruit ontvangen bedragen	586	127
	-	
<i>Totaal overige overlopende passiva</i>	<i>1.989</i>	<i>1.808</i>
Totaal overlopende passiva	4.695	4.664

Verloopoverzicht voorschotbedragen overheidslichamen	Saldo begin boekjaar	Toevoegingen in het boekjaar	Vrijval in het boekjaar	Saldo einde boekjaar
Rijk				
Ministerie van SZW; vooruitontvangen uitkering	124		31	93
Ministerie van SZW; inburgeringsvoorzieningen		221	130	91
Ministerie van SZW; onderwijsroute, inburgering		31		31
Ministerie van SZW; tozo	1.048		1.048	
Ministerie van BZK; vitaliseren verouderde woongebieden	924		9	915
Ministerie van BZK; aanpak energie armoede		741	-7	748
Ministerie van Financiën; hulp gedupeerden toeslagen			-15	15
Ministerie van VWS; spuc	17	123	33	107
Ministerie van VWS; sportakkoord 2020 - 2022	85		85	
Ministerie van VWS; spuc yz	77		77	
Ministerie Van OCW; ventilatie scholen		124		124
Ministerie van OCW; covid gerelateerde onderwijsvertragingen	65	249	284	30
Ministerie van Justitie; naleving coronatoegangsbewijzen		138	127	11
Overige Nederlandse Overheid				
Provincie Gelderland, dorpendeal MFA Bronckhorst	185			185
Provincie Gelderland, landschapselementen	15	102	35	67
Provincie Gelderland, integraal transitieplan	15		15	
Energie CITIES, subsidie	42		42	
Regio Achterhoek, compactisering centrum Hengelo	157		44	113
Regio Achterhoek, vitaliseren verouderde woongebieden	92			92
VNOG; ondersteuning naleving coronatoegangsbewijzen		93	8	85
Div. gemeenten; diverse penvoerderschappen	11		11	

3.3.4. Overige gegevens**Vennootschapsbelasting**

Op basis van uitgevoerde inventarisaties en quick-scans blijkt dat de gemeente Bronckhorst geen activiteiten / exploitaties heeft die onder de vennootschapsbelasting vallen.

Borg- en garantiestellingen

Verenigingen en instellingen

Het betreft 100% borgstellingen voor leningen van een sportvereniging en verbonden partijen. Per 31 december 2022 gaat het om een restschuld van € 47.000.

Gegarandeerde geldleningen via het WSW (Waarborgfonds sociale woningbouw)

De gemeente Bronckhorst is aangesloten bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Onze gemeente staat, samen met het Rijk, indirect garant voor leningen afgesloten door woningcorporaties werkzaam binnen onze gemeente. Pas als het WSW in liquiditeitsproblemen komt, moet de gemeente achtergestelde leningen verstrekken aan het WSW. Per 31 december 2022 gaat het om € 76.792.000 aan uitstaande gegarandeerde leningen. Het gemeentelijk aandeel hierin is 50%, zijnde € 38.396.000.

Hypothecaire leningen

De gemeente Bronckhorst is aangesloten bij het Hypotheekfonds voor overheidspersoneel. De gemeente staat borg voor hypothecaire leningen afgesloten door haar ambtenaren. Er is een redelijke zekerheid door de in hypotheek gegeven woningen. Voor deze garanties is geen voorziening getroffen omdat hier weinig tot geen risico wordt gelopen. Per 31 december 2022 gaat het om € 1.360.000 aan restschuld voor deze hypothecaire leningen.

Een overzicht van de borg- en garantiestellingen geven we in bijlage 4.2.

Eigen bijdragen

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en daarmee niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In 2022 is voor € 259.000 aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Lening u/g

In 2008 is in het kader van het kernenbeleid een subsidie verstrekt in de vorm van een lening (€ 50.375) met een looptijd van 20 jaar. De jaarlijkse aflossingen (€ 2.520) vloeien terug in het jaarlijkse budget.

Erfpacht, koopoptie

De Hessenhal en het zwembad in Hoog Keppel zijn begin 2012 overgedragen. De ondergrond is eigendom gebleven van de gemeente en in erfpacht uitgegeven met een looptijd van 30 jaar. De erfpachter heeft het recht om op of na 1 januari 2017 de gronden te verwerven tegen een bij het aangaan van de erfpachtovereenkomst vastgestelde vaste koopprijs.

Beschermd wonen

De werkzaamheden rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden tot 2023 uitgevoerd door de centrumgemeente (gemeente Doetinchem). Op de door de gemeente Doetinchem ontvangen middelen (2015-2021) is een positief resultaat ontstaan. Dit resultaat is

volgens een verdeelmodel afgerekend met de regiogemeenten. Over het jaar 2022 volgt nog een afrekening. Er is nog geen indicatie om welk bedrag dit zal gaan.

Afkoop onderhoud graven

Het onderhoud voor graven kan worden afgekocht. Door het ontbreken van de juiste en volledige gegevens tot en met 2007 is besloten de tot dan opgebouwde bestemmingsreserve in een aantal jaren vrij te laten vallen. De laatste vrijval is in 2015 verwerkt. Nog lopende afgekochte rechten, afgekocht in de periode vóór 2008, blijken niet uit de balans. De onderhoudsverplichting en de daarmee samenhangende onderhoudskosten worden jaarlijks opgenomen in de begroting.

Vakantierechten personeel

Onze medewerkers hebben recht op vakantie- en verlofdagen. Aan het einde van het jaar zijn niet alle rechten opgenomen. De geldelijke waarde schatten wij per 31 december in op € 355.000 (2022: € 292.000). Doordat er jaarlijks een vergelijkbaar recht bestaat, nemen wij geen verplichting op in de balans.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen; langlopende overeenkomsten

In het BBV is opgenomen dat in de toelichting op de balans de belangrijke financiële verplichtingen moeten worden vermeld. De belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen op basis van langlopende overeenkomsten noemen wij hieronder.

Verplichting ultimo boekjaar	Looptijd	Omschrijving
5.385.000	07/2022 - 06/2025	In 2022 zijn er regionaal met 61 zorgaanbieders contracten afgesloten voor de Wmo Integrale Ondersteuning (WMO IO), jeugdhulp Gezins- en Woonvormen Jeugd (GWV) en jeugdhulp Integrale Ambulante Jeugdhulp (IAJ). Voor het onderdeel Jeugdhulp Hoog complex Weinig Voorkomend met Verblijf (HCV) zijn de contracten ingegaan per 1 januari 2023. De contracten Wmo Wonen vallen nu nog onder de gemeente Doetinchem als centrumgemeente. Dit betreft het beschermd wonen. Dit onderdeel gaat met ingang van 2024 over naar de Achterhoekse gemeenten. De opgenomen verplichting is het contractbedrag tot en met juni 2023. In juli 2023 volgt een mogelijke financiële aanpassing van deze contracten. De contracten kunnen (eventueel) wordt verlengd met 2 keer 2 jaar.
596.219	2022-2023	Tjoink BV; Ecologisch Bermbeheer
365.238	2022-2025	Liemers Wegenbouw; Elementenonderhoud
95.000	2023	Met Schoonmaakbedrijf Drost en Zonen BV is een contract afgesloten voor schoonmaakonderhoud, glasbewassing en sanitaire voorzieningen op diverse locaties. Dit contract liep van 2014-2018. Voor 2022 is voor de vierde keer gebruik gemaakt van het optierecht.
66.000	2023	Met Appel BV is een contract afgesloten voor catering. Het contract kan 4 keer met 12 maanden worden verlengd. Voor 2021 is voor de vierde keer gebruik gemaakt van het optierecht. Het college heeft op 21 december besloten af te wijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en met Appel een 1 op 1 overeenkomst aan te gaan voor de perioden 2022 en 2023
64.500	2015 - 2024	Met Stedin Meetbedrijf (Joulz) is een contract afgesloten voor het leveren van meetgegevens (uitrol slimme meters). Het contract loopt t/m 2024 en kan met 5 jaar worden verlengd. In verband met de afronding van het project start de contractperiode overeenkomstig artikel 3.1 in 2018.
p.m.	doorlopend	Netterden Zand en Grind en Zand BV; levering Achterhoekse Padvast
700.000	doorlopend	Met leveranciers (PinkRocade, Simgroep, Decade, Esri, Roxit en Centric) zijn vanaf de start van Bronckhorst in 2005 contracten afgesloten voor onderhoud of huur van programmatuur. Daarna zijn ook contracten afgesloten voor afzonderlijke modules. De contracten zijn jaarlijks opzegbaar. De contractwaarde ramen we op basis van de uitgaven 2019.
46.667	2019 - 2024	Coffee Fresh Westhoff, huur van warme drankautomaten inclusief ingrediënten. Optie om het contract drie keer met één jaar te verlengen.
1.250.000	doorlopend	Met de gemeente Doetinchem is een ICT-samenwerking overeengekomen.

Verplichting ultimo boekjaar	Looptijd	Omschrijving
2.267.487	2021 -2025	Voor het heffen en innen van de gemeentelijk belastingen is met GBTWente een FUO (fiscale uitvoeringsovereenkomst) afgesloten. Opzeggen van de overeenkomst kan tot een jaar voor afloop van de contractperiode (december 2024). Vanaf 2026 is het contract voor onbepaalde tijd.
157.500	2022 - 2025	Unit4; programmatuur voor het voeren van de financiële administratie. Contract voor onbepaalde tijd met eerste opzegtermijn na 4 jaar.
69.000	2022 - 2023	Stolwijk Kelderman Accountant; controle jaarrekening, verstrekken van de controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen als bedoeld in artikel 213 van de gemeentewet periode 2018 - 2021. Optie om de overeenkomst tweemaal met twee jaar te verlengen. Van de eerste optie is gebruik gemaakt.

Bedragen x € 1

3.4. Toelichtingen baten en lasten programmarekening

3.4.1. We sluiten het begrotingsjaar af met een positief resultaat

We hebben over 2022 een positief resultaat

We sluiten het jaar af met een voordelig saldo van € 8.745.000. Bij de begroting, en de daarop tussentijds aangebrachte wijzigingen, gingen we nog uit van een voordelig resultaat van € 598.000. In onderstaand overzicht geven we u een overzicht op hoofdlijnen.

Mutatie eigen vermogen	Raming	Rekening
Baten	100.678	100.790
Lasten	101.382	93.206
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-704	7.584
Toevoeging aan reserves	3.464	3.464
Onttrekking aan reserves	4.767	4.625
Gerealiseerde resultaat	598	8.745

In de loop van het jaar voerden we wijzigingen door

In november 2021 stelde u een sluitende begroting vast. De daarna doorgevoerde wijzigingen hebben geleid tot een begrotingsoverschot van € 598.000. De wijzigingen leest u in onderstaand overzicht.

Omschrijving	Voordelig	Nadelig	Bedrag
Primitieve begroting / Programmaplan			172
Effecten 2e tussenrapportage 2021		123	
Effecten 1e tussenrapportage 2022		1.466	
Effecten 2e tussenrapportage 2022	1.394		
Effecten septembercirculaire 2021	1.926		
Effecten septembercirculaire 2022	345		
Rentebaten lening Alliander	50		
Bijdrage aankoop Station Vorden		200	
Tussentijds resultaatneming 2022		1.500	
<i>Totaal mutaties</i>	<i>3.715</i>	<i>3.289</i>	<i>426</i>
Totaal geraamd resultaat			598

Beschikkingen en toevoegingen aan de reserves

De individuele beschikkingen en toevoegingen aan de reserves geven we verderop in dit hoofdstuk weer in de toelichting op de baten en lasten op kostensoort (3.4.6).

Resultaat

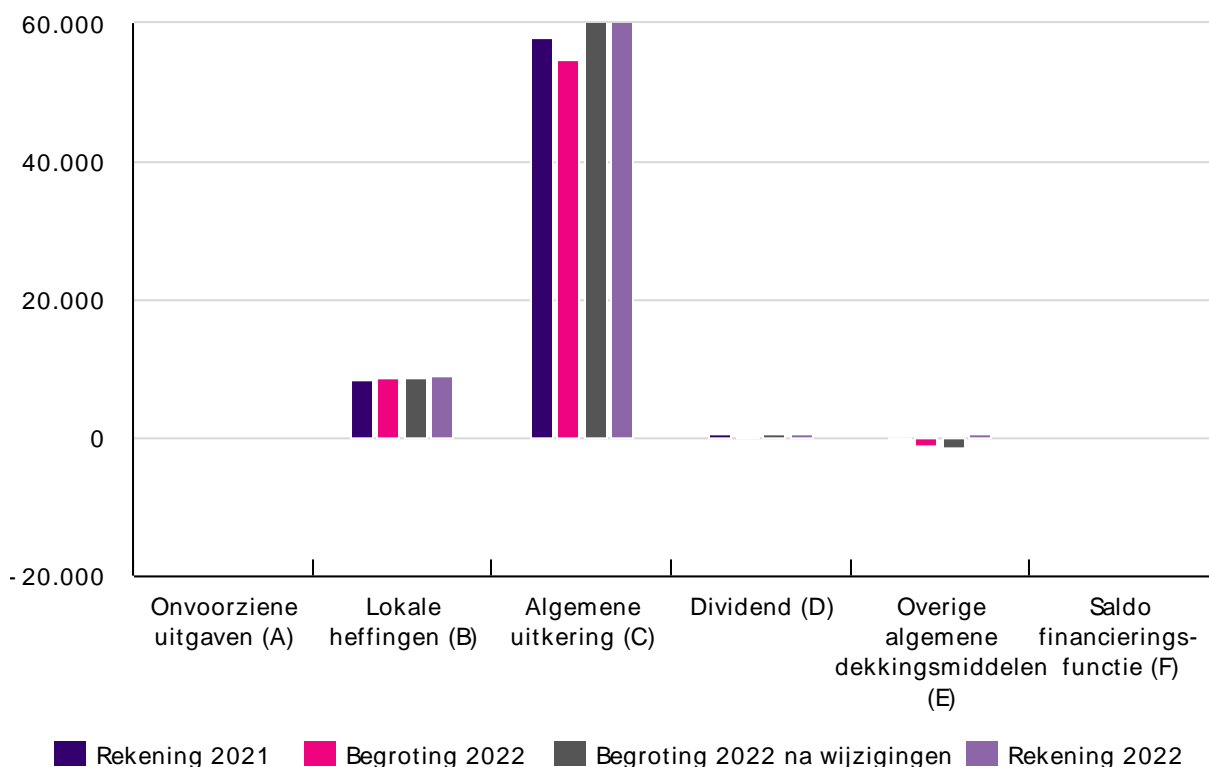
Het resultaat is € 8.147.000 voordeliger dan we hadden verwacht. De afwijkingen op de programma's lichten we in hoofdlijnen toe bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost' en in de Taakveldenrekening 2022.

3.4.2. We weten wat onze dekkingsmiddelen zijn

Een overzicht van onze dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Onvoorzien uitgaven (A)	-	123	74	-
<i>Lokale heffingen</i>				
- Onroerende zaakbelastingen woningen	5.257	5.668	5.668	5.767
- Onroerende zaakbelastingen eigenaren niet woningen	1.589	1.570	1.570	1.601
- Onroerende zaakbelastingen gebruikers niet woningen	927	960	960	977
- Forensenbelasting	68	65	65	60
- Toeristenbelasting	375	260	260	504
- Reclamebelasting	140	125	125	141
Lokale heffingen (B)	8.357	8.648	8.648	9.049
<i>Algemene uitkering</i>				
- Algemene uitkering	58.052	54.806	62.773	63.806
Algemene uitkering (C)	58.052	54.806	62.773	63.806
<i>Dividend / winstuitkering</i>				
- Alliander	370	290	394	399
- BNG	131	120	165	165
Dividend (D)	501	410	559	564
Overige algemene dekkingsmiddelen (E)	-160	-1.291	-1.470	623
Saldo financieringsfunctie (F)	-42	51	2	73
Totaal dekkingsmiddelen (A t/m F)	66.708	62.747	70.586	74.115

Algemene dekkingsmiddelen**We leggen uit hoe we aan onze dekkingsmiddelen komen**

We gebruiken de financiële middelen voor onze maatschappelijke doelen en verantwoordelijkheden richting onze burgers. We lichten ze hieronder toe.

Onvoorziene uitgaven

De begroting kent een post voor onvoorziene uitgaven. In de Financiële verordening Bronckhorst is dit bedrag gesteld op € 3,50 per inwoner. We gebruiken dit om eenmalige kosten te dekken die voldoen aan de drie 'O-criteria': onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar. In 2022 hebben we een deel van dit budget gebruikt de donatie aan giro 555 voor humanitaire hulp aan Oekraïne.

Lokale heffingen

Deze baten betalen onze inwoners. Begraafrechten, riool- en afvalstoffenheffing staan niet in het overzicht. De opbrengsten hiervan zijn bedoeld om de kosten daarvan te dekken.

De toeristenbelasting en de reclamebelasting zetten we respectievelijk in voor toeristische uitgaven en subsidie aan ondernemersverenigingen en Industriekring Zelhem binnen deelprogramma [3A Economie](#) (2.1.3). Over de lokale heffingen leest u meer in de [paragraaf Lokale heffingen](#) (2.2.1).

Algemene uitkering (inclusief sociaal domein)

De verantwoording van de Algemene uitkering Gemeentefonds in 2022 valt € 1.033.000 hoger uit dan in de begroting (inclusief wijzigingen) was opgenomen. Dit bedrag komt precies overeen met de uitkomst van de Decemercirculaire 2022. Hierover hebben we u via de actieve informatievoorziening geïnformeerd. Besluiten genomen na 1 januari om begrotingen van het voorgaande jaar bij te stellen, mogen we niet meer opnemen. Om deze reden is de Decemercirculaire niet als begrotingswijziging verwerkt in 2022.

De hogere Algemene uitkering heeft voor € 625.000 betrekking op uitgaven in de toekomst (hiervan is € 578.000 bedoeld voor de energietoeslag 2023) en € 408.000 geeft een voordelig resultaat in 2022. Dit voordelig resultaat is op te splitsen in: € 36.000 nabetalings over

2020, € 133.000 bijstellingen en afwijkingen uitkeringsmaatstaven en € 239.000 voor kleinere taakmutaties (nieuw beleid).

Dividend

We nemen deel in 7 bedrijven. Van 2 bedrijven (Alliander en BNG) ontvangen we dividend. Meer Informatie over de deelnemingen staat in de paragraaf Verbonden partijen (2.2.6).

Overige algemene dekkingsmiddelen

In de begroting houden we rekening met een stelpost voor het flexibele personeelsbudget. Van het budget, inclusief de toevoeging voor formatieuitbreiding om de realisatiekracht te verhogen, is € 624.000 niet besteed.

De personele inzet voor opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 730.000) hebben we toegerekent aan de hiervoor ontvangen rijksmiddelen. Deze doorbelasting hebben we in totaliteit verantwoord onder de Overige algemene dekkingsmiddelen. Daarnaast is de verplichting voor hogere loonkosten door CAO-aanpassing uit 2021 (€ 268.000) vrijgevallen onder deze post terwijl de werkelijke kosten onder de personeelskosten verantwoord zijn op de diverse programma's. Van de uit 2021 overgebrachte coronamiddelen (€ 981.000) is € 347.000 niet besteed.

Saldo financieringsfunctie

De financieringsaanpak vindt u in de paragraaf Financiering (2.2.4).

Indicatoren

Lokale indicatoren

We hebben geen lokale indicatoren vastgesteld.

Landelijke indicatoren

Landelijk vastgestelde indicatoren	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000)	CBS 2022	€ 290	€ 303	€ 352	€ 310

Landelijk vastgestelde indicatoren	Bron	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Gelderland 2022
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (in euro's)	COELO 2022	€ 761	€ 877	€ 958	€ 847
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in euro's)	COELO 2022	€ 793	€ 917	€ 1.013	€ 914

Risico's

We hebben hier geen risico's benoemd.

3.4.3. We hebben inzicht in onze overhead

Indicatoren

Lokale indicatoren

We hebben geen lokale indicatoren vastgesteld.

Landelijke indicatoren

Landelijk vastgestelde indicatoren	Bron	Begroot 2022	Realisatie 2022
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	Rekening 2022	7,84	7,84
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	Rekening 2022	7,40	7,67
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	Rekening 2022	787	785
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	Rekening 2022	8,0%	7,5%
Overhead (% van totale lasten)	Rekening 2022	11,4%	12,1%

Risico's

We hebben hier geen risico's benoemd.

Wat zijn de kosten

Omschrijving	Begroting 2022 (na wijziging)	Rekening 2022
<i>Lasten</i>		
Personeelskosten / personeel van derden	6.836	6.905
Energiekosten	82	106
Belastingen	9	1
Leveringen en diensten derden	4.025	3.820
Dotatie voorziening onderhoud	231	231
Kapitaallasten	700	707
Totaal lasten	11.884	11.771
<i>Baten</i>		
Vergoedingen voor personeel	74	89
Huren	177	165
Leveringen en diensten	-	157
Bijdragen instanties / overig	74	116
Totaal baten	325	526
Saldo	11.559	11.245
Overheadpercentage (landelijke norm)	11,4%	12,1%
Overheadpercentage (gemeentelijke norm)	72%	73%

De wet geeft een kengetal voor vergelijkingen van programma's of taakvelden

In de voorgeschreven kengetallen wordt de overhead uitgedrukt in een percentage van de totale lasten van de programma's. De kosten van overhead moeten we apart administreren en zitten niet in de totale lasten van de (deel)programma's zoals getoond in de programma's in de programmaverantwoording. Voor een beeld van de totale lasten inclusief overhead van een programma tellen we dus het voornoemd percentage volgens de landelijke norm op bij de totale lasten van de (deel)programma's.

We gebruiken een ander kengetal voor bijdragen binnen kostprijzen

Voor de berekening van kostprijzen werken we met een ander percentage, namelijk de verhouding totale overhead ten opzichte van de totale loonkosten. Dit percentage volgens de

gemeentelijke norm is 73% (2021: 67%). Dit percentage geeft een beter beeld van toe te rekenen kosten, want het is gerelateerd aan de eigen primaire werkzaamheden (loonkosten).

We hebben kredieten voor investeringen in onze overhead

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2021	Besteed in 2022	Restant krediet
Bedrijfsauto's elektrisch	2018	180	-	-	180
Biometrie	2020	105	-	-	105
Herinrichting kantooromgeving	2020	485	-	-	485
Keukeninrichting	2020	70	-	-	70
Vergaderruimten	2020	35	35	-	-
Vloerbedekking	2020	34	34	-	-
Koeling in MER	2020	26	-	-	26
Investeringen Overhead		936	70	-	

Dekking projectkosten uit reserves

Naast de jaarlijkse budgetten gebruiken we ook reserves binnen de bedrijfsvoering. Dat ziet u hieronder:

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging	Onttrekking
Derving Nuondividend	basis begroting	Bestemmingsreserve Derving Nuon dividend		230
Huisvesting (gemeentehuis)	basis begroting	Bestemmingsreserve Gemeentehuis		150
Vrijval Iza gelden (20jr)	basis begroting	Bestemmingsreserve Gemeentehuis		12
Huisvesting (gemeentewerf Hengelo)	basis begroting	Bestemmingsreserve Gemeentehuis		15
Invoering financieel pakket	R 22-06-2022	Algemene reserve		40
Invoering functiewaarderingsysteem	R 22-06-2022	Algemene reserve		32
Beschikking reserves Overhead			-	479

3.4.4. We geven informatie over Wet Normering Topsalarissen (WNT)

Op grond van de WNT wordt in de jaarrekening informatie opgenomen over de bezoldiging van onze (voormalige) topfunctionarissen.

Omschrijving	B.J. Drewes	M. Veenbergen
Functiegegevens	directeur	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1 t/m 31-12	10-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.066	90.195
Beloningen betaalbaar op termijn	20.198	15.870
<i>Subtotaal</i>	<i>133.264</i>	<i>106.065</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	210.674
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2022	133.264	106.065
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021	B.J. Drewes	
Functiegegevens	directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.194	
Beloningen betaalbaar op termijn	20.316	
<i>Subtotaal</i>	<i>125.510</i>	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000	
Bezoldiging 2021	125.510	

We hebben binnen onze organisatie geen medewerkers die meer verdienen dan volgens de WNT is toegestaan en voldoen hiermee aan onze verplichtingen in het kader van de WNT.

3.4.5. We tonen onze baten en lasten op kostensoort

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Baten				
Algemene uitkering	58.052	54.806	62.773	63.806
Overige inkomensoverdrachten	10.733	6.048	10.493	11.903
Belastingen	13.143	13.008	13.008	13.501
Overige opbrengsten, huren en pachten, leges	8.913	8.416	9.197	9.374
Dividend en -winstuitkering	501	410	559	564
Verkoop grond en overige duurzame goederen	1.443	335	2.968	1.323
Totaal baten	92.786	83.022	98.997	100.471
Lasten				
Personeelskosten	25.142	24.393	26.635	26.343
Afschrijvingen	2.924	3.004	2.873	3.022
Inkomensoverdrachten	40.274	34.556	39.178	39.036
Kosten derden	18.685	19.464	25.780	22.231
Dotaties voorzieningen	1.906	2.022	1.761	1.241
Aankoop grond en overige duurzame goederen	246	-	2.902	933
Totaal lasten	89.177	83.440	99.129	92.807
Rente				
Rente baten	42	82	119	189
Rente lasten	735	707	699	693
Saldo rente lasten	693	625	580	503
Activering grondenexploitaties	644	146	293	-423
Saldo van baten en lasten	2.271	-1.188	-1.004	7.584
Toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Toevoegingen aan reserves	459	1.000	3.464	3.464
Onttrekkingen aan reserves	7.612	2.361	5.067	4.625
Gerealiseerde resultaat	9.424	172	598	8.745
(- = tekort)				

3.4.6. Wat geven we anders uit dan verwacht

In de toelichting op kostensoorten vergelijken we de ramingen 2022, na tussentijdse wijzigingen, met werkelijke uitkomst over 2022.

Algemene uitkering

De begrote Algemene uitkering is gebaseerd op de circulaires tot met september. Voor een toelichting op de hogere Algemene uitkering verwijzen we u naar de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen (3.4.2).

Algemene uitkering	Begroting na wijziging	Rekening
Algemene uitkering gemeentefonds	62.773	63.806
Uitkering deelfonds sociaal domein	-	-
Totaal Algemene uitkering	62.773	63.806

Overige inkomensoverdrachten

We laten hier zien welke bijdragen wij van het Rijk en overige overheidsinstanties ontvangen. Bij de bijdragen van het Rijk zien we de de grootste afwijking tussen de begroting en de rekening. Dit komt vooral door een hogere bijdrage voor het project Opvang Vluchtelingen Oekraïne (€ 569.000), de corona compensatiebijdrage voor CTB-plicht (€ 135.000), ventilatie in scholen (€ 173.000) en inhalen onderwijsvertragingen (€ 313.000) en diverse bijdragen voor stimeringen van sport (€ 274.000). Hier staat tegenover dat voor de de aanpak van energiearmoede al wel het beschikbare bedrag is geraamd maar en nog geen uitgaven zijn (€ 150.000).

Overige inkomensoverdrachten	Begroting na wijziging	Rekening
Participatie:		
- bijdragen rijk	7.521	8.515
- bijdragen en verhaal	841	891
Overige bijdragen overheidsinstanties	2.131	2.477
Overige	-	20
Totaal overige inkomensoverdrachten	10.493	11.903

Belastingen

Voor een toelichting op de belastingen en heffingen verwijzen we u naar de paragraaf Lokale heffingen (2.2.1).

Belastingen	Begroting na wijziging	Rekening
Onroerende zaakbelastingen:		
- woningen	5.668	5.767
- niet woningen, eigenaren	1.570	1.601
- niet woningen, gebruikers	960	977
Toeristenbelasting	260	504
Forensenbelasting	65	60
Reclamebelasting	125	141
Rioolheffingen:		
- woningen	3.929	4.048
- niet woningen	431	403
Totaal belastingen	13.008	13.501

Overige opbrengsten, huren en pachten en leges

Huren en pachten, leges en overige opbrengsten	Begroting na wijziging	Rekening
Pachten	28	24
Huren		
- woningen	26	7
- overige gebouwen	750	803
- gronden	10	4
Leges		
bestemmingsplannen, bouw, sloop en vrijstellingen	995	1.441
rijbewijzen en reisdocumenten	293	355
overige leges	95	162
Overige opbrengsten		
afvalstoffenheffing	3.934	3.969
opbrengst grondstoffen (afvalstoffenheffing)	357	440
lijkbezorgingsrechten	567	529
overig	2.142	1.641
Totaal overige opbrengsten, huren en pachten en leges	9.197	9.374

Afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten

Voor een toelichting op de heffingen verwijzen we u naar de [paragraaf Lokale heffingen](#) (2.2.1).

Dividend en winstuitkering

Voor een toelichting verwijzen we u naar de [paragraaf Verbonden partijen](#) (2.2.6).

Dividend, winstuitkering	Begroting na wijziging	Rekening
Bank Nederlandse Gemeenten	165	165
Alliander	394	399
Totaal dividend en winstuitkering	559	564

Verkoop grond en overige duurzame goederen

We hebben kavels grond verkocht op de bedrijvenparken Vinkenkamp (€ 814.000). Van het CPO-project zijn de kavels in Steenderen verkocht (€ 162.000). De overige opbrengsten hebben betrekking op de verkoop van overige percelen en ruilgrond en het ontvangen voorschot de de school in Velswijk. Het verschil tussen de raming en de rekening wordt veroorzaakt doordat we de exploitatieopzet voor de Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem in zijn geheel hebben opgeboekt, inclusief grondverkoop, terwijl de uitvoering gefaseerd zal plaatsvinden. Voor een totaaloverzicht van de mutaties in de grondexploitaties verwijzen we naar de balans, [onderdeel Voorraden](#) (3.3.2).

Personeelskosten

Personeelskosten	Begroting na wijziging	Rekening
Vergoeding raadsleden	399	390
College	462	510
Griffie	288	279
Ambtenaren burgerlijke stand	8	11
Wsw	2.718	2.508
Gemeentelijke organisatie	22.761	22.645
Totaal personeelskosten	26.635	26.343

Afschrijvingen

Afschrijvingen	Begroting na wijziging	Rekening
Programma 1 Zorg en ondersteuning	2	2
Programma 2 Wonen en leefomgeving	2.124	2.265
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	191	191
Overhead	556	563
Totaal afschrijvingen	2.873	3.022

We hebben een in de verkoop staand pand afgewaardeerd naar de verwachte opbrengstwaarde waardoor de afschrijvingslasten hoger zijn dan de raming.

Inkomensoverdrachten

We geven in het onderstaande overzicht een globaal inzicht in de kosten voor sociale uitkeringen, subsidies en bijdragen. Voor een toelichting verwijzen we u naar Taakveldenrekening. Hierin geven we per taakveld een opbouw van de baten en lasten en een toelichting op de belangrijkste afwijkingen.

Inkomensoverdrachten	Begroting na wijziging	Rekening
Afdracht leges	204	316
Sociale uitkeringen in natura	20.360	19.810
Sociale uitkeringen in geld	6.510	6.201
Subsidies:		
VVV	120	116
Yunio	472	467
Bibliotheken	647	647
Dierenopvang	51	49
Overige marktpartijen	8	51
Raadfracties	7	5
Overige subsidies	2.690	3.385
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen:		
Regio Achterhoek	248	249
VNOG	2.287	2.287
GGD	605	603
Laborijn	1.765	1.700
ECAL	257	242
Overige bijdragen	10	10
Gemeentelijke bijdragen:		
VNG	158	170
Overige bijdragen gemeenten	200	348
Circules BV	2.416	2.191
Ondersteuning raadsfracties	7	5
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	155	186
Totaal inkomensoverdrachten	39.178	39.036

Kosten derden, aankoop grond en overige duurzame goederen

In onderstaand overzicht laten we zien in welk programma de kosten vallen. Voor een toelichting verwijzen we u naar Taakveldenrekening. Hierin geven we per taakveld een opbouw van de baten en lasten en een toelichting op de belangrijkste afwijkingen.

Kosten derden	Begroting na wijziging	Rekening
Zorg en ondersteuning	2.849	2.319
Wonen en leefomgeving	12.038	10.484

Kosten derden	Begroting na wijziging	Rekening
Wonen en leefomgeving (riolering)	1.285	1.110
Bedrijvigheid en ontwikkeling	2.360	2.310
Bedrijvigheid en ontwikkeling (afval)	384	319
Besturen	754	715
Algemene dekkingsmiddelen	1.916	1.053
Overhead	4.106	3.921
Onvoorzien	87	
Totaal kosten derden	25.780	22.231

Dotaties voorzieningen

Dotatie voorzieningen	Begroting na wijziging	Rekening
Pensioen- en wachtgeldverplichtingen	168	-577
Sportaccommodaties	324	324
Gemeentelijke gebouwen	541	541
Vervangingsinvesteringen riolering	728	728
Voorziening Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem		221
Verlofsparen		5
Totaal dotaties voorzieningen	1.761	1.241

Pensioen- en wachtgeldverplichtingen

De voorzieningen hebben we op peil gebracht in overeenstemming met gehanteerde uitgangspunten en de uitgevoerde actuariële berekeningen. Ook hebben we rekening gehouden de verhoging van de pensioenuitkeringen per 1 januari 2023. Door een hogere rekenrente, gehanteerd bij de actuariële berekening, kon een aanzienlijk deel van de getroffen voorzieningen vrijvallen. Meer informatie vindt u in de [toelichting op de balans \(3.3.3\)](#).

Onderhoud sportaccommodaties en gemeentelijke gebouwen

De dotaties aan deze voorziening zijn gebaseerd op de in 2018 geactualiseerde onderhoudsplanningen.

Vervangingsinvesteringen in riolering

Met vervangingsinvesteringen in riolering houden we rekening in de tariefstelling. De hiervoor ontvangen baten zijn toegevoegd aan de voorziening. We dekken hieruit de daadwerkelijke vervangingsinvesteringen.

Verlofsparen

Vanaf 2022 is het mogelijk om, door aanpassing van de CAO-gemeenten, bovenwettelijke verlofuren te sparen. Voor de hieruit voortvloeiende verplichting hebben wij een voorziening getroffen.

Aankoop grond en overige duurzame goederen

De grondverwerving heeft betrekking op project Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem. We hebben de exploitatieopzet voor dit park in zijn geheel hebben opgeboekt, inclusief grondaankopen, terwijl de uitvoering gefaseerd zal plaatsvinden.

Rente baten, rente lasten

Rente	Begroting na wijziging	Rekening
Rente baten:		
Rente baten	115	185
Personeelshypotheek	4	5

Rente	Begroting na wijziging	Rekening
Rente lasten:		
Leningportefeuille	597	597
Rekening-courant, kortlopende leningen en kosten	1	-79
Beheerkosten SvN	26	99
Toevoeging rente voorziening afkoop onderhoud graven	75	75
Totaal rente	580	502

Activering grondenexploitaties

De activering heeft betrekking op het overbrengen van de mutaties in de grondenexploitatie naar de balans, onderdeel Voorraden (3.3.2). De mutaties zijn als volgt weer te geven:

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Grondverwerving, bouw- woonrijp maken, plankosten ed.	478	3.250	1.177
Rentekosten			
Afsluiten complexen	637	379	222
Grondverkopen, overige opbrengsten	-1.759	-3.922	-975
Totaal activering voorraad grond	-644	-293	423

Toevoeging aan reserves

Toevoeging reserves	Besluit	Begroting na wijziging	Rekening	I / S
Bovenwijkse voorzieningen	R 20-10-2022	39	39	S
Verkeersaanpassingen Hummeloseweg	R 20-10-2022	100	100	I
Vitale kernen	R 20-10-2022	350	350	I
Toerisme	R 20-10-2022	75	75	I
Wegen, groot onderhoud	R 22-10-2022	400	400	I
Vorming BR Open eindregelingen Zorg en ondersteuning	R 11-11-2021	1.000	1.000	I
Tussentijds resultaat 2022	R 22-10-2022	1.500	1.500	I
Totaal toevoeging aan reserves		3.464	3.464	

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekking reserves	Besluit	Begroting na wijziging	Rekening	I / S
Bijzondere bijstand t.l.v. Minimafonds	basisbegroting		13	S
Armoedebestrijding Jeugd	R 22-06-2022	145	145	I
Invoer wet inburgering, statushouders	R 22-06-2022	132	132	I
Beschermd wonen	R 22-06-2022	400	400	I
Impuls integraal werken SD	R 22-06-2022	47	47	I
Versterking / ondersteuning soc. Wijkteams	R 22-06-2022	60	60	I
Tekort SD open einde regelingen	R 20-10-2022	381	381	I
Invoering omgevingswet, implementatiekosten	R 22-06-2022	428	428	I
Onderhoud bomen	R 22-06-2022	445	445	I
Verkeersaanpassingen Hummeloseweg	R 22-06-2022	100	100	I
Vorb. VO-school Vorden	R 22-06-2022	65	65	I
Haalbaarheidsonderzoek IHP	R 22-06-2022	60	60	I
Vitale kernen	R 22-06-2022	423	423	I
Vitaal buitengebied, erf-coaches	R 22-06-2022	50	50	I
Gebiedsprocessen bedrijfsterreinen / revitaliseren	R 29-05-2019	5	5	I
Revitaliseren bedrijventerreinen	R 22-06-2022	40	40	I
Toerisme	R 22-06-2022	115	115	I
Toerisme, beleidsvisie	R 22-06-2022	20	20	I
Risicodialoog klimaatadaptatie en actieplan	R 29-05-2019	5	5	I
Klimaat	R 22-06-2022	80	80	I

Onttrekking reserves	Besluit	Begroting na wijziging	Rekening	I / S
Derving Nuondividend	basisbegroting	230	230	S
Huisvesting (gemeentehuis / werf)	basisbegroting	177	177	S
Invoering financieel pakket	R 22-06-2022	40	40	I
Invoering functiewaarderingssysteem	R 22-06-2022	32	32	I
Dekking kapitaallasten investeringsagenda		1	4	S
Dekking bijdragen ineens investeringsagenda		305	148	I
Coronacompensaties	R 22-06-2022	981	981	I
Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem		300		I
Totaal onttrekking aan reserves		5.067	4.625	

(I = incidentele onttrekking reserve; S = structurele onttrekking reserve)

3.4.7. We laten de incidentele baten en lasten zien

Volgens de voorschriften van de toezichthouder (Provincie Gelderland) worden baten en lasten als incidenteel aangemerkt wanneer ze de begroting niet meer dan drie achtereenvolgende jaren beïnvloeden. Tijdelijke geldstromen, waarvan de eindigheid vastligt, merken we ook als incidenteel aan. De toezichthouder gebruikt dit overzicht om te bepalen of onze financiële positie materieel sluitend is (in meerjarenperspectief). Voor de bepaling van dat beeld worden de incidentele baten en lasten namelijk buiten beschouwing gelaten.

Van de incidenteel opgenomen baten en lasten in de rekening is het onderstaande overzicht te geven. Hierbij hebben we een ondergrens aangehouden van € 50.000.

Omschrijving	Begroting (Oorspronkelijk)	Begroting (na wijziging)	Rekening
<i>Corona middelen (alle programma's)</i>			
Resultaatbestemming 2021, overig		1.098	752
Coronamiddelen	-	1.098	752
<i>Zorg en ondersteuning</i>			
Armoedebestrijding jeugd en ouderen		145	-
Energietoeslag		1.593	1.738
Inburgering		132	
Inburgeringsvoorzieningen (spuc)		215	130
Inburgeringsvoorzieningen (spuc)		-215	-161
Project pilot jeugd POH/SOH		75	97
Beschermd wonen		200	161
Beschermd wonen, gelden centrumgemeente		-338	-338
Brede aanpak dak- en thuisloosheid		50	43
Programma Zorg en ondersteuning	-	1.857	1.669
<i>Wonen en leefomgeving</i>			
Opvang vluchtelingen Oekraïne		2.147	2.034
Opvang vluchtelingen Oekraïne		-2.147	-2.716
Project herstelplan bomen		445	445
Invoering omgevingswet; implementatiekosten	235	492	264
Winstneming grondenexploitatie		-679	-222
Grondkostenverhaal		-39	-67
Ruilgronden		-92	-92
Landschap algemeen / Sreekfonds		92	-
Woningbouwlokatie		750	175
Woningbouwlokatie		-750	-175
Woningbouw		167	212
Woningbouw		-78	-103
Vorbereidingskosten VO Vorden		65	25
Haalbaarheidsonderzoek IHP		60	-
Verduurzamen maatschappelijke accommodaties			215
Verduurzamen maatschappelijke accommodaties			-140
IA; ondersteuning private (sport) accommodaties	1.700	320	133
Bijdrage monument / afwaardering object		200	198
Programma Wonen en leefomgeving	1.935	953	185
<i>Bedrijvigheid en ontwikkeling</i>			
Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem, verleisvoorziening			221
Vitale kernen		581	602
Aanpak energiearmoede (spuc)		141	34

Omschrijving	Begroting (Oorspronkelijk)	Begroting (na wijziging)	Rekening
Aanpak energiearmoede (spuc)		-150	
Vitaal buitengebied, erf-coaches		50	-
Programma Bedrijvigheid en ontwikkeling	-	622	857
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>			
Algemene uitkering: energietoeslag		-	-578
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-578
Saldo incidentele baten en lasten	1.935	4.530	2.885
(+ = per saldo lasten)			

3.4.8. We kijken ook naar begrotingsrechtmatigheid

Programma	Lasten begroting	Lasten 2022	Overschrijding (-) Onderschrijding (+)
1A Vitale inwoners en samenleving	3.047	2.912	135
1B Toegang tot passende voorzieningen	37.060	35.727	1.334
2A Passend wonen	6.487	2.143	4.345
2B Aantrekkelijke leefomgeving	28.610	29.420	-810
3A Economie	1.913	2.154	-241
3B Duurzaamheid	5.220	4.573	647
4A Besturen	3.508	2.818	690
Algemene dekkingsmiddelen	3.653	1.591	2.062
Overhead	11.884	11.771	113
Totaal	101.382	93.108	8.274

We beoordelen of we binnen de grenzen van de baten en lasten zijn gebleven van de door u geautoriseerde begroting en investeringskredieten. Een aantal punten lichten we toe.

Aantrekkelijke leefomgeving

Openbare orde en veiligheid

We hebben ondernemingen gesubsidieerd voor de controle op coronatoegangsbewijzen (€ 133.000). De lasten hiervoor zijn niet opgenomen in de begroting. Voor de gemaakte kosten worden we gecompenseerd door een bijdrage van het rijk.

Verkeer en vervoer

Binnen het taakveld Verkeer en vervoer verrichten we werkzaamheden voor derden. De hiermee gemoeide kosten berekenen we door (€ 243.000).

Tussentijds verwachtten we een onderschijding op het groot onderhoud op wegen. Deze onderschijding hebben we als resultaatbestemming doorgeschoven naar 2023. Achteraf heeft het onderhoud toch nog kunnen plaatsvinden. De tussentijdse bestemming wordt teruggedraaid. Het uitgevoerde onderhoud past binnen het reguliere beleid.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Voor het inhalen van Covid-19 gerelateerd onderwijsvertragingen hebben we van het rijk een bijdrage ontvangen. De bijdrage is voor dit doel besteed (€ 284.000).

We subsidieëren maatschappelijke organisaties in het verduurzamen van hun accommodaties. De lasten hebben we (nog) niet geraamd terwijl we in 2022 al € 215.000 besteden. De kosten worden gedekt door een bijdrage van de provincie en uit resterende coronamiddelen.

Economie

Economische ontwikkeling

Op basis van de herziene exploitatieopzet voor de grondexploitatie Gebiedsontwikkeling Industriepark Zelhem hebben we een aanvullende dotatie aan de verliesvoorziening moeten verwerken (€ 221.000).

Investeringskredieten

Voor de voorbereiding van de bouw van de VO-school in Vorden hebben we € 600.000 betaalbaar gesteld op basis van de gesloten intentieovereenkomst met de Achterhoek VO. De uitgave past binnen de hiervoor beschikbare ruimte in de investeringsagenda.

De kredieten op een zestal vervanging van bedrijfsauto's voor de buitendienst geeft een overschrijding (€ 133.000). Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een langer aanbestedingsproces a.g.v. Corona, gestegen marktprijzen en technische ontwikkelingen met hoger kosten van de voertuigen als gevolg. De kredieten zijn voor deze ontwikkelingen niet bijgesteld.

De vervanging van milieuparkjes heeft meer gekost dan geraamd (€ 53.000). Deze meerkosten hebben we afgedekt uit de voorziening Afvalstoffenheffing vervangingsinvesteringen zoals gemeld in de tweede tussenrapportage van 2022.

4. Bijlagen

4.1. Overzicht baten en lasten per taakveld

1A Vitale inwoners en samenleving

1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>6-1_ Samenkracht en burgerparticipatie</u>				
Totaal lasten (4)	1.865	1.992	1.842	1.724
Totaal baten (8)	42	-	6	5
Saldo	-1.822	-1.992	-1.836	-1.719
<u>7-1_ Volksgezondheid</u>				
Totaal lasten (4)	1.159	1.229	1.206	1.188
Totaal baten (8)	20	-	-	-9
Saldo	-1.139	-1.229	-1.206	-1.196
Totaal deelprogramma 1A	-2.961	-3.221	-3.041	-2.916

1B Toegang en individuele voorzieningen

1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>6-2_ Wijkteams</u>				
Totaal lasten (4)	1.251	1.472	1.374	1.272
Totaal baten (8)	15	5	5	55
Saldo	-1.237	-1.466	-1.369	-1.217
<u>6-3_ Inkomensregelingen</u>				
Totaal lasten (4)	7.609	6.613	8.310	8.587
Totaal baten (8)	6.270	5.398	5.330	5.192
Saldo	-1.340	-1.215	-2.980	-3.396
<u>6-4_ Begeleide participatie</u>				
Totaal lasten (4)	4.800	4.966	5.321	4.845
Totaal baten (8)	671	954	598	603
Saldo	-4.129	-4.012	-4.723	-4.242
<u>6-5_ Arbeidsparticipatie</u>				
Totaal lasten (4)	831	1.336	1.193	760
Totaal baten (8)	60	-20	215	167
Saldo	-772	-1.356	-978	-592
<u>6-6_ Maatwerkvoorzieningen (WMO)</u>				
Totaal lasten (4)	1.076	1.197	1.080	1.163
Totaal baten (8)	65	11	21	54
Saldo	-1.012	-1.186	-1.059	-1.109
<u>6-71_ Maatwerk dienstverlening 18+</u>				
Totaal lasten (4)	8.758	8.784	9.431	9.162
Totaal baten (8)	456	430	414	393
Saldo	-8.302	-8.354	-9.018	-8.768
<u>6-72_ Maatwerk dienstverlening 18-</u>				
Totaal lasten (4)	11.512	6.660	9.336	8.844
Totaal baten (8)	-	-	-	4
Saldo	-11.512	-6.660	-9.336	-8.840
<u>6-81_ Geëscaleerde zorg 18+</u>				
Totaal lasten (4)	143	77	295	252
Totaal baten (8)	1.061	-	338	338
Saldo	918	-77	44	86
<u>6-82_ Geëscaleerde zorg 18-</u>				
Totaal lasten (4)	988	1.013	719	842
Totaal baten (8)	-	-	-	4
Saldo	-988	-1.013	-719	-838
Totaal deelprogramma 1B	-28.374	-25.341	-30.139	-28.917

2A Passend wonen

2A PASSEND WONEN	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>8-2_ Grondexploitaties (niet-bedr.terreinen)</u>				
Totaal lasten (4)	589	405	4.313	381
Totaal baten (8)	1.091	491	4.948	537
Saldo	502	86	635	156
<u>8-3_ Wonen en bouwen</u>				
Totaal lasten (4)	1.688	1.187	2.175	1.762
Totaal baten (8)	1.183	1.202	1.731	1.628
Saldo	-505	16	-444	-133
Totaal deelprogramma 2A	-2	102	191	23

2B Aantrekkelijke leefomgeving

2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>0-3_ Beheer overige gebouwen en gronden</u>				
Totaal lasten (4)	481	379	438	488
Totaal baten (8)	211	120	212	466
Saldo	-270	-258	-225	-21
<u>1-1_ Crisisbeheersing en brandweer</u>				
Totaal lasten (4)	2.500	2.719	4.855	4.739
Totaal baten (8)	6	-	2.147	2.716
Saldo	-2.494	-2.719	-2.708	-2.023
<u>1-2_ Openbare orde en veiligheid</u>				
Totaal lasten (4)	649	661	839	979
Totaal baten (8)	108	-	-	219
Saldo	-540	-661	-839	-760
<u>2-1_ Verkeer en vervoer</u>				
Totaal lasten (4)	5.314	5.223	5.901	6.567
Totaal baten (8)	259	144	126	552
Saldo	-5.055	-5.079	-5.776	-6.015
<u>2-2_ Parkeren</u>				
Totaal lasten (4)	28	33	32	33
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-28	-33	-32	-33
<u>2-5_ Openbaar vervoer</u>				
Totaal lasten (4)	28	24	24	68
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-28	-24	-24	-68
<u>4-1_ Openbaar basisonderwijs</u>				
Totaal lasten (4)	-	9	1	-
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-	-9	-1	-
<u>4-2_ Onderwijshuisvesting</u>				
Totaal lasten (4)	1.458	1.285	1.418	1.489
Totaal baten (8)	33	36	36	223
Saldo	-1.426	-1.249	-1.381	-1.265
<u>4-3_ Onderwijsbeleid en leerlingzaken</u>				
Totaal lasten (4)	1.440	1.603	1.685	2.044
Totaal baten (8)	115	183	104	392
Saldo	-1.326	-1.421	-1.581	-1.652
<u>5-1_ Sportbeleid en activering</u>				
Totaal lasten (4)	1.364	1.978	814	1.099

2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
Totaal baten (8)	278	-	-	423
Saldo	-1.086	-1.978	-814	-676
<u>5-2_ Sportaccommodaties</u>				
Totaal lasten (4)	1.260	1.257	1.231	1.198
Totaal baten (8)	432	392	397	398
Saldo	-828	-865	-834	-800
<u>5-3_ Cultuur-presentatie, productie, particip</u>				
Totaal lasten (4)	207	190	186	154
Totaal baten (8)	2	-	-	-
Saldo	-205	-190	-186	-154
<u>5-4_ Musea</u>				
Totaal lasten (4)	18	17	17	18
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-18	-17	-17	-18
<u>5-5_ Cultureel erfgoed</u>				
Totaal lasten (4)	479	415	671	707
Totaal baten (8)	37	-	43	51
Saldo	-442	-414	-628	-656
<u>5-6_ Media</u>				
Totaal lasten (4)	763	720	720	724
Totaal baten (8)	42	90	72	42
Saldo	-720	-630	-648	-681
<u>5-7_ Openbaar groen en (openlucht)recreatie</u>				
Totaal lasten (4)	3.315	3.063	3.682	3.627
Totaal baten (8)	237	46	65	250
Saldo	-3.078	-3.017	-3.617	-3.377
<u>7-2_ Riolering</u>				
Totaal lasten (4)	3.889	3.413	3.406	3.080
Totaal baten (8)	4.791	4.360	4.360	4.459
Saldo	902	947	954	1.379
<u>7-5_ Begraafplaatsen en crematoria</u>				
Totaal lasten (4)	455	485	492	489
Totaal baten (8)	549	561	567	529
Saldo	94	76	75	40
<u>8-1_ Ruimtelijke ordening</u>				
Totaal lasten (4)	1.920	2.039	2.197	1.920
Totaal baten (8)	201	155	110	184
Saldo	-1.719	-1.885	-2.088	-1.735
Totaal deelprogramma 2B	-18.265	-19.425	-20.370	-18.515

3A Economie

3A ECONOMIE	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>3-1_ Economische ontwikkeling</u>				
Totaal lasten (4)	725	1.032	1.188	1.439
Totaal baten (8)	19	-	-	126
Saldo	-706	-1.032	-1.188	-1.312
<u>3-2_ Fysieke bedrijfsinfrastructuur</u>				
Totaal lasten (4)	172	117	154	128
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-172	-117	-154	-129
<u>3-3_ Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen</u>				
Totaal lasten (4)	133	105	62	65

3A ECONOMIE	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
Totaal baten (8)	48	-	-	25
Saldo	-85	-105	-62	-41
<u>3-4 Economische promotie</u>				
Totaal lasten (4)	464	361	509	522
Totaal baten (8)	443	339	339	583
Saldo	-21	-22	-170	61
Totaal deelprogramma 3A	-985	-1.276	-1.574	-1.420

3B Duurzaamheid

3B DUURZAAMHEID	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>7-3 Afval</u>				
Totaal lasten (4)	2.914	3.253	3.144	2.864
Totaal baten (8)	4.359	4.091	4.291	4.409
Saldo	1.445	838	1.147	1.545
<u>7-4 Milieubeheer</u>				
Totaal lasten (4)	1.818	1.413	2.075	1.709
Totaal baten (8)	404	64	339	178
Saldo	-1.414	-1.349	-1.736	-1.532
Totaal deelprogramma 3B	31	-511	-589	14

4A Besturen

4A BESTUREN	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>0-1G Bestuur - griffie</u>				
Totaal lasten (4)	876	2.018	927	814
Totaal baten (8)	-	-	2	2
Saldo	-875	-2.018	-924	-812
<u>0-1OV Bestuur - overig</u>				
Totaal lasten (4)	656	-	1.165	467
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-656	-	-1.165	-467
<u>0-2 Burgerzaken</u>				
Totaal lasten (4)	1.427	1.270	1.416	1.537
Totaal baten (8)	470	345	371	440
Saldo	-956	-926	-1.046	-1.097
Totaal deelprogramma 4A	-2.488	-2.943	-3.135	-2.376

Algemene dekkingsmiddelen

Dividenden	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>0-5D Treasury dividenden</u>				
Totaal lasten (4)	5	4	4	-
Totaal baten (8)	501	410	559	564
Saldo	496	406	555	564
<u>Saldo financieringsfunctie rente</u>				
<u>0-5R Treasury, rente</u>				
Totaal lasten (4)	445	694	699	859
Totaal baten (8)	402	746	701	932
Saldo	-42	51	2	73

Lokale heffingen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>0-61_ OZB woningen</u>				
Totaal lasten (4)	519	414	464	500
Totaal baten (8)	5.257	5.668	5.668	5.767
Saldo	4.738	5.255	5.205	5.266
<u>0-62_ OZB niet-woningen</u>				
Totaal lasten (4)	105	92	92	93
Totaal baten (8)	2.516	2.530	2.530	2.578
Saldo	2.411	2.438	2.438	2.484
<u>0-64_ Belastingen overig</u>				
Totaal lasten (4)	19	28	28	21
Totaal baten (8)	141	125	125	141
Saldo	122	97	97	119
Saldo	7.270	7.789	7.739	7.870
<u>Algemene uitkering</u>				
<u>0-7_ Algemene uitkering ov.uitk.Gemeentefonds</u>				
Totaal lasten (4)	-	-	-	-
Totaal baten (8)	58.052	54.806	62.773	63.806
Saldo	58.052	54.806	62.773	63.806
<u>Overige algemene dekkingsmiddelen</u>				
<u>0-8_ Overige baten en lasten</u>				
Totaal lasten (4)	990	1.434	2.366	284
Totaal baten (8)	829	20	809	907
Saldo	-160	-1.414	-1.557	623
<u>Stortingen en onttrekkingen reserves</u>				
<u>0-10_ Mutaties reserves</u>				
Totaal lasten (4)	459	1.000	3.464	3.464
Totaal baten (8)	7.612	2.361	4.767	4.625
Saldo	7.152	1.361	1.303	1.161

Overhead

Overhead	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>0-4ALG_ Overhead - algemeen</u>				
Totaal lasten (4)	5.986	5.583	6.386	6.487
Totaal baten (8)	41	-	-	65
Saldo	-5.945	-5.583	-6.386	-6.422
<u>0-4COM_ Overhead - communicatie</u>				
Totaal lasten (4)	58	57	57	63
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-58	-57	-57	-63
<u>0-4FAC_ Overhead - facilitair</u>				
Totaal lasten (4)	1.771	1.848	1.851	1.781
Totaal baten (8)	214	191	191	304
Saldo	-1.557	-1.657	-1.660	-1.477

Overhead	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroot na wijz. 2022	Rekening 2022
<u>0-4FIN_Overhead - financiën</u>				
Totaal lasten (4)	6	9	9	7
Totaal baten (8)	-	-	-	-2
Saldo	-5	-9	-9	-9
<u>0-4ICT_Overhead - ict</u>				
Totaal lasten (4)	1.932	1.976	2.346	2.305
Totaal baten (8)	-	-	-	-
Saldo	-1.932	-1.976	-2.346	-2.305
<u>0-4JUR_Overhead - juridisch</u>				
Totaal lasten (4)	113	38	198	95
Totaal baten (8)	2	-	-	28
Saldo	-111	-38	-198	-67
<u>0-4PO_Overhead - p&o</u>				
Totaal lasten (4)	833	938	1.038	1.033
Totaal baten (8)	141	45	134	132
Saldo	-692	-893	-904	-901
Totaal Overhead	-10.301	-10.212	-11.559	-11.245

4.2. Borg- en garantstellingen

Gewaarborgde geldleningen	1-1-2022	31-12-2022	Oorspronkelijk leningbedrag	rente %	looptijd	eind-datum
Voetbalvereniging HC'03	53	47	125	3,900%	20 jaar	14-09-32
Saldo	53	47				

Gegarandeerde geldleningen via het WSW (garantstelling indirect voor 50%)	1-1-2022	31-12-2022	Oorspronkelijk leningbedrag	rente %	looptijd	eind-datum
Stichting HABION	13.000	13.000	13.000	2,515%	30 jaar	02-05-43
ProWonen	10.000	10.000	10.000	3,735%	19 jaar	01-03-25
ProWonen	15.000	15.000	15.000	3,830%	20 jaar	02-05-32
ProWonen	5.000	5.000	5.000	1,199%	20 jaar	31-05-39
ProWonen	10.000	10.000	10.000	0,667%	40 jaar	16-02-60
ProWonen	7.500	7.500	7.500	0,428%	40 jaar	28-09-60
ProWonen	10.000	10.000	10.000	0,084%	10 jaar	25-06-31
Sité Woondiensten	157	-	307	4,390%	34 jaar	01-06-32
Sité Woondiensten	892	892	892	4,690%	32 jaar	01-08-30
Sité Woondiensten	3.500	-	3.500	4,250%	12 jaar	29-12-22
Sité Woondiensten	3.900	5.400	7.000	0,050%	6 jaar	15-03-28
Saldo	78.949	76.792				

Borgstelling hypothecaire geldleningen verstrekt aan ambtenaren door het HVO	1-1-2022	31-12-2022	Oorspronkelijk
14 ambtenaren	1.373	1.360	2.078

In de balans opgenomen:	2021	2022
Gewaarborgde geldleningen	53	47
Gegarandeerde geldleningen via het WSW 50%	39.474	38.396
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	1.373	1.360
Totaal	40.900	39.803

5. Bijlage Sisa overzicht

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

Verstrekker	Vukeringsscode	Specifieke uitering juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) <i>Aard controle R Indicator: A13/01</i> € 127.000	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02</i>	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden <i>Aard controle R Indicator: A13/03</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 <i>Aard controle R Indicator: A13/04</i> € 0	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05</i> Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 <i>Aard controle R Indicator: A16/01</i> € 1.316.400	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: A16/02</i> € 858.718	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) <i>Aard controle R Indicator: A16/03</i> € 0	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitzonderd uitvoeringskosten <i>Aard controle R Indicator: A16/04</i> € 0	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie <i>Aard controle R Indicator: A16/05</i> € 0	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) <i>Aard controle R Indicator: A16/06</i> € 382.071
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO <i>Aard controle R Indicator: A16/07</i> € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: A16/08</i> € 197.810	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i> € 2.754.799	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i> € 2.754.799	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11</i> Nee	
FIN	B2	Regeling specifieke uitering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: B2/01</i> 3	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i> 22	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) <i>Aard controle D2 Indicator: B2/03</i> 4	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i> 4	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i> Ja	Normbedragen voor e (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06</i> Ja

			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08				
			Nee						
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10 € 1.089	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11 € 3.947	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16 € 1.140	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 € 8.380	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18 € 13.872	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19 € 13.872	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 € 0	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25 € 0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26 € 16.101		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06	
			1 SUVIS21-2-03063614	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			2 SUVIS21-2-02409339	€ 161.535	€ 161.535	Ja		Ja	
			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 06 nee is ingevuld)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09				
			1 SUVIS21-2-03063614	N.v.t.					
			2 SUVIS21-2-02409339	Ja					
			50						

BZK	C47B	Volkshuisvesting (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente/provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente of provincie invullen	Deelplannaam / projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per deelplan
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/05	Aard controle R Indicator: C47B/06
		1	Regio Achterhoek	Deelplan 2: Bronckhorst	10	10	Nee	€ 22.028
		2						
		10						
			Kopie deelplannaam / project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/08	Aard controle R Indicator: C47B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/10	Aard controle R Indicator: C47B/11	
		1	Deelplan 2: Bronckhorst	€ 85.832	€ 22.028	€ 85.832	€ 85.832	
		2						
		10						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C47B/12					
			Nee					
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: C55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: C55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
		67	€ 3.442	€ 3.442	€ 3.442	3	€ 155	€ 155
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: C55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
		70	€ 30.842	€ 30.842	€ 30.842			

			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energiekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			182	151	0	0	0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gedeerfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>				
			€ 0	Nee				
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) <i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) <i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) <i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	
			€ 333.581	€ 37.750,00	€ 0	€ 17.565	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>	
			1					
			2					
			100					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
			€ 283.743	€ 0	€ 12.548	€ 0	€ 0	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
			1					
			2					
			10					
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2					
			10					
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 060197 Gemeente Aalten					
			2					
			10					
EZK	F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandig uitvoering (exclusief uitvoering door derde)	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T). Inclusief uitvoering door derde (sisa tussen medeoverheden) vanaf verantwoordingsjaar SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) t.l.v. cumulatieve cofinanciering Dit betreft het deel dat naast de Rijksmiddelen is ingelegd volgens afspraak uit MKB-deal	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting Als bij 04 en 05 'Nee' is ingevuld, dan is toelichting verplicht
			<i>Aard controle R Indicator: F11/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F11/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: F11/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F11/04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: F11/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F11/06</i>
			€ 0	€ 125.129	€ 18.559	Nee	Nee	De uitvoering is neergelegd bij het samenwerkingsverband Regio Achterhoek.

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 3.431.922 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	€ 165.684 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	€ 287.091 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	€ 432 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	€ 48.945 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	€ 4.313 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 170.430 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	€ 47.752 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>	€ 0	€ 784.397	€ 0	€ 0
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking), gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	€ 0 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	€ 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	€ 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	€ 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	€ 0
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) - gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?		Besteding (jaar T) levensonderhoud		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking		Baten (jaar T) levensonderhoud		Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)		Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01		Aard controle R Indicator: G4/02		Aard controle R Indicator: G4/03		Aard controle R Indicator: G4/04		Aard controle R Indicator: G4/05		Aard controle R Indicator: G4/06	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) Open, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr												
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 7.593	€ 0	€ 0	€ 0	€ 83.295	€ 7.510					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.149	€ 1.200					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.273	€ 680					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.157	€ 34					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			6 Totaal	€ 7.593	€ 0	€ 0	€ 0	€ 132.874	€ 9.424					
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)								
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10								
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee								
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee								
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee								
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee								
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee								
			6 Totaal	0	0									
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15							
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)											
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)											
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)											
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)											
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)											
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0							

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 532	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	532	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 129.683	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04</i>		
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie					
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>					
			€ 123.359	€ 55.713					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>				
1	SPUKSPRT22318	€ 55.713	€ 32.350	€ 21.825	€ 1.538				
2									
100									
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>	
			1	1041906	€ 37.716	€ 0	€ 36.021	€ 0	€ 36.021
			2	1033947	€ 85.142	€ 0	€ 64.919	€ 0	€ 85.142
			3						
			4						
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>					
			1	1041906	Ja				
2	1033947	Ja							
3									
4									
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>				
			€ 19.701	Ja	Nee				
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreeft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale cumulatieve besteding				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/03</i>				
			1	2020		€ 0			
2	2021	SPUKUJ21R2276		€ 76.556					

			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding (jaar T) per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreeft jaar?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/09</i>
			1 Het Elderink - Hengelo	€ 43.124	€ 43.124	€ 43.124		€ 0 2021
			2 In De Dennen - Vorden	€ 20.387	€ 20.387	€ 20.387		€ 0 2021
			3 De Brink - Zelhem	€ 5.357	€ 5.357	€ 5.357		€ 0 2021
			4 Hessenbad - Hoog Keppel	€ 7.688	€ 7.688	€ 7.688		€ 0 2021
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01</i>	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) <i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02</i>	Totale definitieve exploitatiekort <i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03</i>	Totale cumulatieve besteding <i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04</i>	Eindverantwoording <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05</i>	
			1 SPUKJ221-22166	€ 41.574	€ 72.971	€ 41.574	Ja	
			Naam locatie	Betreeft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatiekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11</i>
			1 De Brink - Zelhem	Nov + dec 2021	€ 29.177	€ 29.177	€ 29.177	€ 29.177
			2 De Brink - Zelhem	jan-22	€ 12.397	€ 12.397	€ 12.397	€ 12.397
			3 Het Elderink - Hengelo	Nov + dec 2021	€ 0	€ 21.115	€ 0	€ 0
			4 Het Elderink - Hengelo	jan-22	€ 0	€ 10.282	€ 0	€ 0

6. Bijlage Controleverklaring

We stellen de jaarrekening op. Nadat u als raad de Jaarstukken op 29 juni 2023 hebt vastgesteld, ontvangt u de controleverklaring van de accountant en voegen we deze hier toe.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
AOD	Achterhoek Onderneemt Duurzaam
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
CPO	Collectief particulier opdrachtgeverschap
CTB	Coronatoegangsbewijs
DAR	Digitaal Aanvragen Rijbewijs
DBO	Dorpsbelangenorganisaties
DPRA	Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
Fido	Wet financiering decentrale overheden
GFT	Groente- fruit- en tuinafval
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GLI	Gecombineerde leefstijlinterventie
GOO	Gemeentelijke opvanglocaties
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
HAR	Hotel en Accommodatie Regeling
HVO	Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel
IBNG	Informatiebeveiligingsdienst Nederlandse Gemeenten
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kindcentrum
KCC	Klantcontactcentrum
LEA	Lokale Educatieve Agenda
MJOP	Meerjarenonderhoudsplanung
NOVA	Netwerk Ouderen Veerkracht Achterhoek
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OOV	Openbaar Orde en Veiligheid
OZB	Onroerendezaakbelasting
PMD	Plastic, Metaal en Drankkartons
PMO	Preventief Medisch Onderzoek
POO	Particuliere opvanglocaties
RCE	ijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
ROZ	Regionale Organisatie Zelfstandigen
RPW	Regionaal Programma Werklocaties
SiSa	Single information, Single audit
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
TOP	Toeristisch OverstapPunt

Afkorting

TOZO
TVS
VAB
VALA
VICC
VKA
VNG
VNOG
VO
WATEA
WGA
WIA
WKB
Wmo
WNT
WNT
Wob
Woo
WOZ
WSW
WTPO
WW
ZON

Betekenis

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties
Vrijkomende Agrarische Bebouwing
Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek
Veiligheid Informatie & Coördinatie Centrum
Vruchtbare Kringloop Achterhoek
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland
Voortgezet onderwijs
Werken Aan Toekomstgerichte Erven Achterhoek
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wet maatschappelijke ondersteuning
Wet Normering Topsalarissen
Wet normering van topinkomens
Wet openbaarheid van bestuur
Wet open overheid
Waardering Onroerende Zaak
Wet sociale werkvoorziening
Watertakenplan Olburgen
Werkloosheidsuitkering
Zoetwatervoorziening Oost Nederland